

Ponència marc

27 i 28 de novembre de 2021

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ. Balears, illes universals amb nous reptes en el món de les tres "C"	3
EIX 1. VALORS PER A LES ILLES BALEARS	8
1. Introducció: el que hem après de la pandèmia	9
2. La democràcia i les seves amenaces actuals	16
3. Més socialdemocràcia a les Illes Balears	25
4. Ser socialista és ser feminista: L'agenda feminista de la quarta onada	31
5. Accelerem per la defensa dels nostres valors a les Illes Balears	33
EIX 2. SOSTENIBILITAT, TRANSICIÓ ENERGÈTICA I MODELS PRODUCTIUS	36
1. Introducció	37
2. Cogovernança, noves relacions laborals	42
3. Noves tendències de l'ocupació. Nou paradigma laboral	44
4. Repensar el model turístic. Turisme d'impacte positiu: menys és més	45
5. Transició ecològica cap a un model de desenvolupament més sostenible i més equilibrat territorialment	49
6. Per una economia més digital, més productiva i generadora de valor afegit	54
7. Per una economia justa, innovadora i de futur	60
EIX 3. PSIB-PSOE: LA CONSOLIDACIÓ DEL BENESTAR I ELS DRETS SOCIALS	71
1. Introducció	72
2. Enfortir el sistema de salut i la salut en totes les polítiques	74
3. Cap una educació inclusiva, equitativa, igualitària i de qualitat	78
4. El repte d'atendre millor els nostres majors	81
5. La consolidació del benestar i els drets socials, un principi socialista fonamental	83
6. Millorar la qualitat de vida	87
7. Drets dels animals i el seu benestar	91
8. Una mirada a la nostra joventut	92
EIX 4. PSIB-PSOE: UNA ORGANITZACIÓ AL SERVEI DE LA SOCIETAT DE LES ILLES BALEARS	96
1. Introducció	97
2. Les Illes Balears, una comunitat històrica consolidada en la tradició federal	99
3. La diversitat dins un marc comú: Un projecte institucional de futur per a les Illes Balears, Espanya i el PSOE	104
4. El PSIB-PSOE, força hegemònica vertebradora de la col·lectivitat de les Illes Balears	109
5. Un partit arrelat al territori en constant evolució: L'instrument al servei de la ciutadania	111

INTRODUCCIÓ

Balears, illes universals amb nous reptes en el món de les tres "C"

1. El Congrés del PSIB-PSOE es celebra tot just 20 mesos després de l'inici de la crisi sanitària, econòmica i social més important que s'hagi produït mai a nivell planetari des de la segona guerra mundial.
2. En aquest temps, hem assistit a una resposta europea, nacional i en aquestes illes que ha estat a nivell sanitari, social i econòmic "pel bé comú", "pel bé de tothom", en clara contraposició a la crisi que es va viure a partir del crack financer del 2008.
3. Una crisi sense precedents que també ha evidenciat les fragilitats de les nostres societats tot i viure en el segle XXI, i que hem viscut i afrontat com a primera força política tant en el conjunt de l'Estat com a les illes, governant a la majoria de les institucions, fent front de forma col·lectiva a una pandèmia que ha costat massa vides i que ha fet palès la necessitat de respostes col·lectives i públiques als grans reptes dels propers anys, siguin la resposta sanitària, l'econòmica, la social o la climàtica.
4. Parafrasejant a la professora Mariana Mazzucato, amb una caiguda del PIB a les Illes Balears en forma de dos dígitos que mai havíem viscut, s'ha articulat una resposta per salvar el major número de vides i al mateix temps amb una presa de decisions econòmiques posant en valor lo públic i tractant de "beneficiar al major número de persones".
5. Primer s'ha gestionat l'emergència de l'explosió pandèmica, després s'han articulat els fons tant procedents de l'Estat com de la UE, s'ha iniciat la vacunació amb èxit, i en aquest final del 2021 és el moment d'una recuperació de l'economia basada en l'esperança i en el "bé de tots". Un model de creació de valor des de la cosa pública, que s'ha d'articular encara més i de forma més profunda.
6. Una resposta que es contraposa amb una realitat que vivim cada vegada més en les darreres dècades -i que com bé exposa el llibre "Perquè cauen les nacions", dels Professors Robinson i Acemoglu- gira entorn a la desigualtat per l'enorme diferencial entre els ingressos i les condicions de vida entre qui més té i qui menys té, i entre els països més desenvolupats i els que s'estan desenvolupant.
7. A les illes, els i les socialistes volem que la recuperació permeti seguir reduint la desigualtat. Avui, la recuperació és evident, i la vacunació salva vides. No obstant això, davant la incertesa que tenen moltes persones front el futur, i en un temps d'infodèmia sense precedents, els i les socialistes pensam gestionam el present i alhora pensam en respostes des del diàleg, l'acord i el pacte, des de la cosa pública, amb la política com a eina per donar solucions als reptes que tenim

a Formentera, Eivissa. Menorca i Mallorca, i que al mateix temps sigui part de solucions per al planeta que ens ha tocat viure. I això també passa per una millor cogovernança publicoprivada.

8. Amb un gran objectiu, que des de l'acció pública es pugui crear valor, cohesió social, ocupació digna i de qualitat, reducció de la desigualtat i distribució de la riquesa de la mà dels agents econòmics i social amb un contracte social renovat per a les Illes Balears **en un marc d'una comunitat que és la que més creix en població de tot l'Estat (ara mateix comptam amb una població total de més de 1.100.000 persones), duplica la població durant la temporada turística i en canvi això no es tradueix en un augment de la riquesa per càpita i tampoc amb recursos que automàticament corregeixin aquest desequilibri producte de l'atractiu de les Illes Balears i que també tenen un impacte sobre l'emergència climàtica.**
9. Un èxit que es tradueix alhora en una densitat que genera tensió amb els serveis, les infraestructures, el cost de la vida i sobretot la qualitat de vida que perceben els seus habitants. I això succeeix en un món complex, en un món que ara mateix està marcat pel que s'ha denominat com el planeta de les tres "C".
10. I en aquest món hem de seguir fent el camí del present i alhora dissenyar el futur de les nostres illes tenint en compte primer de tot a curt termini la crisi de la Covid-19, en segon lloc sent conscients que la gran superpotència avui (en paraules de Timothy Garton Ash) és la climàtica i que ens agradi o no vivim a un planeta amb la Xina (China en anglés) com a gran potència, ben real.
11. Aquest és el nostre context, marcat sobretot per la pandèmia, i que els i les socialistes seguirem afrontant des del seny a les institucions i com a força majoritària a les nostres illes.
12. Una pandèmia, provocada per la Covid-19, que no ha acabat i que ha posat de manifest durant aquest temps la fragilitat però també les fortaleses de les nostres societats, i ha evidenciat de forma molt clara els reptes als que ens enfrontarem en els propers anys i les eines que podem tenir al nostre abast per fer-hi front.
13. També hem vist com les males polítiques, allunyades de la resposta col·lectiva, poden tenir greus conseqüències per a la vida de cada dia de les nostres societats i que hem vist certificat clarament amb excessos de mortalitat, negació de les mesures contra la pandèmia o una certa "cultura del viure superdindividualitzada" que no ha ajudat a respondre de forma eficaç al virus ni a treballar "pel bé comú".
14. El planeta en el seu conjunt s'ha enfrontat a una crisi que ens ha mostrat la nostra pròpia fragilitat. Fragilitat sanitària, social i climàtica, i també geopolítica, com hem vist durant l'estiu 2021 amb la crisi afgana. Ara mateix, en aquest inici de tardor del 2021, vivim una pandèmia sanitària en un marc de desigualtat que la globalització visualitza cada vegada més i que la crisi ha augmentat exponencialment i que encara ha visibilitzat de forma més urgent la pandèmia climàtica que vivim.

15. I sense que hagi acabat la pandèmia, les Illes Balears vivim un retorn ràpid a un model que la pandèmia ha accelerat: un turisme de masses que retorna, una acceleració d'un turisme de segona residència, el que ha generat un debat sobre els límits del nostre model que a més s'agreuja amb el creixement demogràfic.
16. Amb aquest diagnòstic, hem de ser molt francs. No tenim planeta B, i se'ns acaba el temps, per tant és urgent respondre al repte demogràfic-climàtic de forma global amb un nou contracte socio-econòmic-climàtic que ha de ser l'element vectorial de les polítiques progressistes a les Illes Balears. De totes les polítiques. Des de l'equilibri, des de la creació del valor i no des de la perspectiva de l'extracció del valor, sent conscients que som una Comunitat d'èxit amb fortes fragilitats, i que això ens ha de servir d'esperó per tenir una voluntat clara de catalitzar els canvis necessaris per a què les Illes siguin un espai que contribueixi a reduir la degradació planetària, però també l'esclatxa social i la pobresa.
17. En segon lloc, la pandèmia ha exacerbat i exaltat les contradiccions d'un món globalitzat amb una acceleració tecnològica sense precedents i cada vegada més individualitzat. Les nostres illes, en aquest context, són més universals que mai, són referent mediterrani, i són capital global amb totes les oportunitats, reptes i dificultats que això suposa.
18. L'èxit de les Illes Balears és directament proporcional als reptes que ens obliga a afrontar. Ara, i en el futur. Però això no lleva que necessitem de més polítiques públiques per enfrontar la desigualtat, el creixement demogràfic, la migració i afrontar un debat amb serenitat sobre les externalitats negatives que produeix el nostre model productiu, i també el que implica per a les nostres democràcies. Innovar en la nostra democràcia, la innocràcia, també suposa repensar els límits del nostre model econòmic.
19. Precisament en societats infantilitzades com les actuals, des de la cultura d'un super jo individual magnificat per la potència planetària que permeten les xarxes socials, avui per exemple hem passat d'opinions públiques col·lectives a opinions públiques individualitzades. L'opinió pública unipersonal cada vegada té més força i és entre d'altres factors un element que ha ajudat a promoure els drets individuals arraconant deures col·lectius, en una perillosa tendència que ha derivat en atacs sistemàtics contra les institucions i la democràcia, en definitiva. Sembla haver-hi un lema populista transversal al nostre planeta, i que és, **"contra la democràcia, per viure jo millor"**.
20. Uns atacs que s'han promogut a través de dirigents populistes durant la darrera dècada arreu del planeta com a resposta a la mala resposta a la crisi generada per la crisi financera del 2008. Si no tenim planeta B, avui també ens trobam amb models que directament treballen amb l'objectiu d'erosionar la democràcia, les institucions i les nostres societats, i la realitat és que no hi ha tampoc democràcia B, ni alternatives clares a les nostres democràcies representatives, i als agents socials i econòmics, ni als partits polítics ni als moviments sindicals.

21. Així, pels progressistes el repte del futur es climàtic, econòmic, social i democràtic, i sobretot s'ha de confrontar amb el repte de la desigualtat del qual tant fan èmfasi autors com Thomas Piketty com a element vector dels moviments populistes, però també amb l'erosió intencionada de les institucions i la democràcia en un món que la pandèmia ha certificat que la resposta pública ha estat la única possible per combatre aquesta crisi global, amb una coordinació global des de lo comú, com han demostrat els processos de vacunació.
22. Tant a nivell local, como nacional, com europeu com global, la governança col·lectiva i compartida ha estat la clau.
23. Front a això, el complotisme, el negacionisme, la negació de l'existència en les nostres societats de drets col·lectius, però també d'oblidar que les nostres democràcies obliguen a deures individuals, ha posat de manifest que necessitam reforçar el nostre contracte, social, institucional i de governança tant aquí com a nivell mundial.
24. D'això depèn que les nostres democràcies en surtin reforçades, o al menys no més erosionades.
25. I si hi ha un element que hem de reflexionar, repensar i reforçar és precisament l'escut que més ens ha protegit en aquests 20 mesos. La crisi de la Covid-19 deixa lliçons inicials que hem d'aprofundir en una societat com la nostra, molt dedicada al sector turístic, amb un gran creixement de població, amb l'atracció mundial que generen les nostres illes, però també amb una desigualtat creixent i problemàtiques com l'habitatge, i amb les contradiccions que genera ser una comunitat d'èxit, que genera atracció de població tant de gran poder adquisitiu com de poder adquisitiu molt moderat i que ens obliga a reforçar els serveis públics, que són una gran vacuna contra el populisme.
26. Una societat climàticament fràgil, amb una democràcia erosionada, en un moment de transició econòmica i productiva, que necessita multiplicar, renovar i reforçar el contracte social per capgirar una percepció evident entre moltes persones que viuen a les Illes: si bé la crisi ha tengut una resposta sense precedents per protegir vides, per protegir el nostre model de societat, per protegir les nostres empreses, no ens hem d'enganyar, moltes persones ja percebien abans de la crisi que l'ascensor social és cada vegada més difícil per a les noves generacions, i per tant les polítiques progressistes han de garantir un contracte social reforçant per enfortir l'Estat de Benestar, reduir la desigualtat i garantir una vida justa i digna per a tothom en un marc climàtic just i que ens permeti viure a les quatre illes de forma digna.
27. Estam per tant davant el gran repte progressista per a la propera dècada. Creació de valor. I fer-ho de la mà del diàleg i l'acord. Viure millor, en un marc d'igualtat i de justícia social, reforçant les nostres institucions i la nostra democràcia, i accelerant una transició econòmico-productiva per garantir un planeta on puguin viure les properes generacions sent conscients que no hi ha planeta B, ni democràcia B, ni Estat del Benestar B.

28. El futur, pels progressistes, és sentir que som present, però que sobretot feim futur per una societat més justa, climàticament, econòmicament, socialment, democràticament. En aquest marc, els i les socialistes de les illes fem en aquestes pàgines reflexions al voltant del full de ruta que fa anys que desenvolupam i que volem millorar per a les nostres illes, pel conjunt de l'Estat des d'una perspectiva federal, com a primera força política de les Illes Balears, amb un partit arrelat a cada un dels municipis, basat en una governança compartida, i amb una voluntat de ser pioners per fer del PSIB-PSOE part activa d'un projecte de país, modern, obert, transparent i plural.
29. Aquest document és per tant un document que segueix la feina feta pels i les socialistes en la darrera dècada i que s'ha desenvolupat des del 2015 a les institucions. I que a més profunditza en alguns dels reptes que tenim per endavant a les nostres illes.
30. Reflexions, propostes i una mirada llarga per un temps ple de reptes, dificultats però també d'oportunitats.

**VALORS PER A LES
ILLES BALEARS**

31. 1. Introducció: el que hem après de la pandèmia

32. Hem après que la millor resposta possible a qualsevol crisi en aquest segle XXI és a través de la creació de valor des de la cosa pública, de forma col·lectiva, pel bé comú. I amb la reducció de la desigualtat com a motor dels progressistes.
33. Hem après a combatre les crisis des de lo públic, salvant vides, sobretot les dels més fràgils, i amb un objectiu primari: salvar a la gent, perquè sense salut no hi ha economia, i fer-ho amb una economia de l'esperança i el bé comú. De forma radicalment diferent a com es va afrontar la crisi del 2008.
34. Aquesta és la gran lliçó que hem après en aquests 20 mesos del combat contra la crisi sanitària, social i econòmica sense precedents a les nostres vides. Una crisi que hem afrontat de manera radicalment diferent i amb decisions de caire federal a la resolució de la crisi que s'ha fet durant la dècada que ha seguit a la gran depressió causada per la crisi de 2008.
35. Una lliçó apresada que precisament ha demostrat el valor de lo públic per salvar vides i salvar les economies de milions de projectes de vida. I que posa en context del que pot posar si davant aquestes situacions la resposta no és pública i que recorda molt bé la frase que va escriure el gran historiador Tony Judt: **"Si els béns públics -els serveis públics, els espais públics, els recursos públics- és devalúen als ulls dels ciutadans i són substituïts per serveis privats pagats al comptat, perdrem el sentit de què els intéressons i les necessitats comunes han de predominar sobre les preferències particulars i el benefici individual"**.
36. Com hem viscut aquesta crisi, com li hem donat resposta, acaba sent la millor radiografia del que som com a societat, i expressa bé el sentit de la reflexió de Judt. Una reflexió que ens ha de permetre comparar les respostes que hem donat durant la darrera dècada a les crisis que hem anat afrontant.
37. De fet, diferència de l'anterior crisi econòmica on s'aplicaren les receptes neoliberals que passaren la factura de la crisi a les classes mitjanes i populars, deixant durant una dècada profundes cicatrius en la societat, la resposta a la crisi derivada de la pandèmia ha estat des de la solidaritat i la cooperació, des d'una economia amb la voluntat de crear valor i "pel bé comú".
38. L'objectiu, que cap persona quedi enrere, amb el major escut social desplegat mai en democràcia.
39. El repte, ara, és que la recuperació econòmica sigui justa i arribi a tothom i especialment a les capes més desfavorides de la nostra societat. I que això tenguí cara i ulls, amb pujades en l'ingrés mínim vital o en les pensions, mesures que van en la línia de dignificar les condicions de vida de la ciutadania després de 20 mesos de moltes dificultats. I sense oblidar que venim d'un marc a més anterior a la pandèmia de situacions de desigualtat producte de la gran crisi; que els poders

públics han de corregir per guanyar en cohesió social, però també en capacitat de consum de les famílies per poder accelerar la recuperació.

40. La pandèmia ha redescobert Keynes després d'anys de retalls, de manca d'estímuls, d'austeritat i devaluació de la qualitat de vida de milions de persones a Europa. I per tant la pandèmia ha estat un vector de retorn cap a les arrels de la segona meitat del segle XX, s'ha redescobert el valor de lo públic i la força de la col·lectivitat, la qual cosa permet reconnectar la societat amb els nostres valors, principis i agenda.
41. La política ha tornat i de manera particular les polítiques públiques que posen les persones al centre per fer front a l'emergència sanitària, social i econòmica. La globalització, l'economia social de mercat, diferents àmbits de la nostra vida han quedat en mans de decisions públiques, evidenciant les limitacions de la governança global però posant de manifest la importància d'aquesta com a resposta al col·lapse sanitari i econòmic.
42. Aquesta resposta d'endeutament col·lectiu europeu no té precedents en la construcció del projecte polític europeu. Es un nou punt de partida, i per tant hem d'aprofitar aquesta revalorització de la política i de les seves potencialitats per reduir situacions de desigualtat i injustícia, com duim fent aquí des de 2015, enfortint els serveis públics, el que ens ha permès encarar una pandèmia en millors condicions, tot i que el repte ha estat d'una dificultat major, per a donar respostes a les necessitats socials i sanitàries. Podríem parlar d'innocràcia, d'innovació democràtica, el que és cert com ha dit Piketty és que si no hi ha un clar combat contra la desigualtat, l'efecte directe és el populisme. I això també vol dir crear riquesa, i fer-ho de forma més global que sectorial, analitzant els reptes conjunts de la cosa pública en aquest segle XXI, perquè finalment problemes com l'habitatge o l'ocupació digna deriven de principis universals, de qüestions que emanen dels Drets Humans inalienables de la ciutadania i això acaba suposant repensar el model en el seu conjunt, amb unes institucions públiques que treballen i lideren des dels valors, creant valor, cogovernant amb institucions públiques, privades, i sectors clau com el tercer sector.
43. De les moltes evidències que ha deixat la pandèmia, una de les més importants és l'afectació desigual de les seves conseqüències negatives (contagi, malaltia, afebliment econòmic, precarietat laboral...) entre les dones i els homes.
44. Totes les altres crisis s'han aguditzat i per tant, les més importants lliçons que hem après són la necessitat d'un estat del benestar ben articulats que protegeixi a la ciutadania quan més ho necessita, que cal millorar el nostre model productiu per tenir una economia més sòlida, diversificada, sostenible i resilient que generi una major cohesió social a través de condicions laborals i la d'aprofundir en la integració europea.
45. Tant el pla de vacunació europea com els fons NextGeneration han estat decisions transcendent, per invertir en valor i per enfortir el projecte europeu després del Brexit. L'oportunitat històrica

que ens brinden els fons europeus per fer de palanca cap una transició econòmica, digital, ecològica i social l'hem, per tant, d'aprofitar al màxim per cohesionar la nostra societat i fer-ho des dels valors.

46. Amb la pandèmia hem experimentat la vulnerabilitat col·lectiva, i de quina manera ens necessitam, com estam interconnectats em permanència. Estam connectats uns amb altres i ningú no se salva tot sol. Som corresponsables del que li passi als altres i al mateix temps el valor de jo individual guanya força de forma constant.
47. I en canvi, els valors de comunitat, responsabilitat, civisme i solidaritat, que formen part dels valors que defensam els i les socialistes de les Illes Balears per afrontar una crisi i sortir-ne reforçats, són un element que és més necessari reivindicar que mai.
48. Front a l'individualisme mal entès, els valors comunitaris i l'economia del bé comú de la que parla Mariana Mazzucato agafen després del viscut durant la pandèmia una nova dimensió. I els i les socialistes en som conscients, perquè aquesta crisi ens ha confrontat com a societat als valors que tenim de forma col·lectiva.
49. Des de les institucions, els i les socialistes hem fet i fem una gestió de la crisi des dels valors i amb valors universals com a principis generals de la nostra acció, tenint molt clar que la prioritat era la salut pública i el bé comú. Front els plantejaments neoliberals que justificaven el sacrifici d'un percentatge de la població per salvar l'economia, hem anteposat la solidaritat i l'ètica conscients de que sense salut no hi ha economia, de què la millor recuperació era una economia de l'esperança arrelada en salvar la vida de les persones afectades pel Covid-19.
50. De fet, la vacunació és un dels grans exemples d'una resposta col·lectiva, federal, ràpida, amb col·laboració públic-privada i que alhora no ha discriminat ni sacrificat en el continent europeu els més febles.
51. Si hem après el valor de lo públic, no hi ha dubte que el nostre full de ruta prioritza per als propers anys el reforç del binomi justícia social i democràcia, amb institucions que liderin el canvi que proposen els Fons Europeus enriquint la democràcia participativa des de la participació ciutadana i el debat públic, el pacte, el diàleg i l'acord.
52. L'aposta per la qualitat democràtica, la transparència, el foment dels valors ètics, de les normes de civilitat en la política, l'economia i institucions, així com l'exemplaritat dels càrrecs són imprescindibles perquè la democràcia funcioni, perquè no augmenti la desafecció política. Al igual que una ciutadania madura amb capacitat de discernir, amb sentit de la justícia i solidaritat. El compliment de la paraula donada, el grau d'execució dels acords del programa de govern i del programa electoral és la manera de complir per part del partit el contracte electoral i social amb la ciutadania.

53. Entenem a més que la política s'ha de fer des del diàleg i el consens, que no vol dir la unanimitat. Això ho hem practicat des del Govern i un bon exemple és el Pacte de reactivació econòmica i social signat per a institucions, agents socials i els partits polítics que s'han volgut fer càrrec en aquests temps difícils per tal d'aportar solucions conjuntes i de manera constructiva, des dels valors que ens han unit en aquesta pandèmia, que han estat el d'una resposta col·lectiva en un moment de complexitat molt gran.
54. Un pacte que ha de donar pas a una recuperació sòlida, que permeti cohesionar la societat en un moment de desigualtat important. Per tant, la creació de noves xarxes de protecció que assegurin el benestar i el futur de la ciutadania amb certeses vitals així com l'aposta per una economia social de mercat amb valors, que combini el creixement amb l'equitat, com a clau de justícia i de cohesió social, són els principals reptes que tenim els i les socialistes de cara als propers anys.
55. Economia del bé comú amb valors. I un d'ells és la **laïcitat**, una senya d'identitat que és consubstancial a la sobirania del poder civil, la llibertat individual i la democràcia.
56. La laïcitat implica igualtat de drets que impedeix qualsevol privilegi públic de les conviccions personals i requereix de la universalitat de l'acció pública, per evitar discriminacions de qualsevol tipus.
57. Precisament a la darrera dècada, la igualtat entre dones i homes, la regulació de l'avortament, el matrimoni de persones del mateix sexe, la investigació bioètica o la eutanàsia, han topat amb fortes resistències davant les que hem reafirmat la llibertat de consciència de la ciutadania i la sobirania del poder civil front a impositcions religioses. La millor garantia de respecte a les diferents opcions de consciència és des de la neutralitat de l'estat, per això els i les socialistes de les Illes Balears defensam una escola pública laica com a garantia dels valors públics i respecte de les creences privades.
58. I volem els valors de la laïcitat en un model de governança federal, compartit, asimètric. El **federalisme** és una forma d'organització política consistent en establir una aliança entre comunitats amb la finalitat d'unir realitats diferents. Federalisme és cooperació i lleialtat entre les parts. La fraternitat és un valor imprescindible per a la construcció de la cultura federal. Ha de prosperar a partir d'una estructura estatal que fomenti la solidaritat, la tolerància, l'enteniment, el plurilingüisme, el reconeixement i el respecte mutu.
59. Front a propostes recentralitzadores i independentistes els i les socialistes de les Illes Balears apostam pel diàleg, la pluralitat i la cohesió territorial. Avançar en la cultura federal implica continuar desenvolupant l'estat autonòmic, delimitar clarament les competències i els espais d'interlocució interinstitucional, reformar el Senat perquè sigui una veritable Cambra de representació territorial i aprovar un nou sistema de finançament autonòmic que tengui en compte les necessitats reals per poder tenir uns serveis públics de qualitat.

60. Aquests valors del diàleg, de la pluralitat, de la cohesió territorial, són bàsics per poder prestar uns serveis públics de qualitat al conjunt de la població i per aquest motiu els i les socialistes de les illes defensam el principi d'ordinalitat, de manera que no es col·loqui en pitjor posició relativa a qui contribueix respecte de qui es beneficia.
61. Som una de les comunitats que més aporta, la solidaritat és un dels valors que ens impregna en totes les nostres polítiques- a un sistema que, malgrat apropar-nos a la mitjana a l'hora de rebre, ens condiona a ser un dels territoris que més esforç ha de fer per poder mantenir els serveis públics essencials. Això, lògicament, crea desequilibris per als ciutadans i ciutadanes d'aquesta comunitat i ho hem de canviar.
62. La **cultura** és un valor en sí mateix per a la humanitat. És un dret humà que ens permet autorealitzar-nos des d'un punt de vista personal i col·lectiu. D'aquí la importància de l'expressió cultural i garantir l'accés a la cultura i participació dels col·lectius més desfavorits i vulnerables de la nostra societat.
63. La cultura té un paper essencial en el desenvolupament de les societats, en la inclusió social de persones migrades i forma part de totes les grans transformacions que s'estan donant en aquests moments. La cultura conserva per una part la nostra memòria col·lectiva i influeix en les persones en la manera en la que veu el món i es relaciona amb els altres. Al S.XXI cal tenir present la cultura en totes les seves vessants, i de manera especial la que ens fa singulars a cada una de les nostres illes, i des de la seva rellevància per al progrés humà i social. I per supòsit, la cultura i la memòria van de la mà, perquè per mirar el futur hem de construir el present tenint en compte la nostra realitat, però també la nostra memòria i el nostre passat.
64. En aquest i inici de segona dècada del segle XXI s'està lliurant una batalla cultural per part de la dreta i l'extrema dreta per legitimar l'atac a valors universals i drets conquerits al llarg de dècades.
65. No es dubta en utilitzar mitjans espuris com les mentides i notícies falses, la desinformació i el complotisme, per intoxicar a través de les xarxes socials i mitjans de comunicació i influir així sobre el comportament social i electoral de la ciutadania, creant divisió i odi que acaba en el refugi de la identitat. Un refugi que sempre troba en l'altre enemic ideal, siguin el migrant, el feminisme, qui defensa la llibertat sexual o la vacunació com a mesura contra la Covid-19.
66. I això crea a la llarga un discurs que acaba generant desafecció política i postures contra valors que ha defensat l'esquerra des de fa dècades.
67. De fet, és una batalla cultural contra els valors que estan a la societat gràcies a les polítiques progressistes i que serveixen a sectors conservadors d'element divisiu socialment parlant, i creadors des conflictes inexistents per a la majoria de la societat però que acaben intoxicant i manipulant el discurs públic. Un exemple, el debat al voltant de la seguretat, la migració i la

ocupació, una de les construccions socials falses que abanderaren aquests moviments, perquè generen divisió, por, odi i solucions visceralment que recorden a la pitjor Europa del segle XX.

68. Menteixen, inoculen l'odi per polaritzar la societat entorn als immigrants, col·lectiu LGTBI, el feminisme o la mort digna i utilitzen comptes falses i automatitzades per aquests objectius. En aquesta estratègia hi trobam també determinats instruments i certs mitjans de comunicació.
69. En el capitalisme de vigilància, on les persones s'han convertit en el producte mercantilitzant la seva informació personal perquè les empreses ens bombardegin per a la compravenda de les nostres dades amb fins de lucre privat, els mitjans socials formen part d'aquesta nova estructura en la qual els consumidors aconseguixen informació barata i les indústries controlen a la societat a la qual fan arribar "la informació adequada" per a cada moment.
70. Uns mitjans socials que estan dissenyats per generar addicció, actuar sobre les nostres emocions, generant caos i inquietud facilitant la manipulació. Cal despertar l'esperit crític per allunyar fonamentalismes i dogmatismes, treballar perquè les plataformes i mitjans serveixin als valors democràtics, fomentar un periodisme professional i competent i treballar en la defensa dels drets digitals a través de regulacions. I fins i tot cal reflexionar sobre una taxa contra les notícies falses i el complotisme.
71. Els i les socialistes hem estat sempre europeïstes perquè estam arrelats en el projecte il·lustrat que va motivar la Unió després de la guerra i la barbàrie del nazisme i feixisme. I dins aquest marc, un dels grans perills d'aquest projecte comú i solidari és el d'un projecte d'exclusió, basat en una identitat i en unes fronteres que siguin més signe de la por que de polítiques de la solidaritat.
72. Per això, és cabdal abordar de manera conjunta el fenomen de les migracions des de l'ajut als països emissors, perquè puguin créixer i donar oportunitats a la seva població. És en aquest marc que la cooperació amb els països d'origen té un paper clau en el futur, amb la gestió solidària dels fluxos migratoris potenciant que la immigració sigui legal, ordenada i segura. El cas d'aquest estiu amb la crisi d'Afganistan mostra el camí, que no pot ser com en el 2015, quan molts països europeus van donar l'esquena als principis fundadors de la Unió Europea.
73. Si bé és cert que la resposta d'Europa a la crisi del 2008-2015 va ser decebedora, tant des d'una perspectiva econòmica com migratòria, generant una gran desafecció ciutadana amb el projecte europeu, l'acord europeu històric per a la recuperació econòmica del 2021 resulta encoratjador per abordar reptes i transformacions cabdals per a les nostres illes. És un acord amb una economia del "bé comú", per millorar la vida del major nombre de persones possible, i és de facto una esmena a la totalitat a les polítiques dels retalls que van ser utilitzats per combatre la crisi del 2008.
74. Els reptes que tenim a dia d'avui (canvi climàtic, pandèmies, intel·ligència artificial, plataformes,

explotació de béns comuns, patents, distribució dels recursos sanitaris, vacunes, polítiques socials i econòmiques, entre d'altres) són planetaris i les respostes han de venir des dels mateixos afectats.

75. La protecció dels drets humans i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS-2030) són obligacions morals imperatives globals. Una ètica cosmopolita en temps de vulnerabilitat pot permetre abordar la qüestió ecològica, econòmica, social i democràtica empoderant a la vegada a la ciutadania.
76. Si Bretton Woods va crear el marc d'un ordre econòmic mundial que va conduir a la socialdemocràcia, construir un "New Deal" global per a governar la globalització és una tasca urgent i que a Covid-10 ha posat encara més de relleu. I s'ha de dir que s'han fet passes importants en aquest sentit.
77. Globalitzar la democràcia i democratitzar la globalització, avançant en la proposta socialdemòcrata que superi els paràmetres neoliberals del Consens de Washington a través de valors com són els d'igualtat pel que fa al valor i a la dignitat de la vida humana, la capacitat d'acció, la responsabilitat i el rendiment de comptes, el consentiment i la presa de decisions col·lectives respecte a les qüestions públiques, a través de procediments de votació, des del principi d'inclusió i subsidiarietat, d'evitació de qualsevol dany greu i des de la sostenibilitat social, econòmica i ambiental.
78. Un món global, globalitzat, en plena mutació, del què la nostra formació política vol ser un element per catalitzar el canvi per a les generacions presents, i també futures. Som el present, feim el futur, aportam valor a la societat des fa més d'un segle. De fet, la nostra organització és l'organització política més antiga de les Illes Balears. Fundada com a Federació Socialista balear en 1913 per lluitar contra l'explotació de la classe treballadora i a favor de la seva emancipació ha sabut llegir, adaptar-se i transformar els temps entorn als valors de la igualtat, la justícia social, la llibertat i la solidaritat.
79. La nostra raó de ser és la lluita contra les desigualtats i qualsevol mena d'opressió, la recerca de la justícia social, l'equitat i la millora de les condicions materials de la ciutadania a través de condicions laborals i salarials dignes i polítiques redistributives, per afavorir projectes de vida digna.
80. Els valors del socialisme democràtic han combinat la recerca de la justícia social amb la llibertat individual. Llibertat entesa com absència de dominació, entenent la dominació econòmica del sistema capitalista sobre la classe treballadora, les que suporten les dones per raó de sexe, per origen geogràfic, color de pell o les discriminacions que pateix el col·lectiu LGTBI.
81. Llibertat implica també deures, i responsabilitats, fer-se càrrec d'un mateix i dels altres, i com deia el fundador del PSOE, Pablo Iglesias "el socialisme és la llibertat i a ell han d'acudir

82. 2. La democràcia i les seves amenaces actuals

83. La democràcia es troba en constant mutació, canviant els formats i les formes per tal de sobreviure a cada una de les grans crisis socials que ens assoleixen. El sistema sorgit després de la Segona Guerra Mundial va començar el seu debilitament als anys setanta amb l'arribada dels conservadors neoliberals al Regne Unit i als Estats Units i, es va fer encara més evident a arran de la caiguda del Mur de Berlín i l'arribada del segle XXI.
84. Les polítiques neoliberals no només van afeblir l'Estat del Benestar sinó que també van individualitzar a la societat. Després de la crisi geopolítica del 2001 maltrat que alguns havien pronosticat el fi de la història, vam entrar en una crisi que ha causat la gran depressió durant tota la darrera dècada, sobretot com es diu en el llibre Perquè cauen les Nacions provocant un augment de la desigualtat entre societats i països. La desigualtat és la gran moneda comú d'una bona part del planeta, amb la pobresa com a portaveu.
85. Hem hagut de passar la pitjor crisi sanitària, social i econòmica des de la segona guerra mundial per fer una esmena a la totalitat a les polítiques adoptades contra la gran depressió. La resposta del 2020 i el 2021 no té res a veure amb la resposta que es va donar del 2008 al "whateverittakes" de Draghi del 26 de junio de 2012.
86. Així, les receptes neoliberals imposades per sortir de la crisi del 2008 van acabar per augmentar la desigualtat, crear pobresa i augmentar la deriva populista arreu del planeta. De l'austeritat vam passar al populisme, i ara estam en una resposta que demostra que hi pot haver polítiques econòmiques per a l'esperança i el bé comú.
87. Per això, ara ens trobem davant una important cruïlla. Per una banda, sembla haver-se redescobert que els governs i allò que és públic són els únics actors preparats per encarar les situacions catastròfiques, mitjançant les polítiques públiques que se'n desprenen i, sense deixar ningú enrere, i creant valor sense deixar caure els més fràgils.
88. Per altra banda, la gestió de la pandèmia ha comportat que la democràcia es vegi debilitada arreu del globus. Països rellevants com Israel, Polònia, Hongria, Brasil o els propis Estats Units al final del mandat de Donald Trump han aprofitat l'emergència sociosanitària per accentuar els seus perfils il·liberals, propis més de règims antidemocràtics que de democràcies consolidades.
89. La necessitat d'actuar davant la pandèmia ha creat el paraigua legal perfecte per totes aquelles decisions que malmeten els drets humans, com el dret a l'avortament a Polònia. Les democràcies il·liberals convertides en banderes populistes comencen a ser massa "normalitzades". El reforç de la unitat nacional, de la construcció d'un relat identitari, la divisió social, els comportaments il·liberals o la debilitada separació de poders són les llavors per aquest augment de l'autoritarisme.

- 90.** És evident, a més, que la crisi sanitària no sols ha visibilitzat les altres crisis, sinó que les ha catalitzat, donant un nou impuls accelerador a les tendències polítiques, socials i econòmiques dels últims anys. Ha quedat demostrada la instrumentalització que han sofert les polítiques públiques darrerament en contra de lo públic; l'augment de la individualització de l'opinió pública i l'augment de les desigualtats i de la diferència entre les diverses classes mostrant amb claredat la fragilitat amb la qual s'encaren aquestes situacions, les persones ja en situació de risc econòmic i social.
- 91.** De fet, els comportaments il·liberals, que avui expressen al nostre país les forces de dreta i extrema dreta, se traslladen a la societat en un relat que comporta un atac a les institucions, a la governança, a la diversitat del país, a la pluralitat existent, a la migració, a pensar diferent i viure diferents, i per suposat a un atac al model de benestar, de drets i llibertats que aquestes forces consideren objecte d'una guerra cultural.
- 92.** En el 2021, el canvi de govern també suposa guanyar una guerra cultural, i això també vol dir atacar la democràcia, fragilitzar el model que ens hem donat. En el 2021, si aquestes forces arriben a governar les Illes Balears, ho hauran de fer en pacte, i això suposa que els valors i la pròpia democràcia estan amenaçats. La guerra cultural també té com a objectiu rebaixar la democràcia.
- 93.** Dins aquest marc, el PSIB-PSOE com a primera força de les Illes Balears, ha de projectar el futur de les lliçons que ens han ensenyat les diverses crisis que hem passat des del 2008, i molt especialment la Covid-19. A les Illes Balears, la gestió de la crisi anterior va implicar la deshumanització i la ecpatia de les polítiques econòmiques. L'arribada del PSIB-PSOE en el govern Balear a partir del 2015 i, el consegüent, reforç dels serveis públics ens ha permès estar preparats al desafiament de la pandèmia. I ara també volem alertar de tornar a aquest període fosc que ja vam viure si l'extrema dreta assumeix el poder en el 2023.
- 94.** Tot i així, la supervivència de la democràcia depèn de la seva relació amb l'estat de dret. Allà a on es donen la transparència, la independència de la justícia, un ús limitat de la violència per part de les forces de l'estat, i si la població està ben informada, tindrà més opcions de sortir intacta de les conseqüències de la pandèmia i de les polítiques il·liberals que s'han instal·lat en el nostre entorn i que han tenguut la màxima expressió en el 2021 amb l'assetjament bufonesc del Capitoli.
- 95.** La realitat, tanmateix, mereix tenir esment en aquests moviments il·liberals, trufats d'aroma identitari, contra el sistema i plens d'odi, desinformació i complotisme. S'Ha de dir que les polítiques contra la pandèmia i la gestió que han fet alguns del líder il·liberals els ha posat en una situació nova i més feble que fa uns anys.
- 96.** Però és cert que començam la nova dècada amb desgast democràtic, no sols provocat per les anteriors crisis econòmiques, financeres i migratòries i per la desafecció política de la darrera

dècada, sinó sobretot perquè ara existeix una estratègia contra la democràcia mateixa i els actors socials, institucionals que la representen.

97. No és banal escoltar avui que hi ha partits que no tenen el mateix valor que altres malgrat haver ser votats per la ciutadania, que certs governs no són legítims, que els drets universals són producte de l'adoctrinament "pseudo-progre", que la democràcia té actors que la representen i altres que no encara que tots hagin estat votats o ho marqui la Constitució, que unes eleccions han estat manipulades, o que certs partits no puguin tenir dret a governar perquè no representen els vertaders "valors nacionals". En el fons, és un relat contra la democràcia, molt centrada també en una identitat única, amb gran capacitat d'exclusió de l'altre. De fet, l'extrema dreta, a la que la dreta ha comprat el discurs, té una nòmina d'enemics tan extensa que el país podria quedar buit de governar ells a les properes eleccions.
98. La realitat dels valors és exactament la contrària a la que proposa l'extrema dreta. La gran virtut de la democràcia és que compatibilitza la ciutadania com un ens social en la seva unitat i al mateix temps gestiona de forma inclusiva la diversitat que en ella resideix. Quan aquest equilibri, emperò, es trenca en favor d'un o de l'altre, llavors el concepte d'unitat s'adultera en el concepte malentès de pàtria excloent i xenòfoba, mentre que les reivindicacions de les minories no escoltades poden desembocar en acció política per part de la ciutadania.
99. Les minories no poden ser permanentment excloses o menystingudes, o utilitzades per a obtenir rèdit electoral, donat que també formen part de la voluntat popular. Encara que la democràcia funcioni pel principi de la majoria, això té implícit i explícit que s'han de defensar alhora els drets de les minories; creant un equilibri entre la majoria com a motor per a la presa de decisions i la participació de la minoria en l'elaboració, aprovació i aplicació de les polítiques.
100. Un equilibri que dugui tant evitar la imposició de la majoria com a l'acció constant de boicoteig de la minoria i, així, aconseguir un sistema democràtic que doni suport als projectes d'una societat amb futur.
101. I al mateix temps i paradoxalment, la democràcia i la política han tornat amb força amb l'esclat de la pandèmia a un moment d'empenta populista.
102. De fet, la primera lliçó extreta de la pandèmia ha estat la crida pel retorn de la política amb majúscula i de la defensa de les institucions democràtiques, i d'això hem de concloure que s'ha de prioritzar sempre el treball per a mantenir la qualitat de la democràcia, perquè el deteriorament viscut durant la darrera dècada és un element que condiona el seu mateix funcionament. Aquesta era de la informació i la tecnologia no sols canvia el pensament social sinó que també afecta la qualitat democràtica.
103. I això t'è lloc en un món tecnològic, veloç, individual. L'aliança entre la política i les xarxes socials es presenta inevitable, provocant que la democràcia dels quatre anys acabi sucumbint a la

demanda dels quatre segons i els pocs caràcters, i incitant que el tàctic s'imposi sobre qualsevol estratègia de llarga durada. Però una cosa és el contingut de les nostres polítiques públiques i l'altre els titulars que inunden les xarxes socials. La presa de decisions no s'ha d'accelerar i no s'han d'abordar els problemes sols superficialment.

- 104.** La tirania de la visibilitat mediàtica i la immediatesa són uns dels condicionants actuals de la política responsable, ètica i amb substància. La pandèmia ha mostrat pistes: unes polítiques públiques fortes, una defensa de lo públic i de lo col·lectiu, la transparència i la veritat sense demagogia han estat una mostra molt palpable de com s'han de combatre aquests temps de política líquida i complotista.
- 105.** Mentre hem reaprès que els governs són els únics actors preparats per encarar les situacions catastròfiques com la pandèmia, al mateix temps, se sofreix una guerra cultural provocada per l'ultradreta global, europea i aquí que està erosionant les institucions democràtiques des de dintre amb un discurs trumpista, contra elles perquè van contra els ciutadans. La pandèmia ha desmentit aquest relat.
- 106.** Un relat en el què no sols exigeixen un replantejament d'aquells valors ja acceptats com a universals i, les consegüents polítiques públiques que se'n desprenen d'ells, sinó que a més qüestionen les institucions en si mateixes.
- 107.** Quan partits no democràtics són democràticament legitimats per conformar part de les institucions, acabem observant com governs provoquen atemptats de cops d'estat a si mateixos, com l'atac al Capitoli nord-americà a principis del 2021 o l'autoculpabilització de la falta de transparència en els processos electorals.
- 108.** En la dècada dels anys seixanta, es començava a considerar que el poble era sols semi-soberà, ja que el component popular de la democràcia estava minvant. La democràcia perdia la seva connexió amb la demos i el control i presa de decisió per part de la ciutadania s'afablia. Emperò, actualment la separació existent entre els partits i la ciutadania remou aquesta de tota sobirania. Els partits es debiliten i la democràcia s'empobreix.
- 109.** I tot això deriva en un malestar social que s'acaba per transformar en indiferència política. La ciutadania s'aparta de les institucions i la presa de decisions, alhora, els partits també, ja que tenen dificultats per identificar-se amb les demandes socials. La distància entre ambdós creix creant un espai pels discursos amb retòrica antipolítica. El desafiament populista s'enalteix i la classe política es qüestionada en un gran nombre de sistemes democràtics.
- 110.** Això provoca que els partits han canviar i alhora d'adaptar-se a la realitat, i una de les grans virtuts del Partit Socialista ha estat sempre la seva gran plasticitat per saber llegir els temps, adaptar-se i canalitzar les inquietuds socials del moment i ens hem convertit en una de les forces progressistes més rellevants a nivell europeu.

111. En els darrers anys, el Partit Socialista ha fet un esforç de reconexió tant amb la seva militància com amb la ciutadania, transformants els Estatuts per triar la Secretaria General mitjançant la fórmula de primàries obertes on tota la militància és partícip de l'elecció de la persona que ha de liderar el partit. I al mateix temps, compartint amb la societat el seu ideari polític, que després deriva en programa electoral realitzant un esforç de compartir el seu full de ruta per construir-lo de forma compartida mitjançant les conferències polítiques.
112. De fet, els i les socialistes de les Illes Balears ja vàrem ser pioners implicant a la societat en la decisió d'elecció de la persona candidata a encapçalar les llistes del partit amb les primeres primàries obertes a la ciutadania, un procés participatiu que va involucrar a més de 11.800 persones, també ho som amb el projecte polític.
113. A través de les nostres conferències polítiques i els programes electorals participatius hem sumat ciutadans i ciutadanes externs al partit, entitats i societat civil, persones del món cultural, acadèmic, social, activistes per tal de nodrir les nostres propostes des d'un veritable treball d'escolta i participació que s'ha vist reflectit als nostres programes polítics, que són el nostre contracte social amb la ciutadania.
114. Si volem una millor democràcia hem de ser exigents com a partit, ja que si fallen els partits, llavors falla el funcionament de la democràcia tal com s'entén. Sense la participació i el control popular; el govern representatiu presenta deficiències greus. Els partits fracassen quan són incapaços d'atreure a la ciutadania, quan la participació electoral baixa i es renuncia a identificar-se ideològicament amb un partit.
115. La pèrdua de credibilitat en la paraula dels polítics, els mitjans de comunicació i els intel·lectuals, juntament amb el retrocés dels valors de la Il·lustració i la raó, de la nova opinió pública individualitzada, estan comportant una nova era on existeix la paranoia constant de la sospita i la denúncia de complots i per la multiplicitat de les veritats fins a tornar-se efímera i irreal, que provoca una convivència constant amb fets alternatius i en postveritat.
116. En el 2016, durant la seva primera campanya electoral, Donald Trump es va treure de la màniga el que ell anomenava els 'fets alternatius', és a dir, afirmacions amb el poder de contradir allò que era observat per a tots i els mitjans de comunicació com a certesa. L'ús de la raó i l'apel·lació als valors i la moral, en aquests casos, ha resultat ser infructuosa i, fins i tot, nociva.
117. A Espanya estem vivint un setge a la pluralitat per part de determinats polítics, bàsicament l'extrema dreta, que dibuixen un escenari de deterioració absoluta de la imatge de la política i dels mitjans de comunicació: que el poder i qui ha d'auditar aquest poder estan en estat de demolició, o directament comprats al poder "pseudo-progre" de discurs dominant.
118. Aquest complotisme i ús de la postveritat s'aprofita del distanciament entre les elits i la ciutadania i es nodreix d'Internet i les xarxes socials del malestar de la població no escoltada.

119. La població no escoltada, i fins i tot la invisible, és la conseqüència d'un sistema que presenta mancances i deficiències estructurals que impliquen deixar en situacions molt complexes a capes importants de la societat, sent els joves els convertits en outsiders quasi permanents del sistema. **La seva decepció deriva de les promeses de seguretat, justícia social i progrés incomplertes a llarg de les darreres dècades, i això acabar per minar el contracte social i la pròpia democràcia.** A més, les conseqüències econòmiques de la pandèmia sobre els joves han estat molt dures. Són els menors de 40 anys els que han vist reduïts els seus ingressos a causa de la crisi sanitària, la qual cosa implica un major grau d'inquietud vers el present i el futur pròxim.
120. Els nous moviments populistes advoquen per la dignitat d'aquells que se senten oblidats, es dirigeixen a col·lectius que se sentent exclosos, ja sigui perquè no formen part del sistema o perquè la seva existència és precària. Emperò, el seu concepte de dignitat no és ni inclusiu ni divers; sols un grup d'elegits poden exigir-la.
121. Hi ha, com s'ha vist en la darrera dècada, una part de la societat que es sent exclosa cultural, territorial, social i econòmica. Els "gilets jaunes" francesos en poden ser una expressió màxima. I aquest moviments han trobat resposta en l'ascens dels populismes, com a resultat de les crisis polítiques, morals i culturals a Europa i arreu del món. Tota i la seva diversitat, presenten un tret característic en comú: la rellevància donada a les emocions i les passions per sobre del raonament i l'argumentació. Es la identitat com a refugi, amb sempre un culpable que és l'altre, i que té en un discurs d'exclusió el seu mecanisme de pertinença.
122. I això té lloc en una cultura democràtica malgrat tot que és una cultura mediàtica, la cultura de l'impacte immediat. L'avenç de les TIC ha fomentat l'economització del temps, desplaçant la ideologia per la política del 'like'. Les campanyes electorals es mouen a cop d'emojis i likes; de menyspreus i notícies falses. Les últimes campanyes protagonitzades per la dreta són un clar exemple de com la política hedonista connecta a nivell emocional amb l'electorat. La política és transformada en una política narcisista; devaluant conseqüentment el compromís social i la paraula donada. **El vincle ideològic i polític es dilueix enfront del vincle emocional i estètic, és tracta d'un model de vida de l'emoció que confronta amb els projectes polítics de la raó.**
123. La pandèmia ha estat un baròmetre per posar en el centre els valors que sempre hem defensat. La resposta ha estat social, federal, pel bé comú. I al nostre parer hi ha hagut una clara reconexió de la ciutadania amb valors universals, sentiments i emocions que sempre hem defensat i que hem de posar en valor encara més en el nostre discurs i en les nostres polítiques.
124. La nostra vocació és transformar la realitat i de fer possible el nostre ideal emancipador. Com sempre, l'objectiu final de la socialdemocràcia és accedir al poder per transformar la realitat. En aquest sentit, si els i les socialistes volem liderar el canvi, ens hem de fer càrrec de l'estat d'ànim dels altres i de catalitzar canvis per millorar la vida de la majoria. El lideratge socialista consisteix

en estar amb la gent, amb el seu sofriment, obrint horitzons, però sempre amb la ment clara i un projecte de futur.

- 125. Front a això, els populismes són la conseqüència de la percepció del mal funcionament democràtic cada vegada més alimentat per forces populistes, però també de la desigualtat, de la pèrdua de qualitat de vida de les classes mitges, de l'existència d'una precarietat social concentrada en zones perifèriques, ciutats i Poble lluny de la creació d'ocupació i de la riquesa, que queden fora del centre del benestar arreu del planeta. Sorgeixen de la distorsió provocada pel distanciament entre les elits i les demandes de la societat civil, que acaba per sentir-se degradada cultural, social i econòmicament. I que moltes vegades acaba refugiada en la identitat.**
- 126.** Expressen les expectatives insatisfetes o mal gestionades per part de les institucions, de manera que els populismes s'encoratgen en moments de crisi o en presència de fortes carències institucionals. Com més envellits i desfasats estiguin els partits clàssics, més capacitat per desenvolupar-se tindrà els nous partits populistes.
- 127.** El populisme se sustenta en un discurs imaginari, mític que sintetitza elements contradictoris fins que aquests es tornen insostenibles, ja que a través d'un líder fort i carismàtic i sense necessitat d'intermediaris entre el poble i el seu líder, promet al poble la unitat mentre que seguirà sent ell mateix a la part que es transforma. Aporta, a més, solucions màgiques als problemes reals. Com han dit alguns autors, estam en un temps marcat per la tirania bufonesca de líders globals.
- 128.** A Europa s'observa la força d'atracció dels moviments populistes sobre la ciutadania gràcies a les referències a l'ideal de nació i de comunitat ordenada. Emperò, un cop es guanyen les eleccions el discurs basat en el mite dels populismes es topa amb la realitat, provocant la desestructuració d'aquest i desenllaçant en diverses opcions.
- 129.** S'observa, per una banda, com neixen els nacionalismes radicalitzats i, fins i tot, es converteixen d'extrem. Els moviments nacional-populistes d'Hongria, Polònia, Àustria han evolucionat fins a convertir-se en moviments antieuropeus, racistes i xenòfobs.
- 130.** Mentre que l'altra lògica de desestructuració del discurs populista comporta l'aparició de l'autoritarisme. L'evolució del règim turc amb el president Erdogan al capdavant n'és l'exemple. Turquia va començar com una democràcia (musulmana) per convertir-se en populista i, finalment, es va donar la centralització dels poders de forma autoritària i repressiva.
- 131.** La Unió Europea (UE) fonamenta la seva construcció sobre l'estat de dret i en la unió de països democràtics que actuen sota la premissa de la confiança mútua. L'entrada al projecte europeu per molts estats membres ha comportat la promesa de la democratització i el bloqueig de l'autoritarisme; entre aquests es troba Espanya a mitjans dels anys vuitanta.
- 132.** Però aquest principi comença a fallar arran de la recessió econòmica provocada per la crisi

del 2008, l'onada populista és present a Europa, deixant partits d'extrema dreta antieuropea, antiimmigració i proteccionistes en els diversos parlaments estatals i també al Parlament europeu.

133. El populisme és un fenomen que assola tant l'Europa Occidental com l'Oriental, no obstant això, presenten particularitats diferents. Mentre els populismes de l'oest són més 'culturalment moderns', a l'Europa central són més aviat arcaics i, fins i tot, tradicionalistes amb alguns temes.
134. D'aquí que el populisme dels Països Baixos tingui la capacitat de defensar l'homosexualitat o Marie Le Pen defensi la igualtat de les dones com a pretext per oposar-se a l'Islam. Els populismes tendeixen a observar la realitat sota la dicotomia d'amic-enemic. És a dir, les parts es conceben a si mateixes com els únics representants legítims de la ciutadania, per la qual cosa, l'altra part, l'enemic, no sols és il·legítim, sinó que ha de ser vençut i desposseït dels seus drets polítics.
135. Parlar des de les Illes Balears dels populismes europeus és parlar d'un problema real i proper a nosaltres, donat que com a ciutadans d'un Estat membre de la UE, els interessos i les decisions polítiques de països com Hongria i Polònia també ens afecten a nosaltres.
136. Quan Polònia limita de forma quasi total el dret a l'avortament o es posen traves a l'actuació dels mitjans de comunicació o quan Hongria aprova una llei per crear tribunals controlats pel govern o s'aprova la llei anti-LGTBI, no sols trontollen les seves institucions democràtiques, sinó que també nos provoca una onada expansiva sobre el nostre estat de dret i el de la Unió. Tota aplicació de la legislació comunitària i decisió presa pels tribunals d'Hongria i Polònia és reconeguda per tota la UE i, per tant, també dintre el nostre territori.
137. Quan apareixen emergències humanitàries, com la causada per la sortida dels països occidentals d'Afganistan i el control del poder per part dels talibans, i es requereix l'accés a Europa per part dels refugiats sempre apareixen veus discordants i antiimmigratòries.
138. És repeteixen discursos de l'odi per guanyar rèdit electoral que apelen als discursos de la confrontació, i quan es fan amalgames de forma repetida s'acaba donant una erosió dels valors fundacionals i de la fortalesa de l'estat de dret de la Unió Europea que acaba per deteriorar també la nostra qualitat democràtica. **Una estratègia de divisió que confronta identitat i valors.**
139. A Espanya es presenta una doble problemàtica, ja que no sols hi ha un partit populista ja amb efecte directe en les nostres institucions democràtiques en els diversos àmbits territorials, sinó que la dreta alimentada per la seva competitivitat electoral amb la ultradreta es veu impulsada cap a posicionaments polítics més retrògrads per absorbir un electorat perdut.
140. La línia política de la dreta espanyola de posicionament i confrontació política es basa en un doble axioma: mentre en el debat diari, la política del desgast envers el govern central, es basa

en la deslegitimació total de l'adversari, el qual és vist com un enemic que ha de ser vençut; el posicionament estratègic de campanya es basa a defensar una forma de vida que sempre necessita d'enemics identitaris imaginaris, en lloc del seu projecte polític.

141. Per la dreta espanyola, el que està en joc és la supervivència de la manera de viure pròpia (o del votant), sent l'objectiu crear aquella idea d'enemic que té la capacitat de venir i robar allò que pertany a un. Una visió nostàlgica reaccionària envers la comunitat, que qualifica d'enemic tot aquell que trenca amb l'"ordre tradicional". Però, la veritat sigui dita, tal enemic no existeix.
142. A les Illes Balears, la dreta i ultradreta presents en el nostre parlament autonòmic, consells insulars i ajuntaments són la conseqüència de molts dels factors exposats i que es centren en la desafecció política, el malestar social i la por envers un futur incert que ha fet que moltes capes de la societat es sentin invisibles, cultural, política, social, econòmica i territorialment. Això s'expressa molt bé per alguns dels perfils dels votants en el 2016 de Donald Trump o de Marine Le Pen en el 2017.
143. La guerra cultural exercida per la ultradreta també socava les nostres institucions. De forma continuada es qüestionada el sistema que ens hem donat. Estam veient com es posen entredit els agents socials que representen la ciutadania i els diversos sectors econòmics. La ultradreta cerca deslegitimar el marc institucional, les meses de consens i diàleg i col·lectius socials, tercer sector, el món feminista, les qüestions de gènere, l'educació en valors "no tradicionals", etcètera.
144. Els socialistes i les socialistes de les Illes Balears hem de continuar defensant els interessos col·lectius de les classes treballadores mitjançant la legitimitat de representació dels sindicats, horitzontals i permeables, i les patronals. En definitiva, hem de seguir defensant el marc que la democràcia ens ha donat, amb un model de governança, unes institucions i un funcionament que no pot ser deslegitimat pel simple fet de no estar a les institucions de govern.
145. **El model de governança, a les Illes Balears, ja està en joc. La democràcia és fràgil i els valors democràtics estan en perill. Les eleccions del 2023 suposen una amenaça clara per les nostres institucions, ja que partits no democràtics han estat legitimats per una part de la societat i tenen la capacitat de conformar govern. La defensa dels drets i els nostres valors és una acció diària que es guanya mitjançant polítiques socialdemòcrates.**
146. **No és una amenaça, és una realitat. Els valors universals no són permanents, i les forces progressistes hem de treballar per seguir avançant amb polítiques per a la majoria. Front a això, hi ha un risc nou. Que l'extrema dreta, que té una llarga llista d'enemics, pugui condicionar un govern conservador i deixar sense efecte anys de progressos en matèria econòmica, social, territorial i econòmica. No és un debat banal, són polítiques pel futur que hauran de triar els ciutadans pel 2023 entre dos models on l'un exclou l'altre.**

147. 3. **Més socialdemocràcia a les Illes Balears**

- 148.** La millor resposta als populismes és la resposta que s'ha fet a la crisi del 2021. Amb solidaritat, amb lideratge públic, amb una economia pel bé comú, amb valors socialdemòcrates. La base de la socialdemocràcia la trobem en el manteniment dels principis de justícia social i de la intervenció de l'Estat per garantir el manteniment de tot una sèrie de serveis públics que assegurin una educació, una sanitat, uns serveis socials forts basats en uns serveis públics reforçats i potents que facin de coixí esmorteïdor entre el capitalisme globalitzador i més liberal i les necessitats bàsiques de les persones.
- 149.** I amb una perspectiva fiscal redistributiva, que generi i permeti qualitat en la vida de la ciutadania, amb una clara voluntat de qui més té més contribueix, i amb una feina progressiva que s'ha de fer a fi de què els grans guanyadors de la globalització facin part d'aquesta redistribució per un món socialment més just i que ajudi a la creació de valor des de lo públic. En el món, però també aquí a les Illes Balears.
- 150.** Aquests principis s'han de mantenir conjuntament amb una democràcia representativa i sòlida, assegurada per la participació directa i indirecta de tothom, tant en l'elecció dels representants com en la interlocució i en el manteniment d'un diàleg constant i un consens entre els diferents agents socials per poder arribar a implementar polítiques més justes, més inclusives i més equitatives.
- 151.** Sempre han estat els governs progressistes liderats per socialistes els que, seguint els principis de la socialdemocràcia i sota la màxima de l'equitat i la justícia social, han anat conformant un estat del benestar per a tota la ciutadania, permetent anar assolint quotes de seguretat i d'igualtat mitjançant l'establiment dels pilars fonamentals de la socialdemocràcia. Amb l'aprovació de lleis bàsiques com LODE, la llei de sanitat i la llei de serveis socials els primers governs socialistes establiren les bases del nostre estat del benestar actual.
- 152.** Davant l'intent del desballestament d'aquest estat del benestar (per part dels governs del Partit Popular, recolzat en les tesis de principis neoliberals que s'imposaren a la Unió Europea, i amb l'intent de privatització dels serveis bàsics com l'educació i la sanitat sota l'excusa de la crisi financera i la minva de recursos) es va passar a donar passes per reforçar-lo més amb nou quart pilar que, amb l'aprovació de la llei de Dependència, va permetre avançar en la consolidació de drets fonamentals i, alhora, de millorar l'equitat i ja justícia social conformant un Estat que sí vetlla per la vida i el benestar de tota la ciutadania en igualtat de condicions.
- 153.** Ara, amb els canvis de produïts arran de la Covid-19 s'ha posat de manifest la importància d'aquest estat del benestar. La necessitat de tenir uns poders públics que vetllen per la seguretat de tothom i que, mitjançant un sistema de serveis públics forts, poder fer front a situacions crítiques.

- 154.** És per això que, des del Partit Socialista, hem de posar èmfasi en la la necessitat de dissenyar polítiques encaminades a assegurar l'existència d'uns serveis públics de qualitat, un serveis públics reforçats i ben dimensionats a les necessitats de cada territori i cada moment.
- 155.** Per tant, som conscients de la necessitat que, en èpoques de bonança i situacions de creixement, aquest serveis es vegin millorats, estiguin preparats amb els recursos tècnics i humans necessaris per poder donar una resposta satisfactòria en moments crítics i, així, assegurar no sols la vida de tothom sinó també unes condicions de vida dignes, de major qualitat i més justes.
- 156.** Han estat, precisament, aquestes polítiques de suport a les persones, aquesta "xarxa de protecció" (escut social) de la ciutadania, les que han permès que, davant una situació tan crítica com la que s'ha viscut, s'hagi pogut protegir a una majoria social molt ampla. I no és tracta de paralles, sinó de la major afectació econòmica des dels valors del bé comú que s'ha fet mai a la UE, a Espanya i a Balears. S'ha fet política des dels valors universals que noltros sempre hem defensat.
- 157.** Les polítiques basades en la protecció ciutadana, (serveis sanitaris potents, implementació de mesures de protecció col·lectiva, estratègies de protecció de l'ocupació (ERTO's, ajudes autònoms, prestacions per a fixos discontinus, etc.), serveis socials reforçats amb ReSoGa i un llarg etc de mesures socialistes que han estat el pal de paller el qual ha permès avançar enmig de la tempesta de la COVID i anar cap a la sortida amb els menors costos humans i socials possibles.
- 158.** Aquesta resiliència de les Illes Balears basada en la protecció col·lectiva, ens ha permès protegir al conjunt social, però també de manera indirecta assegurar la protecció de tots i cadascun i, a més, avançar en la contenció de les desigualtats i les esclotxes que aquesta situació ens ha deixat. En cas contrari, amb una societat que té i tenim una forma dependència d'una industria que ha estat tan afedctada per la reducció de la mobilitat, haurien estat molt més acusades, evitant també la fractura social que ens haurien comportat uns polítiques basades en l'individu i sense uns serveis públics afeblits i/ o privatitzats.
- 159.** Això també ha estat un antídoto contra un discurs populista, que ha estat enormement difuminat durant la pandèmia. I aquest camí és el que s'ha de seguir. Un projecte per millorar la vida de la gent, que es basi en una fiscalitat justa i progressiva, que penalitzi a qui va contra el clima i la justícia social, i que a més faci contribuir més a qui més té. I en aquest sentit, en els propers anys hem de reflexionar sobre com els gran patrimonis permanents i/o flotants a les Illes Balears poden contribuir d'una forma important a la creació de valor i riquesa social a les nostre illes, al seu conjunt. Perquè necessitam que qui s'instal·li a les Illes Balears sigui part de la solució als reptes que enfrontam, i per tant hem reflexionar sobre aquest fenomen de població flotant que ha de connectar amb els valors que necessiten les illes.

- 160.** Assegurar l'equitat social, millorar les condicions d'accés als serveis públics, implementar polítiques que facilitin unes condicions de vida més dignes i més inclusives, són reptes que no hem d'oblidar i socialitzar, i alhora, tenim l'obligació d'impulsar una millora dels serveis públics i de la seva qualitat per facilitar no sols un benestar general a la ciutadania sinó també unes condicions de vida amb uns estàndards de qualitat.
- 161.** Tenim per endavant reptes tan importants com imprescindibles com són impulsar una política laboral que reforci la justícia salarial i facilitar una millor i més adient conciliació familiar i laboral; garantir unes condicions laborals segures i dignes en tots els llocs de feina; tenir uns espais públics propers i amb serveis diversos que responguin a les necessitats de les famílies; gaudir d'una mobilitat ràpida, de fàcil, amb xarxes cohesionades i ecològica; assegurar una accessibilitat universal a les xarxes de comunicació i a la informació; garantir l'assoliment d'unues condicions i unes competències tecnològiques que ens permetin les relacions laborals i socials, etc.
- 162.** Tots aquests objectius han de ser aquells que ens han de dirigir i hem de tenir en compte a l'hora de dissenyar i pensar les polítiques urbanístiques, sistemes de mobilitat, dimensió de serveis públics, condicions laborals, etc.
- 163.** Perquè, si volem seguir tenint aquest benestar del qual ens sentim satisfets, hem de seguir reforçant-lo, millorant-lo, consolidant-lo per a què, a més d'assegurar unes condicions de vida dignes a tothom, avancem a una societat més inclusiva, més solidària, més democràtica i que assegurui una universalització de drets per arribar a tothom i que, millori la qualitat de vida de totes i tots. I per supòst, una societat més respectuosa amb el medi ambient i el clima.
- 164.** Hem de seguir construint el nou estat del benestar i reforçant els serveis públics essencials ja consolidats de sanitat, educació i serveis socials, hem d'avançar en el desenvolupament de la llei de la Dependència com a quart pilar d'aquest estat i desenvolupant tota la xarxa de protecció i millora de les condicions de vida de tothom.
- 165.** Hem de posar un major èmfasi en les polítiques d'habitatge com la quinta pota d'un Estat del Benestar que assegurui la possibilitat d'accedir a un habitatge digne, assequible i accessible per a totes i totes i així aconseguir una millor qualitat de vida i assegurar una vida digna a tothom.
- 166.** Les Illes Balears han de ser un referent de polítiques del Benestar amb valors que alguns han confòs amb negoci, com hem vist durant la pandèmia. De serveis de qualitat, de bones infraestructures, d'un model que funciona. Les Illes Balears han de ser un model social i econòmic d'èxit. Un repte tan apassionant com complexe.
- 167.** Les Illes Balears hem estat un territori on, a partir dels anys seixanta, es va donar un canvi de model econòmic que va permetre assolir un progressiu nivell de benestar econòmic, mitjançant una activitat econòmica que ens reportava alts nivells de renda.

- 168.** Ara bé, també aquest model va dur implícit una estructura social i una estructura econòmica marcada per la diferència i el classisme, l'exclusió i que, per haver-la de revertir, han fet falta governs de progrés els quals han facilitat la millora del diàleg social i iniciar un procés de redistribució salarial i l'enfortiment de les estructures socials i els serveis públics mitjançant l'establiment d'un govern autonòmic fort i desenvolupat arreu de les illes i que ens ha permès poder millorar la vida de tota la ciutadania.
- 169.** Mitjançant l'assoliment de l'Autonomia es va iniciar la construcció d'un estat autonòmic i un desenvolupament i un apropament dels serveis a la ciutadania, un dimensionament dels serveis més arrelats a la realitat de totes i cadascuna de les Illes Balears i que, ara, ens ha facilitat donar una resposta ràpida, sòlida, adaptada a cada territori i amb la qualitat necessària per assegurar aquesta equitat que necessitem per avançar i per progressar.
- 170.** El desenvolupament econòmic que hem tingut a les darrers dècades ens ha convertit en un pol d'atracció de persones, convertint el procés d'immigració en un fenòmen important i global, però també de (segons) residents flotants (molts d'ells de luxe) com a element diferenciador i particular que s'ha anat accelerant-se a les darrers dècades i que ens ha obligat a créixer en serveis i en infraestructures de manera ràpida.
- 171.** Aquest creixement demogràfic, que avui es un exemple de superpoblació, desigualtat, pobresa i insularitat, ha creat, de vegades, externalitats positives com una millora de la qualitat que percep el visitant o ingressos extraordinaris, però també condicions de saturació de serveis i infraestructures les quals s'han hagut de millorar i augmentar als darrers anys i que han suposat unes inversions més que significatives, però sense les quals no hagués estat possible fer front a una situació com la que hem viscut al darrer any.
- 172.** Una aposta ferma per la inversió en hospitals, centres de salut, centres educatius, personal de serveis, institucions socials, etc, ha estat la que ens ha permès poder enfrontar les diferents onades de la pandèmia amb la seguretat de poder fer-hi front i de poder sortir-ne tots de la millor manera possible i iniciar la recuperació de manera sòlida i decidida.
- 173.** Aquest reforçament dels serveis ha estat el segell d'identitat socialista i hem de seguir per aquest camí, de manera que s'avanci en la construcció d'infraestructures sociosanitàries i educatives alhora que es reforcen les dotacions i el personal per millorar la qualitat del servei.
- 174.** A millor qualitat de servei públic, major qualitat de vida per tothom i major progrés en la justícia social que tenim com a objectiu . L'objectiu és renovar un contracte social que ens permeti millorar la nostra qualitat de vida, que molta gent percep avui com amenaçada.
- 175.** Ara bé, hem de ser conscients que la crisi sanitària ha comportat tot un seguit de canvis que aniran més enllà de la situació concreta. Moltes de les modificacions i les reorganitzacions dels processos productius i de les relacions socials i laborals que es varen haver d'improvisar,

romandran durant el temps i s'incorporaran a les noves condicions sociolaborals que aniran marcant les nostres relacions.

- 176.** Des del Partit Socialista hem de tenir molt present que aquests noves formes de fer, noves formes de relacionar-nos, noves formes de viure marcades per la tecnologia, la telemàtica, l'allunyament físic i l'aïllament social que ens hem hagut d'autoimposar, han generat també tot un seguit de problemes derivats com són la individualització, la desconexió del treballador dels centres de treball, l'augment de les dificultats de promoció laboral, una major dificultat per a rompre els sostres de vidre per part de les dones que han hagut d'optar pel teletreball com a única forma de conciliació, la deslocalització dels processos productius, etc.
- 177.** Tots aquests canvis han remarcat, encara més, altres problemes ja existents, però que ara s'han agreujat (aïllament social, reclusió de les dones en l'espai privat, barreja de treball i conciliació, etc.). Per tant, hem de ser conscients de que tots aquests canvis posen en perill alguns dels drets assolits i obrin la porta a una menor regulació de les condicions laborals i una menor separació entre temps i espais laborals i personals.
- 178.** Hem de ser capaços d'establir un marc de consens, diàleg i apropament d'interessos per poder arribar a un nou contracte social que ens permeti avançar en el manteniment d'unes condicions laborals de caràcter inclusiu, acompanyades de condicions laborals que facilitin la millora, l'equitat i assegurin unes situacions de treball segur, en entorns segurs i sense reduir cap dels drets de les persones treballadores.
- 179.** Així, hem d'avançar en la regulació de les noves relacions laborals i el teletreball i hem de treballar per incloure a la negociació col·lectiva de les condicions laborals i als convenis sectorials tots aquells aspectes necessaris per garantir les condicions laborals en quant a salaris i jornades laborals i per assegurar la salut i la seguretat laboral i en les diferents formes de treball. Des del PSIB-PSOE hem de proposar millores en la regulació laboral i hem de potenciar el paper del govern com a eina per facilitar els canvis necessaris, posant èmfasi en el desenvolupament del paper d'acompanyament de les Administracions públiques en la millora de l'ocupabilitat i en la millora de les seves competències i coneixements professionals i digitals. En la millora de l'ocupabilitat i adaptabilitat dels i de les treballadores mitjançant una aposta ferma per la formació contínua del treballador per actualitzar adaptar les seves competències als canvis socioeconòmiques que es generin.
- 180.** L'existència d'unes condicions tecnològiques ens està permetent desenvolupar la modalitat de teletreball, de tele-relació, tele-interactuació, cosa que, a les Illes Balears, degut a la seva discontinuïtat territorial, ens pot facilitar la possibilitat de interactuació i de crear xarxa, d'assolir més fàcilment una consciència de territori, d'unitat, de país, però hem de contraposar aquests aspectes positius a l'aparició de diferents aspectes de caràcter més negatiu com poden ser la deslocalització dels processos, la internacionalització de part de l'economia i l'augment de les

diferències socials i laborals en funció de l'accesibilitat a les tecnologies i les telecomunicacions, i en funció de les condicions dels entorns de treball i les diferències salarials que es puguin donar.

181. Reptes per tant que necessiten d'una acció decidida des dels valors "del bé comú" per poder avançar cap a un nou contracte social que inclogui un canvi de les estructures productives, un nou model de relacions socials i laborals, però també contempli un canvi en les estructures de consum i implementi tots aquells principis de caràcter ecològic i de sostenibilitat necessaris per enfrontar el futur amb un horitzó relativament proper.
182. I sobretot, que es pugui viure millor a les Illes, amb més qualitat.
183. Front a aquesta ambició, el neocapitalisme i la globalització estan imposant unes estructures de consum i de comportament que posen per davant la satisfacció individual, constant i ràpida, de l'interès general o comú, mitjançant una oferta de productes i serveis cada vegada més abundants i barats fruit de la precarització del treball per a reduir costos i allunyant oferta i demanda. Molta gent viu una vida "low-cost", i això també es un cost per a la democràcia.
184. Davant d'aquesta situació hem de potenciar polítiques laborals i de relacions socials que comportin un compromís social i consens que faciliti avançar en la protecció dels drets i millorar les condicions i la qualitat de vida per a tothom, hem de potenciar les relacions laborals basades en la responsabilitat social de tothom i el compromís, més que necessari, de redistribuir els guanys econòmics en beneficis socials.
185. La ciutadania és conscient de la necessitat d'emprendre canvis per reforçar aquesta pèrdua de nivell de vida amb el procés de globalització. Tenim més satisfaccions i de manera més ràpida, però aquesta immediatesa sacrifica part de la qualitat, aquesta rapidesa esgota ràpidament la satisfacció i genera més insatisfacció i indueix a consumir de manera més irracional sense atendre a les necessitats de futur.
186. Comença a instal·lar-se la convicció que les generacions futures viuran de nivells de qualitat de vida inferiors als actuals, cosa que ens obliga a pensar en la necessitat de treballar per aconseguir una ciutadania que tingui assegurats els drets fonamentals però que vegi augmentar la seva qualitat de vida i així també garantir un futur més just i igualitari a les generacions futures.
187. Per això, hem d'apostar per unes relacions socials, econòmiques i laborals basades en la solidaritat i que potencien una societat més democràtica, més lliure i més igualitària, apostant per incloure a tota la societat de manera general i a tota la ciutadania de manera individual.
188. I això ho hem de treballar en un marc d'una població flotant "per dalt" i "per baix", que sent atracció per les oportunitats i la qualitat de vida que ofereix el territori, però que el seu impacte té clars reptes sobre les polítiques transversals progressistes: la desigualtat, els salaris, la precarietat, la riquesa i la pobresa, la fiscalitat, l'economia submergida, la qualitat dels serveis, el

creixement, l'erosió del territori, l'impacte sobre els recursos naturals, l'escalfament del planeta, etcètera.

- 189. Potenciar unes relacions socials de caràcter inclusiu que no deixin de banda les mirades imprescindibles de minories, dones, joves, etc. ens permetrà dissenyar polítiques més inclusives i fer de les Illes Balears un territori obert, solidari i igualitari.
- 190. En definitiva, necessitem modificar, millorar i ampliar els principis de la socialdemocràcia per avançar cap a una societat de progrés més justa i més equitativa.

191. **4. Ser socialista és ser feminista: L'agenda feminista de la quarta onada**

- 192. El socialisme del S.XXI ha incorporat el feminisme com a part essencial del seu projecte polític. El feminisme és una proposta igualitària per al conjunt de la societat. Feminisme i socialisme alimenten una mateixa idea: l'emancipació i l'alliberament de qualsevol mena d'opressió i dominació.
- 193. El feminisme socialista és el que ha permès les dones superar els rols tradicionals, el que ha construït l'Estat del Benestar, el que ha permès que ens divorciem, que tinguem drets sexuals i reproductius, que poguem decidir quan ser mares i el que ha ampliat la nostra llibertat, que la llei ens empari front a la violència de gènere. Sempre que hem governant hem impulsat lleis i polítiques que han estat essencials per combatre el masclisme i les desigualtats.
- 194. El grau de desenvolupament d'una societat es mesura en funció del paper que hi ocupen les dones, i sabem que reivindicar el nostre paper no és ni ha estat fàcil.
- 195. Molt hem avançat d'ençà que s'aprovà al nostre partit el sistema de quotes del 25% fins a arribar al principi de democràcia paritària, veritable punt d'inflexió per a la participació política de les dones, i en la qual els i les socialistes de les Illes Balears vàrem ser capdavanters amb la reforma de la llei electoral l'any 2002, instaurant les llistes cremallera.
- 196. Un camí imparabile que ha possibilitat que, avui en dia, tinguem una dona presidint el Govern de les Illes Balears amb un govern paritari compromès en la millora de la qualitat de vida de les dones i del conjunt de la societat.
- 197. El feminisme socialista es caracteritza per tenir en compte les condicions materials, objectives i estructurals que afecten a les dones i que generen desigualtats. L'agenda del feminisme de la quarta onada ens convoca a seguir lluitant contra l'esclatxa salarial, la precarietat laboral

que la crisi de la COVID-19 ha accentuat, a seguir aprofundint en les polítiques de conciliació i harmonitzar vida laboral, familiar i personal sense morir en l'intent, amb la vista posada en el canvi de paradigma en la criança i les cures com és la coresponsabilitat.

- 198.** Aquesta agenda feminista situa en el frontispici la lluita contra la violència de gènere, que és la que pateixen les dones pel fet de ser dones. Perquè la violència masclista mata i disciplina les dones, la seva autonomia i llibertat. Compromet la seva seguretat i llibertat. Sabem que l'antídot de la violència de gènere és la coeducació i és fonamental seguir impulsant-la a les escoles per generar una nova consciència ciutadana de la igualtat.
- 199.** Sabem que a cada onada feminista li ha succeït històricament una ofensiva patriarcal que ha volgut revertir aquest camí. Aquesta ofensiva la veiem clarament actualment en els discursos negacionistes de la violència de gènere de l'extrema dreta, en les aliances patriarcal amb el neoliberalisme sexual on es confonen els desitjos amb els drets, tractant a les dones com a mitjans per satisfer desitjos de tercers, però també la trobam a determinats discursos postmoderns que sota l'aparença de ser transgressors són sexistes i profundament reaccionaris. Amenaces que no sempre s'identifiquen i que per tant són un obstacle per a la consecució de l'agenda socialista feminista i del progrés de les dones a la societat.
- 200.** Reafirmam el nostre compromís amb els drets humans i en contra de la mercantilització dels cossos de les dones, sigui des de la prostitució i explotació sexual o des de la pràctica del lloguer de ventres.
- 201.** En aquest sentit, ens declaram abolicionistes d'aquestes pràctiques que tenen un component de gènere i classe i que s'aprofiten de les dones més vulnerables. A les Illes Balears hem començat a transitar les polítiques abolicionistes de la mà del Govern oferint alternatives vitals a les dones en situació de prostitució.
- 202.** Per això, tenim la immensa responsabilitat de seguir promulgant lleis i polítiques públiques que situïn els drets de les dones com a motor del enfortiment de les democràcies i com avanç dels drets de ciutadania.
- 203.** La pandèmia ha desvetllat que fa falta aprofundir en la política de les cures. Existeix una contradicció inherent entre el procés d'acumulació de capital i els processos de reproducció de la vida. Si per a la producció, les condicions de vida són una variable d'ajust i la reproducció de la mà d'obra és un cost; per a la reproducció, l'objectiu són les condicions de vida i la producció de mercaderies és un mitjà. Conscients d'aquesta tensió estructural entre el capital i la vida, el que tractam d'aconseguir és poder harmonitzar els diferents àmbits de la vida des de la perspectiva de la coresponsabilitat entre dones i homes.
- 204.** Replantejar el model assistencial combinant una bona xarxa de residències públiques, centres de dia i serveis per aquelles persones que volen quedar a casa seva amb l'ajut necessari.

- 205.** Les persones, especialment de les més vulnerables, i la seva cura han d'estar en el centre de les nostres polítiques, amb una nova mirada que les resitui com un element imprescindible per al sosteniment de la vida i el benestar individual i social. Duim anys reforçant el quart pilar de l'estat del benestar, a través de la política pública de cures a persones grans i dependents i a través de l'etapa educativa 0-3 anys que té un gran impacte sobre la conciliació de les famílies.
- 206.** Tant l'economia feminista com la perspectiva de la cura, essent aquesta un valor humà essencial, ha de formar part del nou enfocament de les polítiques públiques. La proposta de fer emergir les cures com una necessitat social significa situar la seva responsabilitat en allò públic, en tant que els processos de producció com els de reproducció social són indissociables i que és precisament la seva interacció el que genera valor social i, per tant, també riquesa i benestar.
- 207.** Avançar en aquestes polítiques ens permetrà a mitjà termini transformacions substancials en el nostre model de societat i en la igualtat entre dones i homes, possibilitant un major gaudi de drets, llibertats i de felicitat.

208. 5. **Accelerem per la defensa dels nostres valors a les Illes Balears**

- 209.** Tal com ha quedat palès en els punts anteriors, els sistemes democràtics de caire liberal es troben greument amenaçats. Entre d'altres motius, és possible que aquest fet respongui a dos elements lligats totalment entre si.
- 210.** En relació al primer d'ells, podem fer referència a les pròpies mancances de la democràcia i la seva incapacitat per oferir respostes o solucions a les problemàtiques actuals. I davant aquest fet, no es poden obviar els moviments que han aparegut aprofitant aquestes enclotxes per deslegitimar aquests sistemes des d'una vessant populista, nacionalista, proteccionista o, fins i tot, des de la perspectiva de la "democràcia il·liberal", és a dir, amb certes connotacions autoritàries.
- 211.** Si més no, davant d'aquesta situació, des del PSIB-PSOE continuam defensant sense matisos la vigència de la democràcia liberal en sentit clàssic i de tots els fonaments que la conformen com a millor eina per garantir els drets i les llibertats de la ciutadania, l'estat de dret, la separació de poders i el pluralisme polític.
- 212.** Ara bé, aquest fet no lleva que també creguem i defensem que aquest sistema hagi d'estar en permanent revisió per garantir el seu enfortiment, sosteniment i la seva legitimació al llarg del temps. Per això, és indispensable que les institucions que el representen funcionin de manera correcta i amb l'eficiència i l'eficàcia oportunes.

- 213.** Així doncs, resulta cabdal pensar en tots aquells elements que han de permetre mantenir i consolidar la democràcia liberal en el segle XXI. En aquest sentit, des del PSIB-PSOE tenim clar que per garantir la perdurabilitat dels sistemes democràtics el suport de la ciutadania i la legitimitat que li atorgui és una qüestió clau. Sense cap dubte, l'aval més important per defensar i garantir els sistemes democràtics recau en la necessitat que la societat assumeixi la seva importància, funcionalitat i capacitat per actuar i resoldre els seus problemes i, alhora, fer front a les amenaces més immediates que es puguin esdevenir.
- 214.** En cas contrari, des del moment en què s'estengui o s'estableixi la idea que els sistemes democràtics actuals, i els elements que els configuren, són un obstacle o un impediment per resoldre totes aquelles qüestions que més preocupen a la ciutadania o, fins i tot, un instrument dissenyat pel sosteniment d'una elit política aliena a la realitat social i a les seves problemàtiques, les dificultats per justificar la seva existència seran més grans i, en conseqüència, es tornaran més permeables a les alternatives populistes que aprofiten les seves mancances per oferir solucions que en la majoria d'ocasions minven o restringeixen les garanties més fonamentals pròpies dels sistemes democràtics.
- 215.** El perill més gran que hem d'afrontar ara mateix recau en el fet que la ciutadania opti per aquests models front el que nosaltres defensam i pretenem garantir. Ara bé, per poder actuar amb coneixement de causa i definir les accions oportunes, primer de tot cal determinar a quines qüestions s'han d'afrontar actualment els sistemes democràtics per poder determinar de quina manera se'ls hi pot donar resposta.
- 216.** Sense cap dubte, una de les principals amenaces és el repte que suposa la globalització, i totes les conseqüències que se'n deriven d'aquest procés que, a hores d'ara, és irreversible i afecta a un ampli conjunt d'àmbits amb implicacions directes per les persones.
- 217.** El procés de globalització ha suposat que, de qualque manera, la ciutadania pugui tenir la percepció que el món volta més aviat que la seva pròpia capacitat per entendre, assumir o gestionar aquesta realitat i, sense cap dubte, aquest fet provoca pors o incerteses.
- 218.** Per això, cal tenir present que davant d'aquest escenari, la societat pot optar per les noves fórmules que estan sorgint i que tendeixen a oferir solucions simples a les problemàtiques més complexes. En conseqüència, el sistema que sigui capaç d'oferir una resposta més sòlida front les pors o les incerteses de la ciutadania comptarà amb una major legitimitat per part seva.
- 219.** I quines són les pors o les incerteses que es deriven d'aquest procés de globalització? Per exemple, la provocada pels avanços tecnològics i la digitalització i les conseqüències que poden tenir sobre el mercat laboral. Altrament, els efectes provocats per la urgència climàtica, el fenomen del terrorisme global, les migracions o la pandèmia de la Covid-19 també són elements que s'han de tenir en compte i que requereixen de respostes fermes per evitar les alternatives de caire populista.

- 220.** Ara bé, aquí és on cal determinar de quina manera se'ls hi pot donar resposta des de les estructures de la democràcia liberal i, en el nostre cas, des de l'aportació de la socialdemocràcia representada pels i les socialistes de les Illes Balears.
- 221.** En aquest sentit, cal dissenyar polítiques sòlides per acompanyar tots els processos derivats de l'actual procés de globalització i les seves conseqüències. El fet de no voler deixar ningú enrere, també s'ha d'aplicar a aquestes qüestions i, per tant, s'han de gestionar des d'un nou contracte social que impliqui un pacte entre generacions i entre les diferents classes socials. Els canvis que s'han de produir són una gran oportunitat, però no poden ser vists com una amenaça.
- 222.** A les Illes Balears, des de l'any 2015, hem aprofundit en totes aquestes polítiques i ho hem fet des del diàleg, l'acord i el consens amb els agents socials i una àmplia diversitat de col·lectius de diferents àmbits. Aquest fet ha permès enfortir la nostra cohesió social, potenciar el nostre creixement i afavorir que la riquesa que som capaços de generar es distribueixi de manera més equitativa.
- 223.** La concertació social ha estat un instrument indispensable per avançar en aquest camí i afavorir l'aprovació de mesures que han atrogat confiança a la ciutadania. Si més no, en l'horitzó de 2023, la confluència al nostre país de la dreta i l'ultradreta suposa una amenaça per tot aquest plantejament. El risc, en aquests moments, és que s'acabin imposant les receptes de la dreta i l'ultradreta.
- 224.** En conclusió, la consolidació de la democràcia liberal, en el futur més immediat, dependrà de la capacitat que tinguem per articular totes aquelles polítiques que acompanyin els grans canvis que està provocant la globalització i atorgar seguretat a la ciutadania en totes les seves dimensions.
- 225.** I en aquest punt és on hem de potenciar els instruments que tenim al nostre abast per dissenyar, definir i implementar aquesta resposta des d'una perspectiva socialdemòcrata i d'esquerres, basada en l'acord, el diàleg i el consens i que, alhora, ens permeti continuar sent la força majoritària a les Illes Balears. Aquestes dues premisses resulten cabdals per definir el nostre projecte polític com a Partit en els propers anys.
- 226.** Per últim, el nostre compromís per garantir la continuïtat dels sistemes democràtic ha de començar per nosaltres mateixos i reflectir-se en els marcs dels quals ens dotam com a Partit.
- 227.** Per això, hem d'activar els mecanismes oportuns per avançar en transparència i rendició de comptes davant la militància i, alhora, ser capaços de dotar-nos com a organització política dels mecanismes oportuns per avançar cap a un observatori de l'estat de la democràcia que ens permeti observar les amenaces existents i, d'aquesta manera, es puguin plantejar de manera proactiva les respostes que hi podem oferir des d'un posicionament socialdemòcrata.

**SOSTENIBILITAT,
TRANSICIÓ ENERGÈTICA
I MODELS PRODUCTIUS**

228. 1. Introducció

- 229.** Els i les socialistes hem construït un full de ruta clar per a les Illes Balears. Tenim clar que les institucions han de ser creadores de valor, de riquesa pel bé comú.
- 230.** I que han d'avançar cap al futur des del diàleg i l'acord. Amb una economia social, de mercat, però amb un equilibri que ens faci avançar en qualitat de vida, en una ocupació digna, en reducció de la desigualtat, en uns bons serveis públics, en millors llibertats col·lectives i individuals, en una comunitat ben finançada i cada vegada més diversificada.
- 231.** La reducció de la desigualtat és el gran objectiu dels i les socialistes de les Illes Balears. Per això volem créixer creant valor, creant riquesa, i generant cohesió social, ambiental i econòmica.
- 232.** Sabem al mateix temps dels riscos del nostre model productiu, que necessita de reflexió sobre els seus límits tot just després de viure una temporada turística encarta marcats per la Covid-19.
- 233.** Avui tenim una recuperació forta, amb augment del PIB i reducció de l'atur, però al mateix temps aquesta recuperació ha generat un fort debat perquè de cop hem viscut un retorn del turisme de masses, amb una explosió creativa del mercat immobiliari i de les segones residències que genera la sensació de saturació que és també producte de l'èxit de les illes i de la gestió de la crisi sanitària.
- 234.** Però aquesta explosió creativa, aquesta conjunció del mercat immobiliari i constructor, unit a la proliferació d'elements que conviden a pensar en una nova bombona immobiliària, i per altra banda la tornada del turisme de masses fa que molta part de la societat vegi com un factor d'extracció de valor i de riquesa aquest fenomen més que de creació de valor per la nostra societat.
- 235.** Cal dins aquest nou marc postcovid crear un marc de futur on els límits siguin clars, i estiguin lligats a vectors com la creació versus l'extracció de la riquesa, a més de les externalitats negatives que provoca, sobretot lligades a les condicions de vida i la qualitat de vida de les persones que viuen a les illes, i que va des de la manca d'habitatge, encariment de preus de la cistella de la compra, augment de la desigualtat, sensació de saturació, problemes de gentrificació expansiva més enllà de les ciutats i pobles grans, problemes de convivència, erosió climàtica i territorial, a més d'erosió sobre la qualitat dels serveis públics.
- 236.** Per tant, els i les socialistes hem d'orientar les nostres polítiques a repensar amb els actors públics i privats, a centrar les polítiques en la creació de valors col·lectius i limitar l'extracció i l'erosió de les nostres illes. En això, el turisme és part de la solució.
- 237.** Aquesta equació demanda reflexionar sobre els límits del model i la creació de riquesa per a

les Illes, demanda analitzar a on s'han de corregir les externalitats negatives, i tenir clar la cara negativa de la moneda d'aquesta extracció de valor.

- 238.** Es precisament en aquest marc de joc que els i les socialistes de les Illes Balears, conscients del paper que jugam en un món que afronta els reptes de l'emergència climàtica, volem assumir la nostra responsabilitat i compromís amb l'entorn, amb la societat i amb les futures generacions.
- 239.** Un compromís que ens duu a seguir obrint camí en la nostra particular transició ecològica i adaptació al canvi climàtic, que afectarà a la mobilitat, als models de producció energètica, a la política territorial i urbanística, a la transformació de la nostra economia. I que ens duu també a repensar el nostre model turístic i a obrir la porta a nous sectors productius entrelaçats amb els tradicionals, a refermar el nostre sector primari, a la digitalització i la innovació i sempre prioritzant el benestar de les persones.
- 240.** Els darrers informes i dictàmens emesos pel Consell Econòmic i Social ofereixen una visió estratègica de quins poden esser els vectors principals del desenvolupament econòmic de les Illes Balears en els propers anys; almenys fins al 2030 que és l'horitzó que es prenia amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats abans del sotrac de la COVID-19.
- 241.** En part, aquests objectius han fonamentat també el Pla de Recuperació i Transformació "Next Generation" de la Unió Europea, ja en vies d'adaptació al nostre entorn. Els economistes han demostrat prou clarament com d'important ha estat la pèrdua d'eficiència del nostre model econòmic, que ha anat requerint, any rere any, més "nombre de turistes" per produir la mateixa quantitat de PIB. La dependència del sector serveis i les peculiaritats del mercat de treball que s'hi associa, que pateix generalment de baixa qualificació, en són també les conseqüències.
- 242.** La COVID-19 ha suposat tocar amb les mans el que significa una caiguda espectacular de l'activitat turística a les Illes Balears, les conseqüències de la qual s'han amortit gràcies a una descomunal reacció del sector públic, dels governs central i autonòmic, sense precedents.
- 243.** Els ERTO en són un referent de la gestió socialista: de no haver-los desplegat l'impacte sobre el mercat de treball d'aquesta crisi hauria estat apocalíptica. Però cal reconèixer també que les Illes Balears, essent una de les comunitats en què més ha baixat el PIB per mor de l'aturada del motor turístic és i ha estat una de les comunitats que més aviat ha començat a recuperar el ritme gràcies a la progressiva reobertura de fronteres i a la reactivació turística.
- 244.** Toca, tanmateix, fer una reflexió cara al futur que aporti més resiliència al nostre model socioeconòmic. Cal pensar, efectivament, en quines mesures impulsarem per a reforçar els nostres teixits productius, el nostre mercat de treball, alhora que aprofitam per a reduir els impactes que provocam sobre els nostres recursos naturals; i aportant eines reals per a afrontar, per exemple, el repte demogràfic.

- 245.** És el mateix Consell Econòmic i Social (CES) el que estableix, a tall de resum, tres eixos estratègics en aquesta tasca, i que pensam que són fonamentals alhora d'afrontar-la, i que podem esmentar gairebé literalment: **en primer lloc, fer de l'activitat turística a les Illes Balears un model de competitivitat i sostenibilitat de referència internacional; en segon lloc, fer de les Illes Balears una regió interessant per a l'atracció de talent i per al desplegament de noves activitats econòmiques, encaixades dins un model de creixement més sostenible; i finalment, fer de les Illes Balears un model de cohesió social, de qualitat de treball i d'equilibri territorial; un model econòmic de tall més humà, on una nova visió del turisme sigui el catalitzador del canvi i on la transició ecològica tengui un paper rellevant a través de l'economia circular, o la transició energètica, cercant en tot cas una transició justa i que mai perdi de vista la dimensió social.**
- 246.** Cap de nosaltres es canviaria per un noble de l'edat mitjana. No renunciariem a tots els avenços que hem assolit com a societat des d'ençà.
- 247.** I això és un èxit del nostre contracte social entre generacions: la major part de nosaltres viu millor que els seus avantpassats. Cal per tant donar resposta a la pregunta de com podem ser bons avantpassats per a les generacions futures.
- 248.** Hi ha una certa preocupació sobre les decisions que s'han pres en el darrer segle i com poden afectar el futur del planeta, sobre la distribució de recursos i oportunitats entre aquells que han viscut fins ara i aquells que viuran en un futur, incloent els que encara no han nascut. Som la primera generació que nota els efectes del canvi climàtic i la darrera que pot fer-hi alguna cosa. Hem deixat a les generacions futures un capital humà i físic extraordinàriament extens en forma de coneixement, tecnologia, serveis, infraestructures i institucions, però també els hem deixat un capital natural minvat, amb conseqüències serioses pel clima i la biodiversitat.
- 249.** **La sostenibilitat consisteix en repartir benestar entre les persones del present i del futur, moderant el consum actual alhora que invertim en les generacions futures, a través de nous valors i canvis estructurals que permetran no fer realitat l'advertència de que per primera vegada els nostres fills poden viure pitjor del que vivim nosaltres.** I és que els canvis demogràfics, tecnològics, socials i mediambientals que afrontam suposen un repte, però també una oportunitat única i irreplicable de modernització i prosperitat que ens pot permetre complir amb les nostres obligacions amb les generacions futures.
- 250.** El canvi climàtic, unes taxes d'atur insostenibles, la reducció accelerada del sector públic dins l'economia, l'increment de la freqüència de les crisis financeres i bombolles especulatives fruit de la financerització de l'economia i l'obsessió pel curterminisme, l'augment de la desigualtat o la persistència de taxes de creixement del PIB molt baixes i irregulars durant els darrers vint anys a les economies desenvolupades, **són només alguns dels símptomes que anuncien la necessitat d'una reformulació ambiciosa del nostre model d'organització de la societat.**

- 251.** El darrer canvi de paradigma, el neoliberal, va agafar el marc mental fruit de la guerra freda per declarar la victòria del Mercat enfront de l'Estat (el "final de la Història"), i conseqüentment, les polítiques del món desenvolupat es van dirigir a la reducció del pes de l'Estat en totes les seves dimensions. Alhora, va posar el focus en la competència a totes les escales com a valor fonamental i com a condició suficient pel creixement. La competència ha justificat totes les polítiques neoliberals: competència entre els treballadors i entre les empreses; competència fiscal entre els Estats i competència entre l'Estat i el Mercat per la provisió de serveis. Així es justificava la reducció d'impostos, la reducció de regulacions, la privatització dels serveis públics i, en definitiva, l'afebliment de les capacitats de l'Estat per intervenir a l'economia. Conseqüentment, la insistència en el valor de la competència ha incrementat la desafecció i polarització política, la puixança de la ultradreta i la hiperindividualització de la societat, factors que amenacen la convivència i la legitimitat de la democràcia.
- 252.** Com a resultat, **el contracte social ha sigut estripat**. Arreu del món, els països s'enfronten a una desafecció política que posa en dubte la legitimitat de la democràcia: l'estancament de les rendes, la desaparició de la classe mitjana, la precarització del mercat de treball, la dificultat d'absorbir els joves al mercat laboral i unes taxes d'atur molt elevades.
- 253.** Però si d'alguna cosa ha servit la pandèmia, ha sigut per evidenciar els errors dels darrers trenta anys. **El valor fonamental que ha de guiar l'acció pública no pot ser la competència, sinó la cooperació i la solidaritat**. Si bé és evident que la competència pot produir resultats positius, aquesta és posterior a la col·laboració necessària perquè aquesta pugui tenir lloc. **Perquè una empresa pugui competir és imprescindible que els elements que la componen, capital i treball, cooperin en primer lloc**. La societat no pot ser una jungla: la societat existeix perquè junts podem més que separats.
- 254.** La pandèmia ha posat en relleu que el mercat i l'Estat no són substituïbles: són complementaris. Com diu Mazzucato, no és que el Mercat 'falli' i l'Estat hagi de corregir-lo: la magnitud dels reptes que enfrontem com a societat i com a planeta exigeixen una intervenció decidida en els mercats, no sols per corregir-los, sinó per configurar-los i dirigir-los de manera que donin els resultats que necessitem (les mesures restrictives pactades en diàleg social o les ajudes directes durant la pandèmia, però també la descarbonització, la circularitat, o la marginació social fruit de la desigualtat). Com ja havia demostrat l'austericidi de la darrera crisi, la pandèmia ha ratificat que l'economia d'accionistes (stakeholders), on només es té en compte els interessos dels propietaris del capital, no produeix resultats desitjables pel conjunt de la societat, i per tant ha de ser superat. **En paraules de Mazzucato, hem de passar de l'economia d'accionistes (stakeholders), on el valor fonamental és la competència, a l'economia de les parts interessades (shareholders), on el valor bàsic sigui la col·laboració i la solidaritat**, el que implica repensar i redissenyar el contracte social de postguerra.
- 255.** Davant la magnitud del repte que ha suposat la pandèmia, el canvi de paradigma s'ha assentat

a totes les economies desenvolupades. El **diàleg social** s'ha generalitzat en la gestió de la pandèmia, s'ha evidenciat la importància de la capacitat de l'Estat en la provisió de serveis bàsics i s'han iniciat les dinàmiques de **cooperació Público-Privada** que durant massa temps han sigut oblidades degut a aquesta falsa dicotomia entre l'Estat i el Mercat. Les mesures restrictives, els ajuts a les empreses o els protocols de seguretat i salut laborals, han obligat a l'Estat i el Mercat a reconciliar-se i admetre que no són substituïbles.

- 256.** Cal aprofitar així la situació generada per la pandèmia i desenvolupar un sistema productiu regit per col·laboració i la solidaritat de la mà de la innovació i el coneixement. Rellançar amb una perspectiva de futur la nostra economia, teixit productiu i treballadors. Una de les majors fonts de riquesa d'un país es troba al seu capital humà, amb el coneixement i habilitats dels seus treballadors. En paraules del premi Nobel Arthur Lewis, la cura de la pobresa no resideix en els diners, sinó en el coneixement. Hem de ser capaços d'atreure i retenir talent i inversió, de competir en una economia global marcada per la transformació tecnològica i la sostenibilitat mediambiental.
- 257.** Cal per tant accelerar la transició ecològica com a element clau per a la recuperació a curt termini i servir de palanca per a crear una economia més resilient a mitjà i llarg termini.
- 258.** Aprofitant les sinèrgies amb la transició verda, la transició digital ha de permetre assolir una vertadera modernització de l'economia, incloent una necessària capacitació de la població.
- 259.** Volem una economia que pugui evolucionar com un organisme biològic gràcies a la innovació, que pugui trobar noves solucions viables per a sobreviure, adaptar-se i prosperar en un entorn canviant. Les oportunitats per a què així sigui són a llarg termini, però són reals i poden tenir un gran impacte. Al cap i a la fi, l'economia és com la gallina dels ous d'or. Quan creix, la gent te garanties de què la seva qualitat de vida, així com la dels seus fills, millorarà. La confiança en les institucions i empreses creix i els demagogs perden adeptes.
- 260.** Seguim el camí de l'Agenda 2030 que estableix els criteris comuns per abordar els reptes globals i aportar solucions, especialment en els moments crítics com la crisi provocada per la pandèmia de la COVID-19. La nostra societat ha de determinar el seu futur apel·lant als principis que inspiren els 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible i l'Agenda 2030 que són els mateixos que sempre han guiat l'agenda política dels i les socialistes: la pau, la justícia, la igualtat, la no discriminació i un desenvolupament inclusiu i sostenible.
- 261.** Apostam per un creixement intel·ligent, amb major productivitat i competitivitat i un major protagonisme de la R+D+I. Volem aprofundir en la idea d'una economia que tengui les persones al seu centre. En un món cada vegada més individualista i més capitalista, els partits d'esquerres som el contrapès necessari per donar-li un gir al sistema econòmic actual -i en conseqüència garantir la justa participació econòmica de tots els sectors per a tirar endavant polítiques públiques i finançar un estat de benestar fort- i per a la vegada limitar les desigualtats que

genera el creixement blindant drets socials i limitant els impactes ambientals que es generen.

- 262.** Imaginam unes Illes Balears amb un teixit productiu modern, recolzant la innovació en tots els àmbits, no només el científic-tecnològic, apostant pel talent i captant-lo, amb una formació al llarg de tota la vida, ampliant dràsticament les oportunitats dels joves i amb plena igualtat de gènere.
- 263.** Amb uns serveis públics forts finançats amb un sistema fiscal més progressiu. Generant benestar per nosaltres i per les generacions futures.
- 264.** El Pla Europeu Next Generation, el Pla de Recuperació, transformació i Resiliència és l'oportunitat econòmica de la nostra història com a membre de la UE. El futur està dissenyat en els diferents projectes d'inversions i reformes dissenyades pel desenvolupament dels fons europeus que serviran per impulsar la recuperació i la transformació de la nostra economia productiva cap un futur més resiliència.
- 265.** Fa poc l'Informe del Panell Intergovernamental pel Canvi Climàtic ens ha donat un altre toc d'alarma. Fem el que fem tindrem els efectes derivats del canvi climàtic i fenòmens meteorològic extrems que afectaran la nostra normalitat. L'efecte de l'activitat humana és el causant de la crisi climàtica i per tant hem de revertir aquesta tendència amb polítiques compromeses amb aquest objectiu i destinant recursos a la cura dels efectes del canvi climàtic des del valor importantíssim que tenen els serveis que presta l'Administració Pública.

266. 2. Cogovernança, noves relacions laborals

- 267.** Per assolir la sostenibilitat social i econòmica del nostre sistema, és imprescindible la reformulació de les relacions laborals. Advocuem per la tesi de Mazzucato de què és necessari incloure més perspectives a la presa de decisions de les grans empreses, i això implica un canvi radical en la cultura empresarial. Les empreses són formes d'organització que tenen un impacte transversal a la societat, però avui en dia només prenen en compte els interessos dels seus propietaris: els accionistes, el que massa sovint condueix a una perspectiva curterminista del creixement i que no té en compte l'impacte de les seves decisions sobre la resta de la societat amb la qual conviu, tot produint externalitats negatives com la contaminació o el deteriorament de l'entorn natural de l'empresa o, el que és igual de greu, la consideració de la mà d'obra com una mercaderia més. Així mateix, la democratització del treball contribuirà a millorar la corresponsabilitat entre treballadors i empresaris en facilitar l'intercanvi d'informació, ajudant a frenar el procés de precarització dels llocs de feina al mateix temps que s'evitarien abusos per part dels directius com el risc moral dels too-big-to-fall o les pràctiques especulatives de recompra d'accions o

els paracaigudes daurats (les indemnitzacions d'acomiadament milionàries que actualment s'autoassignen els alts directius de les empreses a borsa).

- 268.** Com a símptoma més evident d'aquesta manera d'entendre la governança empresarial està el deteriorament de la negociació col·lectiva, que durant els darrers anys ha anat reduint el poder de negociació dels treballadors, que alhora ha conduït a la precarització dels llocs de treball. Però també es manifesta en un mercat de treball incapaç d'abastir a la població de la plena ocupació, donant lloc a bosses de població en procés de marginalització i contribuint a la desafecció política i la desigualtat.
- 269.** Dins les empreses hi conviuen multitud d'interessos a part dels propietaris: el dels treballadors per assegurar-se un lloc de feina segur, estable i de qualitat, el de les comunitats en què operen les empreses, el dels consumidors, etc. En conseqüència, la seva presa de decisions ha de tenir en compte totes aquestes dimensions per tal d'assegurar la seva sostenibilitat mediambiental, social i també econòmica a llarg termini. En aquest sentit, creiem que és l'hora de recuperar el debat de la cogovernança de les empreses, democratitzant els òrgans de presa de decisions de les empreses i assegurant la representació dels treballadors als mateixos. Es tracta de recuperar un vell debat que ja va existir dins el PSOE de la mà d'Alberto Escudero, del que tenim exemples d'economies avançades com Suècia o Alemanya on porten gairebé tot el segle XX amb sistemes de cogovernança a les empreses, on els representants dels treballadors disposen de veu i vot en les decisions estratègiques clau de les grans empreses, com són la determinació dels salaris dels treballadors i directius, el repartiment de dividends o les decisions de localització de l'empresa.
- 270.** La forma com entenem la propietat de les empreses té un impacte directe als incentius als quals estan subjectes. En aquest sentit, la pandèmia ha evidenciat la necessitat de ser valents i ambiciosos, el diàleg social haurà de quedar-se, i cal reforçar el sentiment de corresponsabilitat entre el capital i el treball, el que implica repensar el funcionament de la governança de les grans empreses. La participació dels treballadors a la presa de decisions reforçarà el sentiment de pertinença mutu, així com la vigilància dels drets humans en les relacions laborals (la igualtat de gènere i la no discriminació per motius de raça, gènere o orientació sexual, entre d'altres), així com el poder de negociació dels treballadors.
- 271.** Tot això ha d'anar acompanyat d'un reforç de les capacitats d'inspecció laboral que assegurin el compliment de les regulacions existents per tal d'assegurar una competència lleial entre les empreses i un tracte digne pels treballadors.
- 272.** La pandèmia ha posat de manifest la rellevància de la salut de les persones en el seu lloc de treball. A la nostra feina hi abocam el nostre temps, coneixements, saviesa i experiència, però no podem deixar-nos-hi la salut. En aquest sentit cal reforçar el treball de l'IBASSAL en la vigilància de la seguretat i salut laboral, però el futur de les organitzacions empresarials també han de posar al centre de la seva política la qualitat de vida dels seus treballadors, per assegurar la sostenibilitat social d'aquestes.

273. 3. **Noves tendències de l'ocupació. Nou paradigma laboral**

- 274.** Estam vivint una nova revolució tecnològica i, com totes les anteriors, està tenint un impacte profund i ràpid sobre el mercat de treball, deixant obsolet no sols productes i professions, sinó també formes d'organització.
- 275.** En aquest sentit, la digitalització del treball i les noves formes d'organització del mateix estan posant a prova la resiliència de la figura del contracte de treball i de les proteccions socials i drets que emanen d'aquesta. El treball en plataformes digitals, l'aplicació de la Intel·ligència Artificial al treball, figures com la reputació digital, el treball amb robots o cobots són alguns dels exemples que s'estan confrontant amb els drets de les persones treballadores en el marc del contracte de treball, i que no en poques ocasions, cerquen una fugida del dret del treball i la seguretat social.
- 276.** És imprescindible que aquestes noves realitats s'afrontin des del diàleg social, tant a l'àmbit de la negociació col·lectiva com al legislatiu, per garantir la protecció de les persones treballadores. Aquestes noves realitats comprenen la protecció enfront de la figura emergent dels "falsos autònoms", la regulació del teletreball i del dret a la desconnexió digital, la necessitat d'una formació continuada i permanent front a un mercat de treball en constant canvi i per adaptar-se a la tan necessitada diversificació econòmica, protocols per assegurar la salut i seguretat enfront de la intensificació dels ritmes de treballs i els nous riscos associats a l'ús intensiu de la tecnologia i l'arribada de la robòtica i la IA, protocols de protecció de dades i la privacitat de les persones treballadores, entre molts altres.
- 277.** El nou contracte social ha de tenir en compte tots aquests reptes que estan suposant la incorporació de les noves tecnologies al món laboral per tal d'evitar la desprotecció de les persones treballadores enfront de noves formes d'organització del treball. Malgrat tot, tampoc hem d'oblidar les oportunitats i potencialitats que ofereixen aquestes noves formes d'organització fruit de la digitalització i les noves consciències de la nostra societat (la revalorització del temps d'oci i la conciliació de la vida personal i familiar).
- 278.** Tal com assenyalen alguns experts en matèria d'ocupació i digitalització, el futur del mercat de treball són les feines en ecosistemes. Això és, el treball en col·lectius independents que donen resposta a les necessitats de la societat, mitjançant el treball a través de projectes concrets (i, per tant, temporals), que basen la seva formació en el desenvolupament de capacitats gràcies al treball. Es tracta de persones independents que cerquen projectes amb els quals es sentin identificats, que permetin aportar valor a l'organització i a la societat en conjunt.
- 279.** Aquests treballs del futur, segons els experts, seran realitzats per persones treballadores autònomes. Cada vegada agafarà més importància l'autoocupació, identificat amb les noves generacions de persones treballadores.

- 280.** En el marc legislatiu actual, són treballs temporals, a temps parcial que no asseguruen l'estabilitat i seguretat econòmica, amb l'agreujant de poder quedar fora de les proteccions socials.
- 281.** Tot això planteja la necessària protecció de les persones treballadores mitjançant l'actualització del marc legislatiu a les realitats actuals, de manera que gaudeixin de drets emparats pel dret del treball i la Seguretat Social. Els experts proposen que determinats drets i llibertats es reconeixin en les persones treballadores amb independència de la personalitat jurídica (tant si són per compte aliena com si són autònoms). Com precisen els experts: passar del "dret per ser, al dret per fer". Això implicaria reconèixer el dret a vaga, a organitzar-se i defensar-se col·lectivament, a la protecció de la salut en el treball, a la protecció de dades i la transparència, a la no discriminació o a la protecció enfront de malalties o la falta d'ocupació.
- 282. Els socialdemòcrates hem de superar el marc mental del segle XX, reconèixer aquestes noves realitats i adaptar la legislació.** Al mateix temps, cal **reprendre el compromís amb la plena ocupació** i innovar en matèria de polítiques públiques per assolir-la. Això implica, per suposat, una intensificació de les polítiques actives d'ocupació, però també un **nou impuls a l'autoocupació i l'emprenedoria, dirigint la innovació cap als sectors que siguin socialment més desitjables i incentivant la tan necessària diversificació econòmica.**
- 283. 4. Repensar el model turístic. Turisme d'impacte positiu: menys és més**
- 284.** El turisme és un dels motors econòmics de les nostres illes. Som una de les destinacions turístiques més importants a nivell mundial amb un alt nivell d'especialització i de lideratge empresarial. Però l'activitat turística està canviant de forma molt ràpida. Canvia, perquè el turisme de l'experiència i més individualitzat està superant el model basat en el paquet turístic tancat. I canvia perquè aquest turisme d'experiència i "d'Instagram", a la recerca d'una major autenticitat, duu a superar amb molta facilitat la capacitat d'acollida del nostre territori, provocant massificació en punts sensibles, o moments de saturació que suposen també pèrdua de qualitat de la visita i de qualitat de vida per als residents.
- 285.** En aquesta evolució, la part positiva és el fet que aquest turisme d'experiència està associat a una major qualitat, i per tant una major despesa, i a una valoració dels elements culturals, paisatgístics i naturals que l'atreuen. I la seva major dispersió arreu del territori, permet redistribuir millor la renda turística, que arriba a més gent i ajuda a altres sectors, com l'agroalimentari. Tanmateix, també té molts efectes negatius que hem de corregir, des dels efectes del turisme sobre el preu de l'habitatge, fins a l'excessiva pressió en espais naturals o centres dels nostres pobles i ciutats.

- 286.** Com a socialistes hem d'aprofitar aquesta nova tendència per aprofundir en la redistribució de la riquesa que genera l'activitat turística, que suposi que els treballadors i treballadores en puguin viure de forma digna i estable. Hem de regular l'activitat de forma efectiva per corregir els efectes negatius en termes laborals, i en termes de sostenibilitat ambiental i social. Per això, no podem seguir mesurant la temperatura de l'economia turística d'acord amb el nombre de turistes arribats als nostres ports i aeroports, sinó en l'eficiència, el benestar i l'equitat que l'activitat turística aporta a la nostra societat. Menys és més: hem de poder viure millor amb menys. El turisme "postpandèmia" ens ofereix noves oportunitats per treballar en aquesta visió, per caminar realment cap a un turisme que permeti repartir la riquesa i generar benestar per a tothom.
- 287.** Els i les socialistes proposam un gran pacte per a un turisme vertaderament sostenible, per bastir una estratègia turística capdavantera que aposti per un turisme redistribuidor de la riquesa, creador de llocs de treball estables i de qualitat, i cooperador en el manteniment del nostre benestar, sostenibilitat ambiental i estil de vida. Que no es fonamenti en la quantitat, sinó en la qualitat, entesa no com en l'àmbit econòmic, sinó com a experiència satisfactòria tant pel visitant com pel resident.
- 288.** La nostra terra és de les destinacions més preuades de la mediterrània occidental per molts motius però un dels principals és l'entorn natural i el seu estat de conservació. Aquest factor és de valor primordial per la població local, pel visitant i per l'empresariat del sector turístic. Estem convençuts de que la capacitat de lideratge i adaptació de l'empresariat turístic de les nostres illes serà un dels vectors necessaris per a la transformació que necessita l'economia en general i el sector turístic en particular. La millor manera d'abordar aquesta transformació per afrontar els reptes de futur és fer-ho des de la nostra realitat insular i tenint en compte i revertint la realitat de que en les darreres dècades les nostres illes han sofert un augment del PIB però un fort creixement de la població i una baixada de les rendes.
- 289.** Precisament en els territoris insulars com el nostre, més vulnerables i més exposats als efectes del canvi climàtic, és en els que s'ha de fer un esforç innovador per desenvolupar estratègies específiques d'adaptació. **Necessitam en realitat un tractament específic perquè la nostra singularitat productiva, territorial, social i poblacional no té cap element comparable en el conjunt de la Unió Europea.**
- 290.** La societat de les nostres illes s'ha caracteritzat cada vegada més per un profund respecte al nostre territori i als valors mediambientals. El model turístic de futur ha de ser respectuós amb el mode de vida dels illencs, i això implica anar eliminant tots els turismes incomparables amb aquesta illes i que simbolitza sobretot el turisme d'excessos). Els i les socialistes sempre hem apostat per un desenvolupament sostenible i respectuós però ara s'ha d'abordar sense dilacions el repte del canvi climàtic en la nostra economia, el que significa implicar-nos en el present per a responsabilitzar-nos del futur reformant la indústria turística adaptada a la fragilitat del nostre

territori des del coneixement, la intel·ligència artificial, les noves tecnologies, i la digitalització.

- 291.** El sector turístic no sols pot ser un vector per a l'adaptació necessària si no que ha de ser una de les principals vies per assolir-la i, encara més, tenint en compte la seva capacitat d'altaveu i d'influència social. **És hora de començar a donar forma a un turisme repensat i adaptat a les necessitat actuals i d'acord amb el pensament i sensibilitat illenca: els visitants que desitgen gaudir del nostre entorn en el seu temps de lleure han de trobar l'oferta adequada i la informació suficient per poder tenir una experiència adaptada a la nostra manera de viure i generar, des del compromís i la responsabilitat, un turisme d'impacte positiu i regenerador.** L'objectiu és buscar el benestar del visitant assegurant el benestar local i el respecte a l'entorn. Els indicadors d'evolució dels sector turístic ja no es poden basar-se única i exclusivament els de milions de turistes per any.
- 292.** El turisme ha de ser catalitzador dels diferents valors que cohesionen la nostra societat.
- 293.** A més, els propers anys ens enfrontarem a transformacions importants (ecològica, digital, autonomia energètica, qualitat ambiental...) a les quals el sector turístic no tan sols hi haurà de ser permeable si no que haurà de liderar la implantació de la digitalització i la innovació com a mecanisme necessari per oferir una experiència turística des de la consciència dels valors ambientals i socials locals. (Sector tecnològic turístic).
- 294.** La transició verda (The Green New Deal) serà la nostra via per adaptar-nos als propers temps: l'eficiència energètica, l'economia circular, el respecte al nostre entorn -com sempre hem fet-, la protecció dels nostres recursos naturals escassos, l'economia blava. Tots els aspectes d'aquesta transició poden ser interpretats a través d'indicadors de seguiment i coneixement que hauran d'agafar més protagonisme que mai per assegurar una experiència turística única i resilient.
- 295.** La Llei de Canvi Climàtic i Transició Energètica i la Llei de Residus Sòlids i Sòls Contaminats són lleis pioneres en el territori Europeu que han iniciat la base del que serà el nostre acord social i econòmic per a la transició. Els illencs: empresaris, polítics, treballadors, sectors econòmics i la societat en general ha d'establir i acordar les regles i les vies a implantar per què els visitants puguin desenvolupar una experiència turística respectuosa i única, gairebé personalitzada per a cada un dels visitants, d'acord amb la nostra manera de viure i d'entendre la vida, d'acord amb la nostra cultura i tenint en compte la idiosincràsia de cada illa. Pels i les socialistes és important la percepció de la població local respecte el visitant per tant treballarem per implantar mecanismes de satisfacció d'ambdues parts així com mecanismes d'informació i actualització de l'aportació de l'Impost de Turisme sostenible a la conservació del nostre medi ambient, cultura i patrimoni.
- 296.** Així ens enfrontem a la necessitat d'incorporar eines per que el nostre principal atractiu per a les viatgeres i viatgers ha de ser el respecte a l'entorn natural, al benestar social, a la identitat illenca i a la nostra lluita per la seva conservació i transformació des del punt de vista social, territorial i mediambiental.

- 297.** El turisme d'impacte positiu oferirà experiències responsables des dels quals s'impulsarà la transició necessària per assolir els objectius de sostenibilitat. El costos econòmics, d'impacte ambiental i social seran un paràmetre avaluable que marcaran les limitacions en el nostre producte turístic per poder oferir la qualitat suficient als visitants i gestionar la demanda per assegurar els objectius mediambientals i socials. Aquests paràmetres avaluable s'incorporaran en l'experiència turística a través del desenvolupament tecnològic i la implantació de les tecnologies interactives.
- 298.** Els paràmetres a avaluar formaran part de l'espai de referència per a l'anàlisi de la petjada de carboni i seran totalment adaptats a l'ecosistema particular de cada illa.
- 299.** El coneixement d'aquests paràmetres avaluable per part dels visitants els permetran escollir aquelles ofertes més respectuoses des del punt de vista de petjada ecològica, producció de residus, emissions de gasos d'efecte hivernacle i de compromís laboral i social (un exemple és la plataforma de reserves d'habitacions d'hotel que impulsen les Kellys que van lligades a un segell de Treball Just i de Qualitat i està finançada per crowdfunding).
- 300.** Per altre banda, s'incorporaran també paràmetres que reflecteixin l'impacte positiu dels establiments sobre l'economia local i sobre el benestar de la societat illenca.
- 301.** La penetració del sector turístic d'impacte positiu en els diferents sectors de l'economia illenca serà un impuls pel desenvolupament i la interconnexió dels diferents vectors a potenciar: l'economia circular, la cultura, el patrimoni, la gastronomia (Km0, slow food...), la mobilitat descarbonitzada, la salut (personalitzada i preventiva), garantint sempre una ocupació de qualitat, l'equitat i la igualtat de gènere.
- 302.** Aquests paràmetres i indicadors que permetran escollir una visita turística responsable i acordar les limitacions dels nostres productes. Una vegada acordats s'incorporaran a les dades de l'Observatori per ser desenvolupats i monitoritzats des d'un organisme publicoprivat d'innovació i sostenibilitat turística que s'encarregarà d'assegurar l'adequada implantació de les pràctiques mediambientals acordades i d'informar dels valors dels paràmetres d'impacte positiu.
- 303.** Els paràmetres seran interns de cada illa o podran incloure la part de trajecte d'avió o vaixell (la companyia KLM holandesa prioritza ús biocarburants, reciclatge, eficiència dels avions, per exemple).
- 304.** La implantació d'aquest espai de referència per assolir una oferta turística d'experiència i responsables requeriran de l'aplicació concreta de l'Internet de les coses i xarxes per comunicació de sensors i la implantació d'una plataforma i sistema d'intel·ligència artificial turística amb solucions Big Data. Aquest sistema serà la base per a gestió dels indicadors que marcaran les limitacions per gestionar la demanda com pot ser el cas ja implantat de la regulació de l'entrada dels vehicles a Formentera. Els indicadors ampliaran aquest model a altres sectors com per

exemple la qualitat de l'aigua marina que limitarà les possibilitats de fondeig, l'aforament en espais sensibles o vulnerables que ens durà obligatòriament a una reserva prèvia de visita, per posar alguns exemples. Els indicadors establerts estaran orientats a l'aplicació de mesures específiques per evitar la saturació d'espais naturals, platges, carreteres, sobre explotació de pous, etc. L'aplicació d'aquesta metodologia requerirà la incorporació de sistemes tecnològics que obriran noves oportunitats de formació i laborals.

305. 5. Transició ecològica cap a un model de desenvolupament més sostenible i més equilibrat territorialment

- 306.** L'emergència climàtica ha estat un dels problemes ambientals que més ha fet prendre consciència, en aquests darrers temps, de les conseqüències de sobrepassar els límits que els nostres ecosistemes, els nostres recursos naturals, el nostre planeta, poden suportar.
- 307.** La conseqüència d'haver abocat a l'atmosfera tones i més tones de CO2 durant gairebé dos segles, com ha posat de manifest el darrer informe de l'IPCC, és el procés d'escalfament global, de canvi climàtic, i que en pocs anys s'ha fet molt evident. Ja ningú discuteix que cal actuar, i que cal fer-ho amb determinació, amb responsabilitat i amb el que alguns experts com l'antropòleg Eudald Carbonell anomenen "consciència d'espècie": només la solidaritat entre tots els éssers humans ens ajudarà a fer front a un dels majors reptes als que s'enfronta la humanitat sense deixar ningú enrere.
- 308.** I actuar significa prendre decisions ja i avançar decididament cap a les zero emissions en les properes dècades, cosa que en el cas de les Illes Balears implica fer un esforç en redefinir els sectors més generadors d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- 309.** Els i les socialistes adoptam el compromís de promoure la transició ecològica com a únic camí per a seguir empenyent el nostre model econòmic cap al solc de la sostenibilitat, tenint en compte també la seva dimensió social. L'aposta per aquesta transició ha de ser justa, i ha de permetre fer arribar els nivells de benestar a totes les capes de la nostra societat, amb l'objectiu de garantir, també, el benestar de les generacions futures.
- 310.** En la transició ecològica, la descarbonització i l'ús massiu d'energies renovables hi juga un paper clau. Com també, el repensar la nostra estructura social i econòmica per a adaptar-la a les urgències climàtiques.
- 311.** Cosa que afecta el nostre model social i territorial, les nostres ciutats, la nostra mobilitat, la nostra economia. Sense oblidar la bona gestió del cicle de l'aigua, dels residus i del cicle dels materials, adoptant la visió de l'economia circular i de proximitat. La protecció dels ecosistemes, tan marins

com terrestres; la gestió del paisatge; la contenció del creixement urbanístic desafortat i l'avanç en la protecció de la nostra biodiversitat han de ser, també, eixos fonamentals d'aquestes polítiques.

- 312.** A les nostres Illes, a més a més, el fet d'esser territori limitat i fràgil territori ens fa esser molt més conscients de la necessitat de la seva protecció. Hem de refermar, per tant, el nostre compromís amb les polítiques socioambientals i territorials més avançades per a seguir progressant en aquest camí.
- 313.** Ciutat, territori i paisatge. La comunitat de la proximitat.
- 314.** Carlos Moreno, catedràtic universitari i un dels assessors en urbanisme de la batlessa de París Anne Hidalgo va llançar, per fonamentar el canvi de model de mobilitat a la capital francesa, el concepte de la "ciutat dels 15 minuts". La ciutat dels 15 minuts s'entén com aquella ciutat on la política urbana es fonamenta en posar a l'abast de la ciutadania, a una distància de 15 minuts a peu o en bicicleta, la majoria dels serveis o equipaments essencials per a cobrir les seves necessitats. I això ho hem de fer pensant en les zones urbanes de les illes, però també en les ciutats disperses, les líquides, que són sobretot grans urbanitzacions, que protagonitzen també els grans reptes de la proximitat, tant en serveis com en deixar d'anar en vehicle privat, o no tenir bons serveis públics de proximitat. Són els reptes que estan lligats als creixements a les perifèries de les ciutats, a urbanitzacions que tenen piscines però que estan privats d'una bona resposta pública, que necessita interpretar millor les seves necessitats.
- 315.** En un món global amb cada vegada més població urbana, és a les ciutats on es juga el futur del planeta. Moreno, seguint també els passos donats per grans pensadors nord-americans com Jane Jacobs o Lewis Mumford, planteja una vertadera revolució cap a la proximitat que ens ha de permetre retornar a les ciutats més humanes i fugir de les ciutats envaïdes per les màquines i on la dispersió d'usos, la separació extrema dels llocs de residència, oci, treball i dels equipaments socials, sanitaris o educatius ens aboca irremeiablement a l'abús del transport privat i a la despersionització dels entorns urbans. I en això, la transició digital ha d'esser també un gran aliat.
- 316.** És el camí encetat per París, com també pel Copenhage de Jan Gehl, però també ho és per altres centres urbans més propers com Bilbao, Vitòria o Pontevedra. I també és el treball que des de Palma, Eivissa o Maó i tants altres municipis ja hem començat a dibuixar en aquests darrers governs, en un procés en què cal seguir apostant per les polítiques que retornin el "dret a la ciutat" als seus ciutadans i ciutadanes.
- 317.** Els processos d'agenda urbana, així com els elements inspiradors del Pla de Recuperació i Resiliència per al cas de les ciutats, són els mecanismes que han de permetre accelerar en aquesta transformació. La implantació de Zones de Baixes Emissions a les nostres ciutats és una de les principals mesures que cal adoptar. Malgrat les dificultats, i malgrat les resistències, els nostres pobles i ciutats s'han de tornar centrar en les persones.

- 318.** En l'àmbit de la mobilitat, això significa apostar de forma prioritària per l'ampliació i millora del transport públic, i per a recuperar l'espai del cotxe i retornar-lo als vianants, a les persones, especialment les més vulnerables, reforçant, a la vegada, els sistemes de transport públic i col·lectiu, i obrint camí cap a la mobilitat a peu i en bicicleta de forma decidida, avançar cap unes ciutats accessibles per a tothom, reforçant el triangle mobilitat activa-exercici físic-salut que aporta benestar.
- 319.** Les ciutats i els pobles han de ser, també, espais generadors de benestar, d'integració i d'activitat econòmica. Seguirem desplegant, des de la planificació urbana, les polítiques d'habitatge, ampliant el parc públic d'habitatge i establint mesures regulatòries per evitar els processos d'expulsió produïts per la gentrificació i per les diferències de renda. I alhora, hem de continuar impulsant estratègies per atreure talent i activitats que generin valor i ofereixin noves alternatives, promovent entorns que puguin acollir activitats d'alt valor afegit, com les de l'àmbit de la recerca i la innovació, o les activitats culturals.
- 320.** Promourem la ciutat compacta, i complexa, amb mescla d'usos i que ofereix espais de salut i de benestar. Impulsarem polítiques de verd urbà, amb estratègies de renaturalització i de corredors verds que ajudin a reduir l'efecte d'illa de calor. Treballarem per la gestió adequada dels paviments, evitant l'excessiva impermeabilització, construint sistemes de drenatges urbans per afavorir la infiltració de l'aigua i la prevenció de les inundacions. I seguirem treballant en la implantació de les energies renovables en les zones urbanes, facilitant-ne la tramitació i promoció a través de tots els mecanismes, públics i privats, al nostre abast.
- 321.** En termes de política territorial, l'emergència climàtica reforça els arguments a favor de la moderació del creixement urbanístic, la protecció dels espais naturals i la recuperació del sòl rústic com a espai exclusiu per a les activitats agràries i els espais protegits, en totes les seves formes. Un model de ciutat mediterrània compacta aporta més avantatges en termes de sostenibilitat que un model de dispersió territorial, perquè genera menys necessitat de desplaçaments, i és menys consumidora de recursos gràcies a l'economia d'escala i la proximitat.
- 322.** Cal tornar fer atractives les ciutats i pobles com llocs per viure, mentre es reforça la protecció territorial dels espais rurals i naturals per evitar que es converteixin en entorns urbans de baixa densitat que fomenten processos especulatius que suposen una ferida profunda per a la nostra pagesia. El sòl rural és el reservori alimentari per a la producció local, i la seva gestió des del punt de vista agroambiental és també una garantia de protecció davant fenòmens meteorològics adversos com les inundacions o els incendis forestals, a més d'oferir oportunitats econòmiques i laborals en el sector agroalimentari.
- 323.** La política territorial ha de permetre també afrontar una protecció del paisatge decidida, tal i com la defineix el Conveni Europeu del Paisatge, que entén la política de paisatge des d'un punt de vista dinàmic i valorant que calen accions per a aconseguir que les activitats transformadores del territori no en malmetin els valors paisatgístics. En el debat sobre la transició energètica

i paisatge ens cal també ésser decidits, entenent que la implantació de renovables sobre el territori és necessària, però cal que sigui també respectuosa amb l'entorn on s'ubica.

324. Mobilitat interilles. Cohesió Territorial. Cohesió social.

325. La discontinuïtat territorial de la nostra comunitat requereix d'esforços per a disposar de les connexions interilles suficients per dotar d'una comunicació que permeti la cohesió territorial i social. Els i les socialistes els darrers anys hem treballat per a garantir aquest objectiu i ens comprometem a seguir avançant i millorant les connexions entre les diferents illes, afavorir la intermodalitat per arribar al destí desitjat i potenciar nous modes de transport.

326. La descarbonització: cap a les 0 emissions

327. La Llei 10/2019, de Canvi Climàtic i Transició Energètica de les Illes Balears és el compte enrere per a aconseguir unes illes 100 per 100 lliures d'emissions el 2050. Aquesta Llei, pionera a tot l'estat, marca la data de 2050 per assolir una implantació del 100% d'energies renovables com a font energètica; un 40% de reducció del consum energètic a través de l'estalvi i una reducció del 90% en el total de les emissions d'efecte hivernacle.

328. Fites que han estat ratificades per l'estratègia europea. Les passes a donar per a aconseguir els objectius marcats a la Llei també són clares: estabilitzar i reduir la demanda energètica total, a través de mesures d'estalvi; tancament de produccions energètiques contaminants (tancament de Es Murterar); implantació vehicle elèctric i la seva calendarització; interconnexió amb incorporació de les illes a la xarxa elèctrica estatal; reduir la dependència energètica de l'exterior; accelerar el desplegament de les renovables; promoure la democratització de l'energia gràcies a l'autoconsum i el desplegament de xarxes intel·ligents i compartides, així com promoure una transició justa per a evitar que les mesures que s'han de prendre no suposin la pèrdua de llocs de treball.

329. En el sector energètic, per tant, la transició passa per a ésser ambiciosos en el desplegament de les energies renovables. En mobilitat, per l'augment dràstic dels desplaçaments en els modes de transport més sostenibles, a peu, en bicicleta i en transport públic; per l'impuls a la intermodalitat, la mobilitat compartida i a les noves eines tecnològiques per a augmentar la interacció amb els usuaris i els diferents elements de transport; i per l'abandonament progressiu dels vehicles de combustió apostant pels vehicles elèctrics. I en el sector de la construcció, per a l'impuls a la rehabilitació d'habitatges per a fer-los més sostenibles en termes energètics i fomentant la construcció que tinguem en compte l'ús de materials de proximitat i les tècniques d'aïllament i edificació més adaptades al nostre clima.

330. Aquestes mesures hauran d'acompanyar-se, malauradament, per mesures d'adaptació als efectes derivats del canvi climàtic al nostre entorn, especialment a espais litorals i àrees potencialment afectades per fenòmens meteorològics extrems, com les zones inundables o

el risc d'incendi forestal. Amb aquesta finalitat emprendrem processos de recuperació natural de platges i zones litorals, i zones potencialment perilloses, basant-nos en estratègies de reconversió, eliminació i renaturalització d'espais amb més vulnerabilitat i renovació progressiva d'infraestructures sota el prisma de la resiliència per a adaptar-les als canvis potencials.

331. L'aigua, els residus, la biodiversitat

332. Els mecanismes de l'economia circular es fonamenten en el reaprofitament i reciclatge dels recursos naturals, aigua, energia, materials, de forma continuada per tal d'evitar el seu malbaratament. Aquesta perspectiva és la que cal aplicar a la gestió i recuperació dels residus. I també a la gestió integral del cicle de l'aigua, a més de considerar-la com un dret humà bàsic.

333. L'accés a l'aigua i al sanejament és reconegut oficialment com un dret humà bàsic per l'ONU des de 2010, de manera que la disponibilitat i l'accés individual i col·lectiu a l'aigua potable han de ser garantits per a tothom, i molt especialment als col·lectius vulnerables. Garantir la disponibilitat d'aigua i la seva gestió sostenible i sanejament per a tots és un dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible.

334. És també l'emergència climàtica el que fa necessari reorientar la governança del cicle de l'aigua per anticipar els efectes que l'escalfament global hi pot tenir. Cal treballar per protegir les masses d'aigua respectant els cabals ecològics; garantir uns nivells òptims de sanejament i depuració i lluitar contra la pobresa hídrica. I tot això garantint sempre una gestió pública de l'aigua, com a bé comú que és, incompatible en considerar-lo un bé de mercat en mans d'especuladors precisament quan les previsions poden ésser d'escassetat en les properes dècades.

335. Hem d'incentivar, així, les polítiques d'estalvi, bon ús, reutilització i tractament terciari de les aigües residuals. Impulsar xarxes separatives de recollida. Recollida i utilització d'aigües pluvials. Control de pous... Hem d'apostar per l'accés segur a l'aigua potable a tota la ciutadania, i hem de garantir que el tractament global de l'aigua ajuda també a mantenir els ecosistemes litorals i marins, evitant que abocaments sense tractament adequat puguin malmetre ecosistemes tan valuosos com els lligats a la posidònia.

336. En la gestió de residus, cal seguir avançant en la línia marcada per la llei 8/2019, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, que incorpora els objectius que marquen les directives europees en aquest àmbit, tot apostant per reduir al màxim la generació de residus, i que els que es generin es puguin tractar adequadament. Reduir, reutilitzar i reciclar han de ser les senyeres d'aquesta política. I en això cal apostar, com hem fet, per la separació en origen, sobretot de la fracció orgànica, i pel tractament adequat de la resta de fraccions. La valorització i eliminació de residus ha de ser, al cap i a la fi, la darrera opció de totes.

337. Assumim per tant el repte dels objectius marcats per la Llei de Residus, especialment els referents a l'augment de les fraccions a reciclar del 65% i reduir el malbaratament

alimentari fins al 50% de cara a l'any 2030, donant eines suficients als ajuntaments, actors fonamentals d'aquestes polítiques, per a que puguin assolir els objectius plantejats.

- 338.** En termes de biodiversitat, apostam per augmentar els recursos destinats a gestió dels nostres espais protegits, sobretot aquells que pateixen més pressió. Apostam també per ampliar les àrees de reserva marina, i per a donar continuïtat a les zones protegides dins la xarxa natura 2000 mitjançant corredors ecològics connectats amb les zones rurals i urbanes. Ens comprometem a dedicar més esforços a lluitar contra l'amenaça que suposen les plantes invasores per la flora i la fauna autòctona.
- 339.** Sobirania agroalimentària, sector pesquer i ramader, benestar animal
- 340.** L'aposta per la diversificació econòmica i per la descarbonització té un aliat claríssim en el reforç al sector primari i agroalimentari local, que ha de permetre reduir el pes dels productes importats des de llarga distància, i per tant disminuir també la petjada de carboni que s'hi associa.
- 341.** El sector agrari i ramader és clau per a la conservació dels espais rurals, i a més suposa un actiu importantíssim per a obrir nous nínxols de treball, apostant per la innovació i la millora en la indústria agroalimentària, que ajuda a la tan necessària diversificació econòmica.
- 342.** És també el moment de donar suport al nostre sector pesquer, ajudant-lo a complir amb els estàndards ambientals a la vegada que s'aposta per estratègies de venda directa i de suport a la pesca artesanal com a formes d'aprofitament tradicional dels recursos marins sense malbaratar-los.
- 343.** Potenciar un Gran Pacte Blau en el que hi participin sectors tradicionals com la pesca, serveis portuaris i transport marítim així com altres actors també consolidats com són el recreatiu o la dessalació.

344. 6. Per una economia més digital, més productiva i generadora de valor afegit

- 345.** Les transicions verda i digital, juntament amb la igualtat i la cohesió territorial, són els quatre pilars sobre els quals ha de girar l'execució dels Fons Next Generation EU. La COVID-19 ens ha demostrat la importància d'invertir en digitalització per tal de tenir una economia més resilient i competitiva, capaç de fer front a possibles crisis que puguin venir al futur.
- 346.** Per això tenim com a objectiu la transformació digital dels sectors productius, les administracions públiques i la societat en el seu conjunt com una de les palanques fonamentals per a reactivar

el creixement econòmic, la reducció de la desigualtat territorial i social, l'augment de la productivitat i l'aprofitament totes les oportunitats que ens proporcionen les noves tecnologies digitals habilitadores (IA, IoT, cloud, realitats virtual i augmentada, impressió 3D...) per a sectors productius estratègics com l'agroalimentari, la mobilitat, la salut, el turisme o el comerç, entre d'altres; amb respecte pels valors constitucionals i europeus, i la protecció dels drets individuals i col·lectius necessaris en un trànsit cap a una economia de la dada.

347. Per aconseguir-ho, serà necessari invertir per dotar de competències digitals a la nostra ciutadania amb oportunitats d'aprenentatge al llarg de tota la vida, per tal de que puguin aplicar aquest coneixement als seus diferents àmbits d'actuació i així, modernitzar i facilitar l'accés al món digital a tots i a totes sense deixar ningú enrere. Hem de convertir tothom en els guanyadors del futur. Tenim una oportunitat única, i no la podem deixar passar.

348. Sinèrgies amb transició ecològica

349. Existeixen múltiples sinèrgies entre la transició verda i la digital per potenciar alternatives innovadores al servei de tothom, articulant tecnologia, paisatge i persones amb un conjunt de possibilitats per fer servir eines digitals per avançar en eficiència energètica, xarxes intel·ligents, ús eficient de l'aigua i el sòl... Aquests projectes, d'acord amb l'agenda digital 2025, tenen com a objectiu una reducció del 10% de les emissions de CO2 per efecte de la digitalització de l'economia de cara a l'any 2025.

350. La capacitat tractora econòmica que té l'Administració Pública ens permet, juntament amb la indústria, dur a terme grans projectes de digitalització de diferents sectors com l'agroalimentari i pesquer per millorar la capacitat i modernització de les empreses del sector amb cadenes de valor verdes i economia blava, respectivament; millorant el funcionament de la cadena alimentària, fomentant l'eficiència energètica i aconseguir un millor ús dels recursos, especialment els hídrics.

351. O la mobilitat, on impulsam des d'un sistema públic de transport no només sostenible, sinó també connectat, amb eines de gestió del tràfic i la mobilitat; gestió de la demanda de mobilitat coordinat amb altres realitats com fins al teletreball, que atreu talent i permet reduir les emissions de CO2. Sense perdre de vista però el consum energètic dels algorismes que utilitzam (enviar un correu electrònic amb un arxiu adjunt equival al consum elèctric d'una bombeta durant una hora). La contaminació de gasos d'efecte hivernacle provocada per les TIC a nivell mundial és d'un 4% del total, supera la de l'aviació civil i, al ritme de creixement actual arribarà a ser tan gran com la del transport terrestre a l'actualitat. És per això que cal posar el focus també en la informàtica i algorísmia verda, gestionant millor l'ús de les TIC.

352. Salut i Turisme digitals

353. La digitalització és també una oportunitat per proporcionar millor atenció sanitària i alhora facilitar el sosteniment del Sistema Públic de Salut. Partint de la ubicació del ciutadà com a

centre del sistema sanitari es poden estendre les prestacions sanitàries a un escenari que va més enllà de la ubicació física del centre sanitari o d'una prova diagnòstica determinada. S'impulsa així la interoperabilitat geogràfica i tecnològica de tots els sistemes i actors involucrats, així com l'ús de noves tecnologies per desenvolupar i aplicar noves teràpies, diagnòstics i polítiques de prevenció.

- 354.** El nostre estat de salut depèn de l'entorn i del context de l'ambient que ens envolta. S'han d'impulsar factors que facilitin la resiliència dels individus davant les adversitats i prevenir futures situacions extremes; vincles socials (cohesió social), autoeficàcia (l'ambient i l'entorn ha de reduir barreres pel control i facultat), oportunitats i estratègies adaptatives. Habitam en sistemes interdependents i hem d'incorporar elements de resposta individual i col·lectiva de forma preventiva.
- 355.** L'elevat grau de digitalització ja existent al Sistema de Salut de les Illes Balears ens situa a més en una posició privilegiada en aquest sentit. Els professionals del sistema sanitari poden també, gràcies a la tecnologia, alliberar-se de feines rutinàries i centrar-se així en una relació de major qualitat amb el pacient que pot facilitar que s'obtinguin millors resultats. Es tracta d'una combinació d'alta tecnologia i alt component humà que ens pot permetre tenir una qualitat molt elevada sense que es vegi reflectit en un augment de cost.
- 356.** Seguirem també impulsant un programa de digitalització i intel·ligència per a destins i sector turístic amb l'objectiu d'implementar actuacions d'impuls de la digitalització tant dels destins com de les empreses. A més, resulta necessari construir un sistema d'intel·ligència turística basat en l'economia de la dada i la interoperabilitat, apostant pel talent i el reforç del capital humà a part del tecnològic.
- 357.** Malgrat la tecnologia és un assumpte clau per a la intel·ligència d'un territori, el principal objectiu és que ho siguin els seus ciutadans. La vertadera intel·ligència radica en la capacitat de promoure el talent local al servei de la qualitat de vida de tots. **Garantint la seguretat, privacitat i protecció de les dades i dels drets dels ciutadans en el desenvolupament de projectes amb contingut digital i aprofitant les oportunitats que ofereix la IA tenim com a objectiu que, almenys, el 25% de les empreses facin servir un ús intel·ligent de les dades d'aquí a cinc anys.**
- 358.** Administració digital i dades obertes
- 359.** Cal perseverar en la digitalització de l'administració i els seus processos, mitjançant la introducció de noves tecnologies i la simplificació de procediments, orientant el conjunt de les unitats administratives a l'atenció a la ciutadania i la resolució dels seus problemes. Tant en l'àmbit de l'administració autonòmica, insular, com local.
- 360.** L'administració també ha de jugar un paper clau en el mercat digital. El seu paper no és competir

amb start-ups obrint plataformes de comerç electrònic, sinó facilitar les eines per a que pugui existir una millor oferta de serveis a la ciutadania i la seva millor aportació és amb les dades obertes. Les dades són el nucli de la nova economia i el motor de la innovació. Són allà per ser explotades i les grans corporacions s'afanyen a captar-les davant els nostres ulls impassibles per guardar-les amb pany i clau. Compartir-les sense més no és bo per la ciutadania, les empreses les aprofiten per vendre la màxima quantitat de productes al màxim preu. Així, les iniciatives que únicament capturen dades únicament proporcionen més beneficis a les grans corporacions i pitjors condicions pels compradors i les comunitats que generen les dades. Tot plegat va molt més enllà de la privacitat, les decisions que es prenen amb les dades són eleccions sobre la democràcia i el tipus de societat on volem viure. Com a partit i com a governants hem de ser conscients i entendre les disfuncions de les dades, però simplement rebutjar-les com a producte o renunciar al seu ús ni aportarà riquesa a la nostra comunitat ni evitarà que les grans companyies en facin ús. Si no fem una estratègia de dades pròpia, les grans multinacionals la faran (l'estan fent ja) per nosaltres i engrandiran els seus monopolis a la nostra costa. Cal democratitzar l'economia digital.

- 361.** Les dades generades localment són un recurs de negoci potencialment important per a comunitats que intenten perseguir un creixement basat en la R+D+I, i sovint no són usades de forma ètica per les grans corporacions. Les dades són un nou recurs econòmic molt peculiar pel fet de ser fàcilment replicables i utilitzables; per poder incrementar potencialment el seu valor amb el temps (i amb la quantitat acumulada també) i perquè desconeixem encara en gran part com podrà ser aprofitades en un futur, quin seran els models de negoci que les podran aprofitar.
- 362.** Per tant, per maximitzar el benestar i creixement econòmic local és de vital importància que l'administració s'asseguri de que els emprenedors actuals i futurs que intentin desenvolupar productes encara no imaginats podran tenir accés a dades públiques obertes que puguin ser processades per màquines per tal d'experimentar i innovar. Les dades no són de les corporacions privades, ni tampoc de les entitats públiques. Són de la ciutadania i a ella han de tornar a través de portals de dades obertes i aplicacions que permetin la seva fàcil i accessible interpretació. Portals que han de ser banderes pels governs actuals, perquè posant la major quantitat de dades possibles a disposició de la major quantitat de ciutadania possible és com es garanteix un millor repartiment del poder. Les comunitats que no garanteixin l'accés dels innovadors a les dades així com el seu ús debilitaran les bases de la innovació futura.
- 363.** Per tant és important desenvolupar una estratègia de dades, que no permeti que les dades que es generen localment es donin sense establir regles clares de qui pot recollir dades i amb quins objectius, i com els drets sobre les dades poden ser transferits total o parcialment. No es poden regalar les dades generades localment si el destinatari no en pensa fer un ús merament beneficiós per la societat com pot ser la recerca. Actualment a la majoria de països aquesta regulació no existeix o és simplement aspiracional, malgrat que en l'àmbit estatal el govern

socialista està avançant en aquest sentit amb l'obertura de l'oficina de la dada i el corresponent responsable de dades. Per poder dur a terme tot això cal dotar de més personal a l'administració (i donar oportunitats de requalificació al ja existent). Un altre paper important és el de permetre generar oportunitats de negoci amb tecnologia ja desplegada, com l'internet de les coses (IoT).

364. Digitalització i ocupació

365. Cal col·laborar amb sindicats i empreses a través del diàleg social per tal d'identificar treballadors que estiguin en risc de perdre el seu lloc de feina per motius tecnològics o econòmics. Incrementar la inversió pública i privada en polítiques actives d'ocupació per, en col·laboració amb associacions i la resta d'agents del mercat laboral, i juntament amb treballadors desocupats, donar consell, suport administratiu, formació, assistència financera i suport per a emprenedoria fins i tot abans que es perdin els llocs de feina. En l'estil dels 'sistemes de transició' de Suècia, on les empreses paguen a "consells de seguretat laboral" per capacitar treballadors que han de ser acomiadats. Un sistema que permet el país suec ser el que té un major percentatge de reinserció laboral (més del 85% en 2013) dels seus treballadors durant el primer i el segon any després de perdre el seu lloc de feina i que no és alternatiu a la prestació per desocupació, sinó que hi està construït damunt. Un sistema que funciona en l'àmbit sectorial i demostra la importància dels convenis col·lectius i l'afiliació sindical (un 70% dels treballadors suecs), i és que sense sindicats no hi ha socialdemocràcia. La representació sindical és un dret fonamental que a més caldrà potenciar en l'àmbit digital, ja que proporciona accés a unes condicions de treball dignes i justícia social. El model suec és l'exemple que amb diàleg social i representació dels treballadors qualsevol mena de transformació tecnològica pot ser anticipada i gestionada.

366. L'aposta socialista passa per aprendre a regular els poders econòmics que actuen en la digitalització i que no siguin generadors de noves desigualtats. Donat que s'acceleraran la digitalització de les empreses caldrà pensar no en només adoptar l'exemple suec sinó en dur-lo cap a una requalificació que directament eviti l'acomiadament. D'aquesta manera els treballadors s'involucren prest en el procés d'adaptació tecnològica, fet que no només és beneficiós per ells sinó també per les pròpies empreses i la societat en el seu conjunt, ja que és més barat per a una empresa requalificar els seus treballadors que no haver-ne de contractar de nous. O directament evitar la seva desaparició. Caldrà parar especial atenció a les micropimes, sensibilitzant-los de la necessitat de què el percentatge del seu volum de negoci que prové del comerç electrònic augmenti; així com establir instruments per a l'adequada representació sindical d'empreses sense representació, especialment les pimes.

367. Alhora, invertir en que la gent renovi les seves capacitats al llarg de la seva vida fa que puguin tornar a fer feina prest i puguin seguir contribuint a la societat durant més temps. Apostam per tant per una formació dissenyada per satisfer les necessitats específiques de les empreses i, a ser possible, combinada amb experiència professional. Una formació acompanyada d'alguna acreditació o qualificació formal i que, malgrat és costosa, dona beneficis a llarg termini, especialment evitant aturats de llarga duració.

- 368.** La revolució digital canviarà els models d'ocupació. Professionals estaran complementats per les tecnologies. Les revolucions que han estat capaces de canviar el model productiu són les que permeten canvis socials importants, nous hàbits, noves sinèrgies i models de comunicació que requereixen d'habilitats mentals i formació.
- 369.** L'automatització requerirà de la reconversió d'una part de l'ocupació. La intel·ligència artificial (sectors on les variables multifactorials tindran més capacitat que la humana, ex, diagnòstic càncer) també accelerarà la manca de sortida d'algunes formacions que hauran de ser repensades (traduccions, etc davant la capacitat de creació de la IA).
- 370.** Per altra banda, hi ha formacions contínues i multidisciplinàries que ajudaran a la reconversió i minimitzar la vulnerabilitat d'una part de la població.
- 371.** Respecte al teletreball, és ben cert que aquesta modalitat de treball necessita regulacions, per tal de respectar horaris, conciliació, el dret a la desconnexió, inversió per tal de tenir tots els elements necessaris a l'abast del treballador, etc. Però el que està clar és que aquesta modalitat de treball ha vingut per quedar-se. Amb una bona regulació, podria servir per millorar el rendiment dels treballadors, però hem de tenir clar que teletreball no és sinònim d'esclavitud.
- 372.** Ben regulat, ha de suposar una gran oportunitat pels treballadors i treballadores de les nostres Illes. Per això cal apostar per la protecció dels nostres treballadors i treballadores, per la seva seguretat i salut laboral i mental, el dret a la desconnexió, salaris dignes,... tot això de la mà d'un dels signes d'identitat dels i les socialistes i per tant del nostre govern com és el diàleg social. I per suposat, sempre amb una perspectiva d'igualtat de gènere.
- 373.** Tanquem bretxes digitals socioeconòmiques, de gènere, generacionals i territorials.
- 374.** Volem aprofitar la situació privilegiada que ens dona la bona connectivitat de les llars de les Illes Balears: un 95% te banda ampla, 18 punts per damunt la mitjana europea, i volem arribar al 100% millorant així les oportunitats de les zones rurals.
- 375.** Aprofitar aquesta existència d'infraestructura digital per posar les persones al centre i reforçar les seves competències digitals, tant de treballadors com del conjunt de la ciutadania. Posant èmfasi en les necessitats del mercat laboral i en tancar diferents bretxes digitals, com les existents a l'educació, les de gènere i generacionals.
- 376.** L'objectiu és que al 2025 el 80% de les persones tinguin competències digitals bàsiques i que la meitat siguin dones i per aconseguir-lo es pot crear un servei de digitalització social, orientat a mesures de formació (empreses, escoles...), subvencionar formacions, realitzar campanyes divulgatives dels serveis d'administració electrònica disponibles, etc.
- 377.** Els territoris que cerquen prosperitat i estabilitat social s'han de focalitzar en fer accessibles

a tota la ciutadania les oportunitats oferides per les TICs pel desenvolupament individual i social; i en fer servir les TICs per enfortir els ciutadans, comproment-los en iniciatives de desenvolupament local i regional. La revolució tecnològica ha d'estar al servei de la inclusió social, procurant que les persones es converteixin en ciutadans digitals. Si els territoris estan disposats a pagar per les tecnologies per ser considerades intel·ligents, és la seva responsabilitat invertir suficients recursos per garantir que tots els ciutadans puguin accedir significativament a aquesta tecnologia i treure'n profit. Va ser l'esquerra qui en el passat va rompre les cadenes que sotmetien les classes més humils ensenyant-les a llegir i escriure. Ara és el moment de fer el següent pas usant tot el potencial que la digitalització posa al nostre abast perquè la revolució tecnològica deixi d'estar a l'abast d'uns pocs i passi a garantir l'empoderament de la majoria. La disponibilitat de tecnologia, connectivitat i coneixements és un avantatge en els temps que vivim i han de ser per tothom. La digitalització aborda per tant reptes socials, culturals, econòmics, ecològics i de resiliència.

378. 7. Per una economia justa, innovadora i de futur

- 379.** Un autor tan reconegut com Thomas Piketty ha defensat en les seves obres que per damunt de tot les forces progressistes han de treballar en una economia de la cohesió, de la reducció de la desigualtat, d'una ocupació digna, d'una societat que permeti una convivència a on tothom pugui accedir a les necessitats bàsiques a partir de les diferències que existeixen.
- 380.** Els i les socialistes de les Illes pensam que el nostre full de ruta passa per una economia justa amb un marc de les tres "R": redistribució de la riquesa, reducció de la desigualtat, recuperació justa i per la qualitat de vida.
- 381.** Redistribució justa, i també eficaç, amb uns governs que corregeixen els mercats, amb polítiques com les de l'Administració Biden de fer pagar més a qui més té, especialment les grans corporacions i els grans capitals, i que això també permeti una globalització més respectuosa amb els drets humans i que els mercats estiguin regulats i corregits per polítiques públiques valentes i justes precisament ara que veiem un augment de la desigualtat global. Els mercats són el resultat d'una forma de governar, per tant hem de corregir i pensar quines polítiques hem de millorar per una millor redistribució, una millor ocupació, un habitatge de qualitat, uns salaris millors i una qualitat de vida justa en una economia justa.
- 382.** Els valors i els drets fonamentals que defensem els i les socialistes per a les Illes Balears del futur han de consolidar-se de manera transversal dins la societat a través d'una economia més social, més justa, més cohesionadora i més verda, amb les eines de la innovació, la digitalització,

la recerca i la fiscalitat; sempre amb l'economia de les generacions futures en el nostre horitzó i sempre amb la major quota de col·lectivitat i democràcia.

- 383.** Els i les socialistes hem treballat, treballam i treballarem per una economia que impacti en positiu sobre la societat a través d'introduir en ella els valors socials de justícia, equitat, humanització, i valors ambientals de respecte a l'entorn, però també que generi ocupació de qualitat a gran escala, per a que tot junt ens aportí unes Illes Balears acollidores per a les futures generacions.
- 384.** Una economia no es transforma de manera ràpida i per tant exigir canvis en el model productiu a curt termini és caure en un parany. Al igual que és un parany pensar que un sistema econòmic no es pugui transformar. A les Illes Balears tenim un sistema productiu dinàmic, especialitzat i competitiu, però que sense perdre els seus avantatges necessita cert equilibri i certa compensació entre diferents sectors econòmics. Per a això a la nostra comunitat hem d'identificar i impulsar les bases existents en alguns sectors emergents, i identificar-ne de nous, aquells sectors més dinàmics, més rellevants i sobretot aquells que més aporten en positiu al model social i ambiental que volem per al futur de la nostra comunitat i impulsar-ne el seu desenvolupament.
- 385.** R+D+i i Universitat. Innovar per a millorar, millorar per a viure
- 386.** Les millores en nivell de vida són resultat d'incrementos de productivitat de l'economia productiva que alhora són resultat de la innovació, que s'ha demostrat com la millor eina per a avançar en competitivitat, en transició digital, en transició verda, en la diversificació del model productiu i en la generació d'ocupació estable i de qualitat. I alhora resulta igualment imprescindible el paper de l'administració pública per a garantir que els beneficis positius de la innovació són àmpliament distribuïts d'una manera cohesionadora de l'economia productiva, i en conseqüència, de la societat.
- 387.** La innovació no és un factor que des dels poders públics es pugui impulsar de manera autònoma i unilateral, sino que passa indubtablement per la col·laboració públic-privada en múltiples àmbits que faci arrelar la innovació com un eix transversal dins de la nostra economia. No saber identificar o reconèixer el paper dels governs com a impulsors de la cultura de la innovació és la major amenaça a l'augment de la prosperitat.
- 388.** A les Illes Balears sabem innovar, sabem engegar projectes transformadors i tenim el talent necessari per a fer-ho. La productivitat de les nostres empreses s'ha reduït en els últims temps i especialment en alguns sectors de masses, però el ventall d'oportunitats i malgrat s'han donat passos molt importants en els darrers anys, el marge de millora que tenim per davant és molt enriquidor.
- 389.** Tot i la tendència a l'alça en la darrera dècada, certament fins ara la inversió en R+D+i a les Illes Balears ha estat clarament insuficient, degut principalment a un infrafinançament històric que encara avui en dia llastra la nostra capacitat inversora fora dels serveis públics fonamentals i essencials com l'educació, la sanitat i els serveis socials.

- 390.** És però ara el moment de revertir la situació, aprofitant en primer lloc els vents favorables que arriben d'Europa en forma de finançament Next Generation que es troben condicionats a la transició digital, l'R+D+I i la inversió en energies renovables; i garantint en segon lloc l'aportació de recursos públics de manera sostinguda al foment de les activitats d'R+D+I, a la col·laboració publicoprivada i a la transferència de tecnologia.
- 391.** A més de reforçar les polítiques públiques d'impuls a la innovació i a l'emprenedoria en la seva fase de creació, hem d'enfortir els sistemes de suport a la consolidació i creixement dels projectes innovadors de la nostra comunitat, donat que l'assumpció de la innovació i els seu poder tractor de l'economia és directe i proporcional a la dimensió de les organitzacions i empreses que els promouen.
- 392.** Això, a la vegada, requereix de complementar-se amb una política decidida de finançament a les petites i mitjanes empreses de la nostra comunitat, que tant important s'ha mostrat en la lluita davant la pandèmia. El compromís del patrimoni personal, entre d'altres, és una de les principals barreres per a que les pimes puguin finançar les inversions en millora i en innovació i és necessari facilitar aquest tràmit a les empreses per a que la inversió en innovació deixi de ser testimonial i mínima en el teixit productiu de la nostra economia. Per això és important avançar en la creació i consolidació d'eines públiques de finançament a les petites i mitjanes empreses, que són la principal font d'ocupació a les nostres illes.
- 393.** A la vegada, s'ha de reforçar un dels camins que s'ha demostrat profitós per a la dinamització de molts sectors productius concrets com són els clústers sectorials generadors i catalitzadors dels avenços, aportant a la societat el millor de les col·laboracions públic-privades i permetent que els agents innovadors penetrin el model productiu i el transformin, potenciant també el Parc Bit i creant un centre tecnològic (atraient talent, especialment doctors per formar part del registre estatal de centres tecnològics i optar als programes Cervera) així com cercar la col·laboració intersectorial dels clusters en temes lligats a noves tecnologies com la intel·ligència artificial i l'internet de les coses contribuint així a la innovació i el creixement de les pimes.
- 394.** Convé en els propers anys de recuperació i transformació econòmica de les Illes Balears finançar aquells projectes de major risc tecnològic i impacte econòmic per tal d'assegurar que les petites i mitjanes empreses no descavalquen de la carrera tecnològica global. De la mateixa manera, es poden finançar a fons perdut i a risc els projectes tecnològics de les pimes i les start-ups de la comunitat de tal manera que quan els projectes triomfin l'administració pública rebi part del rendiment dels productes que ha impulsat amb R+D, però si el projecte no arriba a bon port, l'empresa no hagi de retornar els diners. Es tracta de compartir riscos i que els governs prenguin part activa en la generació d'efectes positius en l'economia productiva afegint-hi valor i creant-hi nous fluxos de feina.
- 395.** Els i les socialistes creiem en una política d'R+D+I que aposta clarament pel talent i la formació,

perquè els únics agents econòmics que innoven a l'economia són les empreses i els individus que les formen, però històricament tampoc mai cap gran fita en la innovació ha estat exempta de finançament públic. Cal per tant equipar els agents de l'ecosistema de ciència, tecnologia i innovació de les Illes Balears amb les capacitats que necessiten per excel·lir; desenvolupar, donar suport i sostenir l'ecosistema econòmic que necessiten els innovadors per prosperar i trobar les formes més efectives per estimular aquests agents per a què innovin i les seves empreses creixin, mentre segueixen arrelades al territori. Tot i així, la societat és un sistema dinàmic i en continu aprenentatge.

- 396.** Per tant una política, si vol ser efectiva, ha d'evolucionar amb la societat i és per això que aprovem una nova Llei de la Ciència que volem desenvolupar reglamentàriament en el futur proper. I és que per garantir creixement a llarg termini basat en l'R+D+I cal garantir que les nostres illes tinguin la capacitat de co-evolucionar constantment les seves polítiques d'R+D+I.
- 397.** Això es realitza a través d'instruments dinàmics com l'estratègia europea intel·ligent RIS3, el Pla de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears i el propi IDI com a agència de desenvolupament regional que ha de tenir capacitat per desenvolupar i implementar polítiques d'innovació; però també cal incrementant els processos participatius i els espais estructurats de debat en la presa de decisions i així garantir els avenços col·lectius i paral·lels, com per exemple ja contempla la pròpia Llei de la Ciència amb la creació del Consell Assessor de Ciència, Tecnologia i Innovació. Millorant la governança i el capital social del sistema regional d'innovació.
- 398.** En aquest context resulta imprescindible combinar les polítiques públiques d'innovació i empenedoria amb les polítiques d'universitat i d'habitatge per a fer de la nostra comunitat un lloc idoni per a emprendre els projectes de vida i de feina dels nostres joves i que tot el capital humà i el talent que generem a les illes no s'hagi de veure forçat a marxar per manca d'oportunitats. Aprofitant la formació que proporciona la Universitat de les Illes Balears, que presenta la sisena major taxa d'activitat i ocupació i la sisena menor taxa d'atur dels seus titulats de grau de tot l'estat 4 anys després d'haver titulat. Un 90% acaba fent feina a les nostres illes, el major percentatge de l'estat. Malgrat això, som la cinquena comunitat amb menor percentatge de titulats amb estudis superiors: i és que un 25% dels titulats universitaris de les Illes Balears no està treballant en llocs de feina d'alta qualificació, un dels percentatges més elevats de l'estat, i un 22% ho fa en llocs de feina pels quals no cal titulació universitària (dades 2019 Fundació CYD). Dades que tenen marge de millora si les comparem amb les de països més avançats de la UE i fan que els i les socialistes apostem per una revisió en profunditat del mercat laboral així com una redefinició de l'estructura productiva.
- 399.** Alhora, s'ha de persistir amb el desenvolupament d'institucions públiques que proporcionin suport crític, incloent promoure fonts de capital pacient, conjunts d'actius compartits que proporcionen avantatges competitius i espais públics de col·laboració a on negocis i individus aïllats trobin maneres de formar part d'ecosistemes cohesionats.

- 400.** És per això que s'ha de fer de l'Institut d'Innovació Empresarial (IDI) un referent real i tractor de tots aquells projectes enriquidors i diversificadors a la nostra comunitat autònoma i transmissor dels avantatges competitius de la innovació en tot el teixit productiu a través de la generació de sinergies, com és el cas de la creació de hubs d'empreniment i transformació digital, i amb la col·laboració imprescindible del gran focus de generació de coneixement i innovació com és la Universitat de les Illes Balears, la qual ja lidera projectes d'innovació transformadors de la nostra societat com és la participació en el HUB 1.070 que servirà de plataforma de llançament als projectes més innovadors de tot l'arc mediterrani de l'Estat i que establirà la seu de les tecnologies aplicades al turisme a la ciutat de Palma, establint així estratègies coordinades amb regions del nostre entorn.
- 401.** No només cal seguir liderant la R+D+I en una sèrie de camps específics en què som més competitius, hem de generar el brou de cultiu necessari per mantenir una estructura de R+D+I activa, dinàmica i de qualitat que sigui capaç de respondre a nous reptes i d'absorbir i transformar en innovacions per a les Illes Balears el coneixement que es registra en l'àmbit internacional.
- 402.** Una major productivitat i un major valor afegit a nivell agregat en el sistema productiu de la nostra comunitat impliquen un canvi funcional a on a mitjà termini requereixen una reconversió professional i una transferència de capital humà cap a sectors emergents, com el quaternari i el quinari, de manera que és convenient complementar el procés de transformació amb unes polítiques de formació professional inclusives i generadores del valor que la nostra economia de les pròximes generacions requerirà.
- 403.** I en aquesta tasca la Universitat de les Illes Balears en serà una de les millors eines. Som la setèima regió universitària amb major participació relativa de les dones entre el seu personal docent i investigador i la cinquena en percentatge de professorat estranger. Una universitat inclosa ara en el Pla Estratègic d'Inversions de la nostra comunitat autònoma, fet que reconeix i reforça el paper que ha de tenir la Universitat en una transició cap a l'economia del coneixement i la construcció d'una veritable societat del coneixement, entenent la Universitat, la recerca i la innovació com la millor opció per al benestar futur. Aconseguint en l'horitzó 2030 un increment significatiu del nombre de treballadors en sectors intensius en coneixement.
- 404.** De la mateixa manera que s'aconsegueixen millores en la productivitat de la nostra economia, la qual ens conduirà a un augment de la competitivitat de les nostres empreses, això s'ha de veure també reflectit en un augment dels salaris. Comunitats com el País Basc o Navarra són un bon exemple en el nostre entorn proper de què hi ha alternatives molt més sanes per a una societat que l'aposta neoliberal d'intentar augmentar la competitivitat a base de reduir salaris: competitivitat i salaris poden anar de la mà si es guanya en productivitat.
- 405.** Per altra banda, els projectes d'elevat component tecnològic i innovador que impulsen companyies start-up i scale-up, a pesar de les grans oportunitats en creixement econòmic i en

ocupació que ofereixen, poden presentar dificultats en la volatilitat de la ocupació que es crea i poden provocar un augment de la desigualtat.

- 406.** És per això necessari que l'administració pública prengui partit en la identificació d'aquests projectes i impulsi el context adient per a que el seu potencial d'elevat impacte en el creixement i en la ocupació siguin una constant a llarg termini i no només a curt termini, i puguin així convertir-se en font d'ocupació a llarg termini.
- 407.** Fiscalitat justa, serveis suficients
- 408.** La crisi econòmica derivada del COVID-19 ha impactat la nostra societat de manera regressiva, hem d'evitar que la sortida també ho sigui, ja que després de la reactivació arribarà el moment de la política tributària i hem de garantir l'equitat i que la desigualtat actual no vagi en augment. Baixar impostos als qui més tenen és privar de serveis als qui més els necessiten, i per això cal augmentar la progressivitat fiscal i aconseguir una major contribució de les capes socials de major capacitat econòmica.
- 409.** Amb els darrers esdeveniments sanitaris i econòmics a nivell mundial derivats del COVID19 s'ha demostrat encara més evident que mai la importància d'un sistema públic sòlid i que sigui capaç de proveir els serveis fonamentals bàsics que impulsin una societat equitativa i que no deixi a ningú endarrerit. S'han mostrat per tant més evidents que mai les indispensables polítiques de progrés que estem impulsant els i les socialistes d'aquestes illes per a fer de la nostra terra una comunitat més justa, més equitativa, més sostenible i capaç de finançar de manera suficient els serveis públics fonamentals.
- 410.** Per a això cal que l'Estat i les autonomies s'aprovisionin d'una major capacitat d'intervenció i així es reverteixin els esforços del neoliberalisme per a demolir l'Estat del Benestar, i això a la vegada requereix la garantia de manteniment dels ingressos públics. A més, la crisi econòmica del COVID19 ha comportat un augment de la consciència de col·lectivitat i del sentiment comunitari, el qual hauria de redundar en una major i millor consciència de contribució comunitària en benefici de tota la ciutadania, i ajudar a erradicar la cultura pejorativa de contribució econòmica comunitària a través del sistema tributari.
- 411.** Per tal d'afrontar els descomunals reptes als quals s'afronta la nostra societat, és imprescindible que l'Estat s'aprovisioni de la capacitat d'intervenció que necessita. Després de més de 20 anys de reducció de capacitats, l'Estat ha quedat desarmat a l'hora de fer front als nous perills, com ha evidenciat el col·lapse dels sistemes de salut de totes les economies avançades durant la pandèmia. L'entusiasme neoliberal de demolició de l'Estat del Benestar s'ha de revertir, però perquè això sigui possible és vital dotar a l'Estat del múscul necessari.
- 412.** Per això, és clau un nou sistema de finançament que reparteixi de manera més justa l'esforç fiscal, incrementant els trams impositius de l'IRPF i pujant de la mateixa manera els gravàmens de les

capes més riques de la societat o bé mitjançant un impost a les grans fortunes. És una qüestió de justícia, els rics són els grans beneficiaris de l'esforç de cooperació de la societat, per la qual cosa és imprescindible que retornin a l'Estat part dels beneficis que reben de la seva existència. Cap empresa podria operar a les Illes Balears o a Espanya de no ser per tota la immensa xarxa d'infraestructures que possibilita els seus negocis, i per això és de rebut que hi contribueixin.

- 413.** En aquest sentit, Biden va escenificar el canvi de paradigma mundial en matèria de fiscalitat amb l'acord d'harmonització fiscal de l'Impost de Societats, posant fre per primera vegada a la competència fiscal entre Estats que fins ara no sols no era perseguit, sinó alenat per determinats grups polítics.
- 414.** A Espanya hem d'avançar en l'harmonització fiscal, recuperant i blindant els impostos que més graven als rics com l'impost de patrimoni o el de successions i donacions. En aquest sentit, les Illes Balears estam en bona posició per liderar aquesta reivindicació enfront de altres comunitats que exerceixen una competència fiscal que deteriora molt seriosament la convivència nacional i limita la capacitat de recaptació de la resta d'autonomies.
- 415.** Una desigualtat creixent requereix una fiscalitat més progressiva
- 416.** Una fiscalitat progressiva és la primera punta de llança en la lluita contra la creixent desigualtat. No volem unes Illes Balears de rics i de pobres. Les volem cohesionades, justes i equitatives. Sigui de manera finalista o generalista, directa o indirecta, tot el valor que es genera a les nostres quatre illes ha d'acabar revertint en elles de manera positiva i per a garantir que els reptes actuals i futurs de les nostres illes s'enfronten amb garanties de finançament. Només així podrem garantir que el futur dels fills sigui sempre millor que el dels pares.
- 417.** Els i les socialistes de les Illes Balears defensam un sistema fiscal equitatiu, progressiu i just, que contribueixi a la inclusió i a la cohesió social, que respecti l'autonomia fiscal de cada territori i que reparteixi de manera més justa l'esforç fiscal. I la justícia fiscal en un context de desigualtat creixent exigeix que les capes més riques retornin a la societat una major part dels beneficis que aquesta societat els permet generar i obtenir. No ha de ser motiu d'orgull en aquesta comunitat autònoma la coexistència de formes de vida diametralment oposades en funció de la capacitat econòmica dels individus que la conformam i per això hem de lluitar contra la desigualtat i per la cohesió social i una economia del "bé comú".
- 418.** La necessitat de què paguin més els qui més tenen no és només una necessitat per a les Illes Balears o per a Espanya, ho és a tot el món i especialment allà a on l'economia de mercat i el mercantilisme s'han desplegat històricament amb major força. Exemple d'això és que als Estats Units d'Amèrica s'estigui plantejant una reforma fiscal amb importants augments a la tributació de les capes més elevades i les majors riqueses. A les Illes Balears tenim marge d'actuació per a actuar sobre les capes socials de major poder econòmic actuant sobre l'Impost de Patrimoni que gravi les majors de riqueses i sobre el tram autonòmic d'IRPF que gravi les majors rendes.

- 419.** En unes illes amb superpoblació, manca d'habitatge i excés de desigualtat, és de responsabilitat pública reformar el sistema tributari per a incloure major esforç fiscal sobre les segones residències i, de manera conscient i responsable amb les regulacions que comporta la Unió Europea, estudiar l'aplicació de mesures que regulin la compra de sòl i habitatge per persones i entitats estrangeres, tal com fan països com el Canadà i Nova Zelanda.
- 420.** A la vegada que s'augmenta la contribució dels qui més tenen, convé aprofundir en l'orientació de la despesa pública per a garantir que aquesta incideix especialment i cada cop més sobre les capes socials més necessitades i garantir que la salut, l'educació, els serveis socials i altres serveis fonamentals continuïn fent de suport social i contribueixin a la igualtat d'oportunitats que ens ha de fer una societat cohesionada.
- 421.** Així mateix, a més del seu augment, existeix un ampli marge de millora en la garantia de compliment de la progressivitat fiscal, donat que a nivell pràctic existeixen estratègies de planificació fiscal accessibles per a entitats jurídiques d'envergadura, sovint de caire internacional, que acaben produint un incompliment de la progressivitat fiscal regulada en la normativa. Per això és necessària la regulació tributària per a establir un tipus mínim en l'Impost de Societats que permeti una tributació efectiva i una contribució justa cap al territori a on s'han generat les rendes econòmiques.
- 422.** Una empresa no serà més competitiva per tenir menor càrrega fiscal. Caure en aquest engany només crea el doble debilitament d'empreses i ingressos públics i és per això ampliar els espais de col·laboració públic-privada per a que les administracions disposin el context que dona resposta a les necessitats de creixement de les empreses i que aquest profit reverteixi a la vegada en els ingressos públics que equilibren i cohesionen la societat.
- 423.** És per això que apostam per aprofundir en un model fiscal progressiu, augmentar els recursos de lluita contra el frau fiscal i reforçar els mecanismes que vinculen la tributació efectiva amb els permisos d'activitats econòmiques que es desenvolupen a la nostra terra. Tot això ha de conduir a millorar la suficiència financera del sector públic, millorar la justícia fiscal sense augmentar la càrrega fiscal de les classes baixes i les famílies més humils.
- 424.** En la consolidació dels principis ambientals que hem anat implantant a les Illes Balears des de fa molts anys, és important considerar-hi el paper que hi juga la fiscalitat verda, que complementa i reforça elements importants i pioners desenvolupats a la nostra comunitat com són la Llei de Canvi Climàtic i la Llei de Residus. No es pot protegir el medi ambient sense costos i no hi haurà transició ecològica sense una fiscalitat verda que la incentivi. Ni tampoc és just que internalitzem sobre el medi ambient de tots els efectes perjudicials generats per uns pocs individus i empreses.
- 425.** Per tant, és important establir mesures que redueixin els impactes negatius sobre el medi ambient com són els gravàmens sobre les externalitats negatives, així com mesures que augmentin i consolidin les pràctiques eficients i respectuoses, com les bonificacions sobre

descarbonitzacions, sobre millores en eficiència energètica i autoconsum en les edificacions o sobre la mobilitat elèctrica. Creïm que s'ha d'avançar i aprofundir en la fiscalitat verda que promourà el canvi radical de model amb la possibilitat d'alleugerar la pressió fiscal en segons quins casos pensat amb consciència i respecte cap a la insularitat i les particularitats de les nostres illes.

- 426.** L'adaptació de la nostra fiscalitat al segle XXI no pot deixar de banda la implementació de figures impositives finalistes que deixant de banda l'objectiu recaptatori corregeixin les externalitats negatives que generen actuacions individuals sobre el conjunt del col·lectiu i basades en el principi de "qui contamina paga" o "qui utilitza paga" sempre assegurant la protecció a les desigualtats i garantir que ningú no es quedi endarrere.
- 427.** Amb això, es tracta de proporcionar incentius per a que els comportaments de consumidors i de productors evolucionin cap a pautes més eficients a la vegada que reforcin els ingressos públics que han de destinar-se a l'equilibri i correcció de les externalitats.
- 428.** Els i les socialistes de les Illes Balears vàrem implantar l'Ecotaxa i hem creat l'actual Impost de Turisme Sostenible que s'han demostrat eines molt eficients en la seva finalitat i existeix actualment un ampli marge d'actuació sobre tots aquells efectes prescindibles de l'actual model econòmic, com poden ser les taxes de congestió per l'acumulació de vehicles, la recaptació de la qual es reinverteix en transport públic o sobre el consum d'aigües recreatives davant l'escassetat hídrica de les nostres illes. Un règim fiscal adequat i que internalitzi les activitats més perjudicials i incentivi les activitats a fomentar com la descarbonització o la innovació per orientar l'activitat econòmica assegurant la competència i la sostenibilitat i, sobre tot, el manteniment dels serveis públics.
- 429.** En la consolidació dels principis ambientals que els i les socialistes venim implantant a les Illes Balears des de fa molts anys, és important considerar-hi el paper que hi juga la fiscalitat verda, que complementa i reforça elements importants i pioners desenvolupats a la nostra comunitat com són la Llei de Canvi Climàtic i la Llei de Residus.
- 430.** No es pot protegir el medi ambient sense costos i no hi haurà transició ecològica sense una fiscalitat verda que la incentivi. Ni tampoc és just que internalitzem sobre el medi ambient de tots els efectes perjudicials generats per uns pocs individus i empreses.
- 431.** Per tant, és important establir mesures que redueixin els impactes negatius sobre el medi ambient com són els gravàmens sobre les externalitats negatives, així com mesures que augmentin i consolidin les pràctiques eficients i respectuoses, com les bonificacions sobre descarbonitzacions, sobre millores en eficiència energètica i autoconsum en les edificacions o sobre la mobilitat elèctrica. Els i les socialistes creem que s'ha d'avançar i aprofundir en la fiscalitat verda i s'ha de fer amb consciència i respecte cap a la insularitat i les particularitats de les nostres illes.

- 432.** Amb tots aquests principis com a valors fonamentals, resta per resoldre un aspecte fonamental per al finançament de la nostra comunitat pel qual els i les socialistes de les Illes Balears treballam i treballarem: la part fiscal del Règim Especial de les Illes Balears (REIB), una valuosíssima eina que els i les socialistes vàrem crear i que ha de permetre compensar de manera justa els efectes de la insularitat sobre les nostres empreses.
- 433.** Reforçar i transformar la indústria de les Illes Balears
- 434.** La indústria de les Illes Balears no només juga un paper en termes de creixement econòmic sinó en termes culturals i patrimonials que també han de contribuir a dibuixar les Illes Balears del futur: unes Illes sostenibles, innovadores, socials i del benestar.
- 435.** Per a això, la indústria ha de continuar afrontant el repte de la globalització que l'ha marcat en les darreres dècades i superar-ne els obstacles que actualment planteja i que passa, entre d'altres, per una caiguda de la productivitat. És per això que els i les socialistes vetllem per a que les administracions impulsin una indústria innovadora, verda, internacionalitzada i adaptada a la realitat, recuperant així la productivitat i el valor afegit que moltes de les indústries existents poden aportar i a la vegada que en creï d'altres, impulsant el disseny com a element innovador i diferencial dels productes industrials.
- 436.** En aquesta transformació industrial hi tenen molt a dir les indústries digitals, ja que aquestes es poden veure exemptes dels desavantatges de la insularitat i a més poden atraure teletreballadors i empreses que no necessitin estar assentades a les grans ciutats.
- 437.** Volem continuar impulsant l'atractiu de les Illes Balears com a plataforma audiovisual europea, per generar creixement inclusiu, circular i ocupació estable de qualitat, amb l'objectiu d'incrementar un 30% de la producció audiovisual al nostre territori l'any 2025. Les indústries culturals i creatives com la dels videojocs o l'animació poden crear un pol conjunt d'innovació en matèria cultural, digital i audiovisual. Sense oblidar el gran ventall que ofereix la indústria de la digitalització turística. Tot això són només alguns dels exemples que poden aportar una gran contribució a les Illes Balears del futur que els i les socialistes dibuixam.
- 438.** Hem de treballar per identificar aquests sectors i crear les condicions necessàries perquè puguin desenvolupar la seva activitat des de Illes Balears, sempre aprofitant l'impuls a la digitalització que inclou el pla de recuperació de la Unió Europea.
- 439.** En la confecció de les Illes Balears del futur, també hi tenen molt a dir les indústries de la transició energètica renovable, amb un gran recorregut per a aportar una ocupació estable i de qualitat, amb valor afegit i amb un retorn no tan sols econòmic i social sinó també ambiental.
- 440.** Cultura: Indústries culturals (valor fonamental i indústria humanista)
- 441.** La cultura és el mirall d'una societat, és el seu motor de canvi i transformació social i per tant

necessària i imprescindible. En tant que expressió i comprensió dels reptes als que s'enfronta la nostra comunitat, és un valor fonamental al qui ha de tenir dret tota la ciutadania.

- 442.** No obstant, durant els llargs confinaments provocats per la COVID-19 han estat evidents i múltiples les manifestacions culturals que han brollat de la ciutadania, a la vegada que les greus dificultats de la seva manifestació han posat de manifest la fragilitat de la cultura. Per això els i les socialistes reclamam el lloc just i valuós que mereix la cultura com a dret fonamental, com a element de salut democràtica i com a indústria imprescindible que ha de ser impulsada a través de quantes eines es trobin a l'abast i en totes les fases de la seva cadena de valor, des de la gestació dels projectes culturals fins a la seva celebració.
- 443.** Les Illes Balears disposen de creadors (talent) i consumidors de cultura pel que es fa necessari la connexió entre la creació i el públic en un context d'estandardització pel que les cultures, i encara més les minoritzades, han de rebre suport dels poders públics per corregir tendències homogeneïtzadores, col·laborant en la dinamització i consolidació i difusió dels diferents sectors culturals.

**PSIB-PSOE:
LA CONSOLIDACIÓ DEL
BENESTAR I ELS DRETS SOCIALS**

444. 1. Introducció

- 445.** La pandèmia produïda per la COVID19 i la seva propagació i extensió ha provocat un cop molt important als sistemes establerts. Una crisi sanitària de fort impacte i amb unes conseqüències i repercussions dins l'àmbit econòmic i social que han condicionat de manera clara les dinàmiques de la nostra societat. La desigualtat, la pobresa i l'exclusió social s'han eixamplat. Però ha quedat clar que allà a on hi ha un Estat del Benestar consolidat, la capacitat per enfrontar-se a la crisi ha estat més forta.
- 446.** El nostre Estat del Benestar, de la mà de diferents governs socialistes, va començar a crear-se amb el restabliment de la democràcia l'any 1978. Ha proporcionat seguretat i ha suposat una expansió d'un model de serveis i garanties socials.
- 447.** Parlem de l'establiment d'un sistema educatiu universal i de qualitat per donar oportunitats d'adquirir les competències necessàries a tota la ciutadania.
- 448.** Parlem de la creació d'un Sistema Nacional de Salut, universal amb finançament via impostos i que vincula la protecció sanitària a la condició de ciutadà.
- 449.** Parlem de l'establiment de les prestacions no contributives de jubilació i d'invalidesa per a aquells majors de 65 anys que no havien cotitzat el mínim necessari per una pensió contributiva i per les persones amb discapacitat.
- 450.** Parlem de la creació del Sistema Nacional de Dependència a la llei de Promoció de l'Autonomia Personal i l'Atenció a les persones en situació de Dependència.
- 451.** Parlem de la llei d'Igualtat efectiva de dones i homes i d'altres igualment importants.
- 452.** Però necessitam adaptar-nos i progressar. Trobar resposta a noves necessitats. Incorporar noves perspectives, noves visions.
- 453.** Tenim exemples, com és l'aprovació de la regularització de l'eutanàsia o la protecció integral enfront a la violència contra la infantesa.
- 454.** Per la consolidació i fortalesa de l'Estat de Benestar hem necessitat la coordinació institucional, entre el govern central, els governs autonòmics i les entitats locals.
- 455.** En un context postCOVID19 hem de reforçar els pilars del benestar per garantir l'efectivitat dels drets socials de les persones en aquest procés de reconstrucció econòmica i social.
- 456.** Hem de posar en marxa estratègies eficaces, solidàries i equitatives, amb mirades prou amples en gènere, en sostenibilitat, en dependència, en la infància, entre d'altres, posant al centre de

totes les polítiques a la persona i garantint la seguretat de tots.

- 457.** El concepte de seguretat té avui més sentit que mai, entesa com a un conjunt de recursos i mitjans per a la provisió d'uns mínims de subsistència, especialment per aquelles persones que no poden generar aquests mínims per si mateixos. Seguretat "pel bé comú", però sobretot per a la gent que més ho necessita.
- 458.** La seguretat és un principi ideològic, de caràcter progressista, essencial per sustentar el valor irrenunciable de la igualtat. Ara, amb la pandèmia de la COVID19, hem observat que l'afectació ha estat molt més important a col·lectius més vulnerables, a persones amb rendes baixes o a zones econòmicament més febles.
- 459.** Així el principi integral de seguretat afecta de manera molt directa a les persones, però també al seu entorn considerat d'una manera ben ampla.
- 460.** Per això el nostre compromís per garantir els drets efectius, reduir la pobresa o les desigualtats, implica que hem de millorar.
- 461.** La societat canvia i demanda més drets i igualtat d'oportunitats, incorporant noves dimensions que afecten a les polítiques públiques de benestar.
- 462.** El nostre objectiu passa per que tots tinguem els mateixos drets i una igualtat real d'oportunitats, a on les polítiques de l'Estat del Benestar i la inclusió social arribin a tots i totes, especialment als nostres majors, als nostres joves i a aquells col·lectius més vulnerables.
- 463.** El rumb el tenim molt clar: ens proposam enfortir l'Estat del Benestar, sense oblidar-nos de les persones. D'allò que determina a la persona al llarg de la seva vida, amb noves perspectives i visions. Així els i les socialistes:
- 464.** + Aprofundirem en l'estratègia de salut en totes les polítiques, considerant els determinants en salut i potenciant la salut pública.
- 465.** + Avancem cap a una societat i una educació inclusiva, equitativa, igualitària i de qualitat.
- 466.** + Establirem prioritats en polítiques públiques que facilitin el dret a l'habitatge, com a dret subjectiu.
- 467.** + Treballarem en la igualtat d'oportunitats i avançarem en el model d'atenció de les persones que necessiten suport o cures de manera integral, en el seu entorn, per poder gaudir d'una vida plena.
- 468.** + Les persones majors tenen dret a envellir amb dignitat i per això es necessiten pensions suficients i segures que permetin tenir les seves necessitats bàsiques cobertes. Hem

d'aconseguir un sistema públic de pensions sostenible, sense retallar prestacions.

- 469.** + La desigualtat, la pobresa i l'exclusió social han crescut amb la pandèmia COVID19. Hem de lluitar per la seva reducció amb polítiques solidàries i inclusives. Avançarem en la recerca de prestacions adequades per garantir les necessitat bàsiques dels nostres ciutadans, especialment els més vulnerables.
- 470.** + Amb especial esforç afrontarem l'atenció a les persones amb diversitat funcional i garantirem l'atenció i la cura a la nostra infantessa.
- 471.** + Necessitam recuperar l'espai públic a les nostres ciutats i pobles. Tenim dret a viure a un espai públic de qualitat.
- 472.** + Apostam per polítiques de benestar animal i proposarem un nou marc normatiu.
- 473.** + Impulsarem una nova mirada a la nostra joventut per detectar, atendre i cercar solucions a les seves necessitats. Millorar la formació, facilitar el seu accés al mercat laboral, la seva qualitat en l'ocupació, cercar solucions perquè puguin accedir a una vivenda, afavorir l'emancipació, són alguns dels objectius per assolir en relació als més joves.
- 474.** Tot això forma part del repte de consolidar i enfortir el nostre Estat del Benestar i avançar en drets socials pels nostres ciutadans i ciutadanes, en un context post COVID19.

475. 2. Enfortir el sistema de salut i la salut en totes les polítiques

- 476.** La salut universal i equitativa ha estat un estendard per al partit socialista, que va néixer amb la Llei General de Sanitat, i que hem defensat des de el govern i amb força des de l'oposició. Però el dret a la protecció a la salut necessita consolidar-se i adaptar-se.
- 477.** La pandèmia de la COVID-19 ha deixat palès una vegada més, que la qualitat de vida de la població no es basa en aspectes individuals de desenvolupament, sinó que depèn d'una complexa relació de criteris econòmics, socials i ambientals que assegurin el benestar social, i que és necessari implementar polítiques de Salut Pública amb un canvi de paradigma, que posin el focus en la promoció de la salut, la prevenció de les malalties, l'enfortiment de la xarxa de vigilància, i la coordinació amb totes les institucions per tal de assegurar l'abordatge de tots el determinants de la salut.
- 478.** La salut és el bé més apreciat per la persona. La promoció de la salut i la prevenció de la malaltia assegura un futur millor per a totes les persones, i només és possible amb un projecte conjunt

que s'adapti a les necessitats de la comunitat actual i s'anticipi a les necessitats futures.

- 479.** La necessària implementació de l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears ha de ser el marc que vetlli per la salut de la comunitat i garanteixi la SALUT en totes les polítiques, en totes les institucions, al medi ambient, als llocs de treball, i en tots els projectes públics i privats.
- 480.** Fer un desenvolupament atractiu de la plataforma web d'entorns saludables amb una visió de participació ciutadana, comunitària, institucional i de pacient actiu, és una eina que ajudarà a que la persona i la comunitat puguin millorar la salut, mitjançant el coneixement i la participació.
- 481.** Necessitem avançar amb equitat (especialment d'accés), en cohesió territorial, en capacitat de resposta assistencial, en els recursos humans, en la coordinació amb institucions socials i educatives, en l'atenció a les persones amb problemes de salut mental, discapacitats i/o dependència, tant al domicili de la persona, com a les residències de l'àmbit social.
- 482.** Les noves tecnologies han marcat una nova manera de viure a la nostra societat, i la població ens reclama comptar amb tecnologia capdavantera a la atenció primària i als hospitals, i millorar l'accessibilitat des de les tecnològiques de la informació i la comunicació (TIC), augmentant la seva participació en els processos de salut.
- 483.** La innovació de procediments i processos assistencials centrats en la persona, requereix de una inversió planificada en estructures i noves tecnologies, i en la adequació i formació dels professionals sanitaris i de suport al sistema sanitari. El desenvolupament de nous rols professionals, és una urgència per donar atenció a la persona amb la intensitat que es requereix a tots els nivells assistencials a totes les etapes de la vida, des de la promoció de la salut, i la prevenció de malalties, a la atenció coordinada i amb mirada holística de les malalties agudes i cròniques, fins al final de la vida.
- 484.** Volem una innovació basada en la investigació i en l'evidència científica per optimitzar els recursos, comptant amb les noves professions que són imprescindibles per a integrar la informació, per al desenvolupament i el funcionament de tota la nova tecnologia i dels Sistemes d'Informació Sanitaris: bio-enginyers, informàtics, enginyers de telecomunicacions, etc.
- 485.** En aquesta pandèmia els professionals de la salut han demostrat el seu compromís en tots els àmbits assistencials, però amb un desgast físic i psicològic que no podem deixar de costat. Es fa necessari establir una gestió dels recursos humans que motivi i reconegui els esforços realitzats.
- 486.** Hem de avançar cap a una gestió dels recursos humans que fomenti l'estabilitat laboral, assegurant Ofertes Públiques d'Ocupació (OPEs) regulars, a la vegada que s'impulsa la gestió per competències i per objectius dels professionals, que promoguin l'excel·lència i reconeguin als professionals més compromesos. Així tindrem grans professionals amb ocupació estable, motivats, que poden desenvolupar les seves competències i que s'identifiquen amb els objectius i els valors de l'organització.

- 487.** La gestió planificada dels recursos humans, ha de garantir la formació continuada, i la formació dels nous professionals, per tal d'assegurar una atenció de qualitat a les persones amb el desenvolupament de la recerca i la innovació en tots els nivells assistencials i comunitaris, que cada vegada amb més veu, es fa ressò la societat.
- 488.** La COVID ha introduït canvis importants en la organització de l'Atenció Primària per poder donar una resposta eficaç a la població. La inversió feta des de 2015, ha estat clau, així i tot, s'ha evidenciat que és necessària una major inversió i una gran innovació de tota la organització dels centres de salut en tots els procediments burocràtics que no aporten valor, en la gestió de la demanda centrada a les característiques de cada població, el desenvolupament de competències d'administratius, infermeres, fisioterapeutes, farmacèutics, etc.
- 489.** L'Atenció Primària és l'eix del sistema sanitari, és propera i accessible per a tota la població, però necessita ser dotada de més i millors recursos, de noves tecnologies de la informació, de major tecnologia i de professionals suficients i motivats que liderin una atenció resolutiva centrada en la persona i coordinada amb la resta d'àmbits assistencials, socials i educatius. La promoció de la salut, la prevenció de la malaltia, la detecció precoç i el tractament adequat de cada malaltia en coordinació amb els hospitals, i el lideratge de la atenció a la cronicitat complexa i avançada des de la infància a la vellesa no més es pot fer amb un model d'Atenció Primària renovat centrat en la població que asseguiri una atenció resolutiva i de qualitat.
- 490.** Volem una Atenció Hospitalària capdavantera, amb tecnologia puntera i que es dugui des de una gestió transparent basada en la millor evidència disponible, i on els professionals tinguin sentiment de pertinença i es sentin orgullosos dels resultats obtinguts, que han de ser referents per altres hospitals i institucions.
- 491.** Les Cures Pal·liatives ofereixen a la persona confort i calidesa sense llevar-li cap oportunitat, ja que són compatibles amb el tractament curatiu. Les persones amb malalties cròniques avançades que reben cures pal·liatives viuen més temps i amb major qualitat de vida. Hem de garantir a tota la població cures pal·liatives de qualitat al domicili i al hospital, als nins i als adults, i avançar per què la persona prengui amb llibertat les seves decisions segons els seus valors i creences a l'hora de marxar.
- 492.** Quan una persona pateix una malaltia incurable, es pot trobar amb un sofriment que es torna insuportable, i amb informació i llibertat té el dret de prendre la decisió reflexionada de posar fi a la seva vida per tal d'acabar amb el seu patiment. I hem de garantir una mort digna gràcies a la implantació de la llei de orgànica 3/2021, de 24 de març, de regulació de la eutanàsia.
- 493.** El sistema Sanitari a les Illes Balears ha de tenir estructures que assegurin l'equitat i l'accés a proves diagnòstiques i terapèutiques a les 4 illes, per tal cosa és important comptar amb un pressupost que contempli aquesta peculiaritat que suposa una complexitat a l'hora de donar serveis als ciutadans i ciutadanes de la nostra terra. Per altra banda, la nombrosa població

flotant que té el nostre territori també ens obliga a adaptar tant les estructures sanitàries, com els recursos humans, ja que tenim la responsabilitat de salvaguardar la salut de totes les persones que trien les nostres illes per fer feina i per gaudir del seu oci.

- 494.** Uns dels problemes que rosega la insularitat i la població flotant, són les llistes d'espera per proves diagnòstiques, i per procediments clínics i quirúrgics. La innovació, la coordinació entre àmbits assistencials, la implementació de noves vies clíniques i processos clínics i quirúrgics, juntament amb la tecnologia han de conformar la base que garanteixi l'accés equitatiu de totes les persones al sistema sanitari, sense deixar de banda la necessitat d'un pressupost suficient però donar atenció de qualitat i en temps.
- 495.** Hem de seguir parlant del repte de l'envelliment de la població i l'augment de l'esperança de vida, que al costat de les malalties cròniques i sumats als canvis estructurals familiars i socials, suposen un desafiament, que és alhora social i sanitari, i exigeix un nou enfocament públic que consideri les polítiques sanitàries i socials com dos eixos d'una mateixa estratègia. Tenim la responsabilitat d'establir una atenció integral i coordinada, que es centri en les necessitats socials i sanitàries i garanteixi la resolució dels problemes de manera equitativa i justa, a un cost assumible per als ciutadans.
- 496.** Hem de continuar amb el desplegament del programa d'atenció a la cronicitat i de tota la estructura i les vies assistencials que l'envolten per a assegurar una atenció segura i de qualitat als més fràgils. El desenvolupament d'unitats específiques per aquestes persones als hospitals d'atenció intermèdia en la pandèmia de COVID ha estat clau en els resultats obtinguts. Un exemple és la publicació de l'INE en quant a excés de mortalitat de totes les comunitats autònomes, fent una comparació del nombre de morts registrats en 2020 amb la mitjana de defuncions entre 2015 i 2019 (dades ajustades per habitants), on les Illes Balears obtenen amb molta avantatge els millors resultats del estat.
- 497.** La integració de l'atenció a les persones amb major complexitat, requereix de la integració real de tota la informació clínica pública, concertada i privada (sempre que la persona doni el seu consentiment perquè així sigui), i social, especialment en situacions en què les persones requereixen un ús intens de recursos d'ambdues administracions: persones amb problemes de discapacitat, amb problemes de salut mental i amb cronicitat complexa i avançada.
- 498.** La pandèmia de la COVID-19 ha fet un mal especialment greu al benestar emocional i a la salut mental. El dol, l'aïllament, les dificultats econòmiques i la por estan generant o agreujant trastorns de la salut mental. S'ha detectat un augment significatiu de les conductes addictives els problemes d'insomni, de tristesa i d'angoixa. Els infants i els joves han patit un augment important d'ansietat, depressió, trastorns de l'alimentació i conductes suïcides.
- 499.** La major part dels trastorns de la salut mental s'inicien en la infància i l'adolescència, tot i que molts d'ells no s'arriben a detectar. La pandèmia ha deixat patent el que ja sabíem, que

és imprescindible invertir en la prevenció, detecció i tractament, per assegurar el benestar emocional i donar a la persona l'oportunitat de viure una vida plena formant part activa de la societat. Prevenir, detectar i tractar els problemes de salut mental és una inversió i un estalvi de futur, que dóna benestar i qualitat de vida a la persona i al seu entorn.

- 500.** Cal contemplar la complexitat en l'atenció en salut mental on s'hi sumen d'altres malalties físiques amb major incidència que a la població general. És prioritari un canvi de model urgent que asseguri l'atenció integrada i coordinada entre salut, educació, serveis socials, les entitats del tercer sector i a la fi tots els actors implicats, amb l'objectiu de millorar l'eficàcia i l'eficiència dels recursos d'atenció sanitària.
- 501.** No invertir en salut mental condueix a la ràbia, l'ansietat, la depressió, l'estigma i en darrer terme al suïcidi i més a costos molt elevats d'atenció sanitària.

502. 3. Cap una educació inclusiva, equitativa, igualitària i de qualitat

- 503.** Des de fa uns anys tenim clar que la societat actual experimenta canvis a gran velocitat: en el món laboral, en la comunicació i transmissió d'informació, en la mobilitat i migracions, en les formes de relació, en la recerca científica... vivim en una societat de la innovació permanent i s'ha vist incrementada i accelerada per la pandèmia viscuda.
- 504.** Aquest fet ha confirmat que és necessari donar resposta als nous reptes de l'educació des d'una perspectiva d'equitat, d'inclusió, de justícia social i que garanteixi la igualtat d'oportunitats perquè l'educació ha de tenir com a objectiu final que els nostres joves estiguin preparats i siguin competents per viure en la societat actual i de futur, sense deixar ningú enrere.
- 505.** Per aconseguir aquest objectiu el punt de partida era derogar la llei estatal del PP (LOMQE) que era directiva, rígida, basada en continguts i que minvava de participació i de competències als diferents membres de la comunitat educativa, que va empitjorar resultats, la qualitat i l'equitat dels sistema educatiu i va augmentar l'abandonament escolar. Llei acompanyada de polítiques educatives autonòmiques, com la del govern del PP Balear (2011-2015), que dugueren a terme profundes retallades i dugué a la comunitat educativa a un nivell de crispació sense precedents.
- 506.** El Govern de l'estat, amb el PSOE al capdavant, va derogar la LOMQE i va aprovar una nova llei, LOMLOE, que inclou l'enfocament dels Drets de la Infància i els Drets de les Persones amb Discapacitat i identifica la transició ecològica, la digitalització, l'equitat de gènere i la cohesió social i territorial com transformacions creadores de futur.

- 507.** El Govern de les Illes Balears, encapçalat pel PSIB-PSOE, des de maig del 2015 va revertir la situació de crispació i les retallades i, a partir, del Document de Pacte per l'educació (treballat per més de 80 entitats del món educatiu) durà a aprovació la Primera Llei Educativa de les Illes Balears, per donar estabilitat educativa a través del màxim consens per a possibilitar una educació de qualitat i equitativa i dur endavant els nous reptes educatius:
- 508.** + La funció de l'escola va més enllà de la seva funció pedagògica i transmissora de coneixements, ha de ser facilitadora de l'aprenentatge, en la línia d'aprendre a fer, aprendre a ser, aprendre a aprendre i aprendre a conviure, per aquest motiu, les dues lleis, proposen un currículum basat en el desenvolupament de les competències bàsiques que contribueixen a l'èxit i al benestar.
- 509.** + Per no deixar ningú enrere s'han de compensar les desigualtats i fomentar la inclusió de tot l'alumnat, garantint la igualtat efectiva en l'accés i permanència en el sistema educatiu i promovent l'èxit educatiu amb itineraris personalitzats, oberts i sense barreres.
- 510.** + Afrontar amb garanties els canvis demogràfics i la multiculturalitat de la nostra societat a més de promoure una educació intercultural fruit del diàleg, la convivència i el respecte.
- 511.** + Les condicions socioeconòmiques i familiars desfavorables i els mals resultats educatius convergeixen en grups específics de població, que assisteixen a escoles amb menys recursos, participen en menys activitats extraescolars, han patit més l'escletxa digital... el que fa imprescindible establir criteris d'equitat en la distribució de recursos, millorar l'orientació educativa i social als centres educatius amb augment de professionals del món social i incrementar els programes de reforç.
- 512.** + Treballar per una millora contínua dels centres educatius: reforçar l'autonomia organitzativa, pedagògica i de gestió dels centres, afavorir la realització de projectes d'innovació, la implementació de noves eines digitals i de les metodologies actives.
- 513.** + Estabilitzar les plantilles docents i desenvolupar un nou model de professionalitat integral: millora de la formació inicial, de l'accés, de la formació permanent i definir un nou model de carrera professional docent.
- 514.** + Potenciar la participació efectiva de la comunitat educativa (famílies, alumnat i professorat) en el funcionament dels centres i consolidar un model d'escola participativa i democràtica.
- 515.** + Persistir en l'educació cívica i democràtica, en l'educació emocional, en l'educació en sostenibilitat, en fomentar l'esperit crític i la coeducació en igualtat entre homes i dones.
- 516.** + Augmentar progressivament els pressuposts destinats a educació, fins arribar com a mínim el 5% del PIB.

- 517.** + Implementar nous plans d'infraestructures educatives que permetin tant l'escolarització obligatòria en condicions de qualitat com la no obligatòria per fomentar l'increment de l'oferta educativa, la reducció de les ràtios i la millora dels espais educatius.
- 518.** + L'educació és un dret de totes les persones que s'ha de garantir al llarg de tota la vida i ha d'atendre totes les facetes del seu desenvolupament personal i professional:
- 519.** > L'oferta d'una educació de qualitat, sense exclusió, des de les edats més primerenques permet aconseguir més perspectives d'èxit i reduir els nivells de desigualtat, per tant, hem d'apostar fermament per a la millora i l'extensió de l'oferta educativa de 0-3 anys en règim de gratuïtat a les famílies d'un context socioeconòmic vulnerable.
- 520.** > Foment i nou model de Formació Professional basat en la col·laboració públicoprivada i la proximitat de les empreses per ampliar les oportunitats d'accés i el manteniment d'un treball estable i de qualitat. És una aposta pel talent i per millorar la competitivitat i la productivitat del nostre sistema productiu.
- 521.** > Potenciar un sistema universitari innovador i capdavanter, més personalitzat i adaptat a les necessitats dels estudiants, amb programes flexibles, amb campus virtuals, afavoridor de l'emprenedoria i que asseguri la qualitat de la seva oferta acadèmica.
- 522.** > Per tal de fer-ho, necessitam una nova normativa universitària que reformi la universitat en l'àmbit de governança, de finançament, de professorat... i en el mateix context desenvolupar una llei de la ciència com a element fonamental de la societat del coneixement.
- 523.** > Foment de l'educació de persones adultes i desenvolupament de l'orientació professional al llarg de la vida com un sistema d'acompanyament al servei de la ciutadania, que faciliti el trànsit de la formació, la qualificació i requalificació permanents.
- 524.** + L'educació no només es dona als centres educatius. Els carrers, els barris, els pobles i les ciutats també eduquen. Hem d'aprofitar centres culturals, museus, biblioteques, pavellons esportius... es tracta que l'art, la cultura, la història, la ciència i la tecnologia siguin patrimoni actiu en el desenvolupament i creixement dels infants i motor de la societat en general.
- 525.** + La cultura ha de seguir sent garant de valors, coneixement i sensibilitat i esperó per a la construcció de pensament crític i presa de consciència activa respecte al món que vivim, ja que la cultura és al mateix temps escenari i motor de transformacions socials.
- 526.** + Amb el confinament s'han posat en marxa nous canals, nous espais, nous formats i noves formes d'expressió i de comunicació cultural. Hem de potenciar la readaptació de les formes més tradicionals de consum cultural per ampliar l'oferta i les possibilitats.

527. 4. El repte d'atendre millor els nostres majors

528. Cronicitat des de la vessant sanitària i social

529. L'envelliment de la nostra població és una realitat, de la mateixa manera que ho són la presència de malalties cròniques i la pluripatologia o multimorbiditat, definida per la presència de dues o més malalties cròniques, Per tant, ens trobem davant de persones amb necessitats complexes, les quals tenen unes necessitats de suport múltiples, interrelacionades, interconnectades i profundes, el que fa que requereixin una ajuda intensiva simultàniament des de diferents vessants: sanitari, social i emocional.

530. Aquesta realitat ens porta a la necessitat d'adaptació del sistema per tal d'evitar la fragmentació de l'atenció i poder tenir una visió integral que permeti donar resposta adequada a les necessitats. Una atenció centrada en la persona, en la que es tinguí en compte la vessant sanitària i la social, però sense oblidar les seves opinions i preferències, per millorar el seu estat de salut però també la seva qualitat de vida des del respecte a la persona i fent-los actors principals del seu itinerari. Això implica un abordatge integral del model d'autonomia i de la dependència des de la vessant social i sanitària, orientant els objectius a atendre la salut i el benestar de la ciutadania, no només a curar les malalties. Cal deixar enrere la separació entre el "món del cuidar" i el "món del curar" i afegir el d'acompanyar.

531. La pandèmia provocada pel SARS-CoV-2 ha suposat un sotrac del sistema que ens ha de servir per emprendre la necessària transformació del model assistencial sanitari i social. És, per tant, imprescindible iniciar accions que modifiquin i optimitzin l'ús dels recursos existents i dissenyar-ne d'altres per donar resposta a aquesta nova realitat de la qual parlàvem abans.

532. Cal veure la integració de l'atenció social i la sanitària com una necessitat i una oportunitat per transformar ambdós sistemes, el sanitari i el social. Una necessitat la conveniència de la qual resulta evident davant factors de calat com:

533. + L'envelliment de la població, associat a l'increment de l'esperança de vida, la cronicitat, la dependència.

534. + La transformació dels rols dels cuidadors i les cuidadores i el canvi en el model familiar.

535. + L'augment de la complexitat social a causa de l'impacte de l'atur i el risc de pobresa i exclusió social en les famílies, que s'han agreujat el darrer any i mig a conseqüència de la pandèmia causada per SARS-CoV-2 i que ha sacsejat directament el benestar de les persones.

536. + La importància dels determinants socials en la salut de les persones i, per tant, la necessitat d'abordar-los des d'una perspectiva més àmplia que la de la visió de l'assistència sanitària.

- 537.** + L'inici de la transformació dels serveis socials cap a un model basat en el suport a l'autonomia personal i el reforç de les relacions primàries familiars i comunitàries.
- 538.** + Els canvis en les expectatives de les persones respecte de l'atenció social i sanitària (més autonomia, participació i capacitat de decisió)
- 539.** + L'increment de la pressió assistencial
- 540.** L'atenció integrada aporta tres elements que difícilment poden ser eficients en una aproximació social i sanitària fragmentada. D'una banda, facilita l'atenció continuada i ofereix l'oportunitat de desenvolupar una atenció centrada en la persona. També té en compte els vincles entre l'entorn, els hàbits i l'estat de la salut i, finalment, aporta una major capacitat d'anticipació als problemes.
- 541.** Envelliment actiu
- 542.** Cal dir, a més, que, en el context de l'atenció integral, és imprescindible referir-nos també a l'envelliment actiu.
- 543.** L'Organització Mundial de la Salut (OMS) defineix l'envelliment actiu com «el procés pel qual s'optimitzen les oportunitats de benestar físic, social i mental durant tota la vida, amb l'objectiu d'ampliar l'esperança de vida saludable, la productivitat i la qualitat de vida en la vellesa». Per tant, és imprescindible treballar la millora de la qualitat de vida de les persones a mesura que envelleixen.
- 544.** L'envelliment és un fenomen rellevant als països desenvolupats a conseqüència de l'increment de l'esperança de vida. El nombre de persones majors creix al mateix ritme que canvien les seves característiques personals i socials, tenen noves formes de vida i les seves conviccions i objectius difereixen bastant dels que tenien les persones que formaven aquest grup de població fa tan sols unes dècades.
- 545.** Les persones viuen més i, a mesura que fan anys, és més probable que es puguin trobar en una situació de necessitat d'ajuda per a les activitats de la vida quotidiana. Per això, amb l'objectiu de prevenir la dependència, el PSOE ha de promoure un model basat en estils de vida saludable, que incloguin activitat física, alimentació saludable, salut, seguretat i relacions socials. Prenent les decisions correctes ara, en un futur més persones podran gaudir d'una vida més llarga, sana i activa, assegurant mentrestant el suport apropiat als que ho necessiten.
- 546.** És evident que l'envelliment actiu ajuda les persones grans a aprofitar al màxim les oportunitats i els recursos de què disposen en consonància amb les seves necessitats, aspiracions i capacitats. Per això, aquest nou model proposat pel nostre partit ha de facilitar la seva participació en l'àmbit familiar i social, i, a la vegada, el desenvolupament de tasques físiques i mentals. Així com també ha d'incloure la prevenció per tal d'endarrerir l'aparició i el desenvolupament de malalties i les discapacitats.

- 547.** El fet de promoure hàbits saludables ens permet arribar a la vellesa amb una millor qualitat de vida. És veritat que la genètica és important, però també hi ha una part que la decidim nosaltres: la nostra actitud davant la vida pot ajudar a alentir la vellesa i a gaudir d'un envelliment més actiu i més saludable.
- 548.** El PSOE ha d'animar i donar suport a l'envelliment actiu i promoure l'actuació a les barreres d'aquest envelliment, així com fer una reflexió i impulsar un canvi en el model d'atenció de les persones grans.
- 549.** Aquests canvis impliquen:
- 550.** + Gestionar els problemes als quals les persones grans fan front ara i animar les persones de mitjana edat a viure una vida més activa i sana.
- 551.** + Reforçar els serveis d'ajuda a domicili, teleassistència i acompanyament amb l'objecte de preservar l'autonomia de les persones majors i que aquestes es puguin mantenir al seu domicili i al seu entorn.
- 552.** + Promoure un nou model residencial centrat en la persona, que garanteixi la seva qualitat de vida, preservi al màxim la seva autonomia i permeti la continuïtat del seu projecte vital. Un model divers que contempli diferents models convivencials com el cohousing, les residències mixtes per a persones amb fills dependents i els habitatges intergeneracionals.
- 553.** Pensions
- 554.** Per això, necessitam d'un sistema de pensions dignes, viables i suficients que doni estabilitat, certesa i seguretat a la ciutadania, especialment en la vellesa i en situacions de vulnerabilitat.
- 555.** La millora de la suficiència de les pensions, ha d'incloure però, una reflexió respecte a les prestacions per viudetat i orfandat, així com l'increment de la quantia de les pensions mínimes i no contributives. Per això, el Partit Socialista defensa una reforma amb l'objectiu d'aconseguir que el nostre sistema públic de pensions sigui més just, solidari, equitatiu i eficient. Cal garantir el poder adquisitiu de les pensions.
- 556. 5. Transició ecològica cap a un model de desenvolupament més sostenible i més equilibrat territorialment**
- 557.** Des dels seus inicis, el Partit Socialista ha treballat per afrontar les necessitats socials que han anat sorgint i per fer front a les diverses situacions que es van donant amb l'únic objectiu de

millorar la vida de les persones, millorar la vida de tothom i, alhora, de fer una societat més justa, igualitari, inclusiva i equitativa, que permeti el progrés conjunt.

- 558.** Si alguna cosa ha quedat clara al llar de la història recent d'aquest país, és que ha estat el Partit Socialista el que s'ha erigit com el partit que ha posat tot el seu esforç cada vegada que ha governat, en construir un estat social i de benestar que donés resposta a les necessitats individuals garantint el benestar comú, i assegurés els drets bàsics de les persones: l'educació, la salut i el benestar social.
- 559.** El nou escenari que tenim ara, fruit de la situació sobrevinguda amb la Covid19 que ha comportat una crisi sanitària, econòmica i social sense precedents, ha posat de manifest que apostar per serveis públics de qualitat es apostar per una qualitat de vida de les persones en totes les etapes de la vida.
- 560.** La reducció de les desigualtats a la nostra societat, sols és possible baix principis d'equitat
- 561.** Ara més que mai, fruit d'una globalització i de la imposició del capitalisme més liberal i agressiu que té com objectiu la concentració de la riquesa en mans d'una elit financera; amb l'amenaça d'una dreta excloent, segregadora i elitista que només cerca beneficis econòmics per aquest col·lectiu que després d'una crisi financera que es va saldar amb una important esclatxa social, laboral, cultural, financera, sanitària i econòmica; som conscients que és el moment de continuar impulsant polítiques que garanteixin la reducció d'aquestes desigualtats.
- 562.** Si els principis en què es basa el socialisme i el partit socialista són la igualtat i la justícia social, hem de fer front de forma valenta amb accions polítiques encaminades a restablir els principis d'equitat com una mesura equilibradora i reparadora que permeti assegurar la igualtat d'oportunitats per a tothom i ens faciliti la construcció d'una societat més justa.
- 563.** També s'ha de dir que la crisi viscuda als darrers dos anys amb la Covid19 ha marcat un procés d'acceleració d'aquestes desigualtats, amb accentuació de les diferències entre classes socials, un augment d'esclatxes de gènere, un procés de polarització social, econòmica, cultural i tecnològica.
- 564.** Per tant com a socialistes hem de liderar polítiques reparadores d'aquestes desigualtats, aplicant mesures territorials, socials i econòmiques que permetin una millor redistribució de la riquesa i que tothom pugui fer front a les necessitats individuals, però que també es pugui afrontar mitjançant mesures específiques que ajudin a pal·liar aquestes diferències territorials, laborals i de classes que estem vivint.
- 565. Establiment d'índex correctors de les desigualtats, ajudes directes i concretes a la millora individual i familiar, mesures per una millora dels accessos a les noves tecnologies, la informació, la comunicació, a la formació, a l'ocupació per aquelles persones que estiguin en situació de vulnerabilitat, són imprescindibles per avançar en la lluita contra aquestes**

desigualtats. I per supost, seguirem amb una voluntat clara de ser solidaris amb les persones migrants, i reclamant a les institucions competents perquè es dotin de recursos necessaris per fer una acollida i seguiment digne de les persones migrants que arribin a les Illes Balears.

- 566.** Combatre la pobresa i garantir uns mínims de qualitat de vida dignes per a tothom
- 567.** Implementar polítiques i mesures específiques per reduir i combatre la pobresa, han de ser les eines directes per avançar en equitat. Millorar les polítiques destinades a assegurar l'accés digne a serveis, assegurar el manteniment dels drets bàsics de les persones, són imprescindibles per evitar la pobresa, entenent aquesta no sols des del punt de vista econòmic, sinó també social, cultural i que assegurui uns mínims de qualitat de vida dignes a tothom.
- 568.** Menció apart s'ha de fer per aquelles persones en situació d'exclusió social, en particular aquelles exclusions propiciades per raons de conductes o hàbits, on les polítiques socialistes en aquesta vessant han de tenir com objectiu establir itineraris per integrar a aquestes persones en una vida digna.
- 569.** Lluitar contra la pobresa ecològica, energètica, tecnològica, la feblesa de l'accés a l'habitatge, impuls de la formació ocupacional com a eina d'equitat, lluitar contra les esclotxes socials, facilitar l'accés a la cultura, assegurar una mobilitat ràpida, ecològica, inclusiva han de ser els eixos vertebradors de les polítiques socialistes que no només han de facilitar una redistribució de la riquesa de forma digna, assegurant una justícia social imprescindible, sinó que també han d'assegurar uns mínims de qualitat de vida i de benestar per aquells que es veuen immersos dins del cercle de pobresa.
- 570.** La discapacitat no ha de suposar barreres en el desenvolupament personal de les persones
- 571.** Les mesures a implementar han de tenir una població diana ben identificada, ja que la lluita de molts col·lectius ha estat especialment enèrgic aquests darrers temps de pandèmia. Fer front a situacions complexes des del punt de vista econòmic, social i mental ha estat una feina dura per a tothom, però també hem de reconèixer que la discapacitat en totes les seves vertents, i aquells que la sofreixen, han tingut una lluita molt important per poder fer front a confinaments, ERTOS, reducció de serveis personals, distanciament social, etc., que han fet que totes aquelles persones discapacitades hagin vist reduïda, entre altres casuístiques, però molt en particular la seva integració social, la seva autonomia personal i la seva capacitat econòmica.
- 572.** Per tant, si volem implementar mesures que assegurin l'equitat, **hem d'avançar en el disseny de polítiques "facilitadores" d'aquesta autonomia personal amb el desenvolupament de la llei de dependència de manera explícita i avançada, amb la implementació de serveis personals de caràcter individual essent la figura de l'assistent personal un pilar fonamental, amb l'establiment de mesures que millorin l'ocupabilitat de les persones amb diversitat funcional, fent una revisió de la legislació específica de la discapacitat que faciliti millorar l'atenció i la independència econòmica d'aquestes persones.**

- 573.** El desenvolupament de processos tecnològics i el teletreball, que han evolucionat d'una forma ràpida com a conseqüència de la pandèmia de la Covid19, implica prendre mesures específiques per evitar esclatxes tecnològiques, competencials i d'accessibilitat pel col·lectiu afectat per la discapacitat.
- 574.** Infància i adolescència, prevenció per garantir un futur
- 575.** No podem oblidar que uns dels grups més febles de la societat sempre han estat el col·lectiu d'infants i d'adolescents. La pobresa incideix de forma més severa sobre els més febles i en aquesta ocasió els efectes de la pandèmia Covid19 ha comportat situacions de vulnerabilitat molt importants, i per això cal seguir impulsant mesures que facilitin la reducció del seu impacte i de situacions sobrevingudes amb motius de situacions de crisi social i econòmica, assegurant així un futur digne i de progrés per aquests col·lectius.
- 576.** Sempre hem tengut molt present la necessitat d'augmentar les accions damunt d'aquest grup social d'infants, adolescents i joves i, molt especialment, amb mesures reparadores de diferències existents especialment en les classes menys benestants.
- 577.** Continuar amb el desenvolupament de l'educació infantil 0-3 per a una universalització del servei, és una mesura d'equitat. Una aposta sempre de governs del Partit Socialista, com ha estat el "Plan EDUCA3" engegat per Zapatero, o el desenvolupament i augment de places educatives 0-3 del govern de Francina Armengol durant els darrers anys, són les claus per assegurar una igualtat d'oportunitats i millora del futur de tots els nens i nenes, que és important donar una continuïtat.
- 578.** Ara és imprescindible seguir implementant mesures que assegurin aquesta equitat necessària: millora del sistema de beques de formació des de moments més primerencs, ajudes a l'accés de serveis, millora dels serveis de salut per facilitar no sols un accés ràpid al sistema, sinó per assegurar un desenvolupament físic i mental complet a tothom.
- 579.** Per assegurar una equitat i una igualtat d'oportunitats per a tothom i més en concret per a les classes més febles, **és imprescindible desenvolupar un Pla de salut mental específic per a infants i adolescents, ja que són justament aquests els que més estan sofrint la pressió generada per les esclatxes que ens separen i ens desigualen. Per tant, si volem lluitar contra la desigualtat, s'han d'establir mesures específiques que assegurin una igualtat d'oportunitats i una igualtat de capacitats per enfrontar el futur.**
- 580.** Establir una renda bàsica universal és garantir un mínim de benestar
- 581.** Per assegurar un futur "digne" a tothom, hem de ser conscients de les necessitat de donar les passes necessàries per assegurar les necessitats bàsiques de totes les persones.

- 582.** Si bé disposem d'un programa de rentes mínimes que van adreçades a les persones en situació de vulnerabilitat econòmica i per tant a prevenir el risc de pobresa i exclusió social quan aquestes persones és troben en una situació social o laboral que no els permet tenir els ingressos necessaris per cobrir les seves necessitats bàsiques; **tenim a dia d'avui la necessitat de garantir una renda bàsica a totes aquelles persones que ho necessitin i així assegurar, de manera universal, un principi d'equitat per ens permeti millorar la vida de tothom.**
- 583.** Avançar en la implementació d'una renda bàsica universal, és una mesura imprescindible per a la millora de l'estat del benestar de forma general. Assegurant aquesta renda bàsica, lluitarem contra les esclotxes generades per la pobresa i superem allò que s'havia aconseguit amb la renda mínima d'inserció que teníem fins ara. Això suposarà un augment dels recursos destinats a la implementació de qualsevol mesura d'equitat.
- 584.** El tercer sector, una eina bàsica per uns serveis socials a l'abast de tothom
- 585.** Hem d'invertir en el desenvolupament d'uns serveis socials potents que puguin arribar a tothom i amb la celeritat i qualitat necessària, però també hem de ser conscients que al llarg del temps s'han anat desenvolupant tot un seguit de serveis mitjançant una xarxa de protecció social i que son la eina per poder tenir una connexió entre l'Estat i la realitat i el dia a dia: **el Tercer Sector.**
- 586.** Aquests ha estat i és una eina imprescindible per arribar a tothom. Associacions, ong,s, empreses d'inserció, entre d'altres, han estat el motor de la solidaritat i les eines de l'equitat per a moltes famílies i molts de col·lectius.
- 587.** Els i les socialistes no podem defugir de l'obligació de seguir impulsant i donar suport explícit i concret a aquest teixit social. Hem de seguir facilitant la construcció d'un tercer sector potent i fort i per això hem de treballar per desenvolupar la llei del tercer sector i de concertació social que permeti a l'Administració arribar a tothom de forma equitativa, com és la nostra màxima, sinó també que tot aquest teixit social, pugui tenir un suport constant i explícit per part de l'administració posant al seu abast mecanismes que els permeti seguir creixent i seguir millorant la qualitat de vida de tothom.

588. 6. Millorar la qualitat de vida

- 589.** Convertirem l'habitatge en un autèntic dret bàsic dels ciutadans
- 590.** L'habitatge en totes les seves declinacions és un dels pilars fonamentals a la vida de les persones, amb un clar vessant de salvaguarda de la seva llibertat, de seguretat i de projecte de futur personal i col·lectiu. Constitueix un espai indispensable pel desenvolupament personal i social de la ciutadania.

- 591.** L'habitatge és l'espai on vivim, un espai de privacitat i intimitat que es converteix en un lloc essencial per a la vida, que possibilita dur endavant els nostres projectes de vida de manera plena i equilibrada. Podem afirmar que l'accés a un habitatge digne és un dels aspectes indispensables per a la nostra societat i està relacionat directament amb la qualitat de vida de les persones.
- 592.** L'actual situació sanitària de pandèmia mundial que ens va obligar a guardar confinament domiciliari per la COVID-19, ha posat de manifest l'important i necessari que és viure en una llar digna. S'han visibilitzat situacions d'extrema vulnerabilitat (infrahabitatges, amuntegament de persones a espais reduïts, violències...) que han de ser afrontades en aquesta etapa postcovid, principalment des dels poders públics i des del consens.
- 593.** No és casualitat, per tant, que el dret de l'habitatge es reculli a l'article 47 de la Constitució Espanyola, com a principi rector de les polítiques socials i econòmiques de l'Estat, i que el dret a un habitatge digne també estigui recollit a la Declaració de Drets Humans en el seu article 25.1 (com a necessitat bàsica per a tenir un nivell de vida adequat).
- 594.** Malgrat això, considerem que, legalment, encara no té la importància que hauria de tenir, ja que no està recollit a la nostra Constitució com un dret fonamental, emmarcat dins dels títols I i II. És imperatiu per als i les socialistes de les Illes Balears convertir el dret a **l'habitatge** en un **dret fonamental de facto**.
- 595.** En aquest sentit, la **Llei 5/2018, de 19 de juny, de l'habitatge de les Illes Balears** ha portat esperança a les illes. Aquesta llei ens ha donat moltes ferramentes per a combatre el problema de l'accés a l'habitatge i planteja la configuració del dret a l'habitatge com un dret subjectiu, per tant apropant-lo a l'objectiu d'esser un dret fonamental, i dóna un mandat clar als poders públics autonòmics perquè el desenvolupin.
- 596.** És deure dels poders públics promoure les condicions necessàries per a fer efectiu aquest dret i tenir present, amb més força que mai, la **funció social de l'habitatge** enfront de l'especulació. Malgrat tots els esforços i avanços que s'han donat en les polítiques d'habitatge en la nostra comunitat després d'anys de paralització amb els governs de dretes, aquestes continuen sent insuficients per a atendre la demanda social i resoldre els problemes de l'accés a l'habitatge.
- 597.** **És imperatiu com es diu a l'eix 2 seguir treballant en aquest sentit i reflexionar també sobre l'encariment dels habitatges, la compra massiva a segons residents o residents flotants, i a la permanent bombolla immobiliària a la qual de forma recurrent tornam en moments de bonança sense que la ciutadania tengui la sensació que això millori la seva qualitat de vida.**

- 598. Si això certament és producte de l'atractiu de les Balears, abordar, controlar i regular les externalitats negatives que se'n deriven és un dels grans reptes per a la dècada vinent, i mereix que es faci en un marc de diàleg i debat social ampli.**
- 599.** Els i les socialistes de les Illes Balears portem 6 anys al front del Govern de les Illes Balears, afrontant amb determinació la problemàtica de l'habitatge, greu en la nostra Comunitat Autònoma i especialment a llocs com les illes d'Eivissa i Formentera o la ciutat de Palma.
- 600.** Les **polítiques d'habitatge** que hem de dur a terme han d'esser **sòlides, completes i transversals**, amb vocació de perdurabilitat, i amb l'objectiu de resoldre tant els problemes conjunturals com els estructurals.
- 601.** Un dels objectius principals és continuar **incrementant el parc públic d'habitatges** en règim de lloguer social assequible en la nostra Comunitat Autònoma a través de la construcció de noves promocions, la compra o rehabilitació d'edificis ja existents, l'adquisició a través de l'exercici del dret de tanteig i retracte de l'Administració i la cessió temporal d'ús d'habitatges buits de grans tenidors.
- 602.** És important mantenir l'increment de la despesa **pressupostària** en polítiques d'habitatge com poden ser els ajuts al lloguer per a la població més vulnerable o partides per a la construcció de nous projectes per tal d'incrementar el parc públic d'habitatge. En aquest sentit és de destacar la feina que s'ha fet ja, augmentant-se cada any les partides pressupostàries (només en ajudes de lloguer, l'any 2021 es destinaran 9 milions d'euros).
- 603.** La **coordinació** amb totes les administracions estatals, insulars i locals per tal de fer front a la problemàtica de l'habitatge. És fonamental aquesta coordinació i la predisposició de totes les parts implicades amb l'objectiu d'augmentar l'efectivitat de les polítiques orientades a l'habitatge, ja que aquestes requereixen d'una continuïtat en el temps i de importants recursos pressupostaris. Plantejam, per tant, una mena de «pacte d'estat» entre tots els partits, principalment a nivell de les illes d'Eivissa i Formentera, per establir unes bases comuns d'actuació.
- 604.** La **col·laboració amb els propietaris** d'habitatges també és primordial, ja que concentren el major nombre de propietats que hem d'aconseguir que posin a disposició de la ciutadania. Plantejar noves ajudes fiscals (estem pendents de la futura Llei d'Habitatge estatal que recollirà mesures en aquest sentit), garanties públiques i altres incentius pot afavorir que decideixin llogar a preus més assequibles o a determinats col·lectius vulnerables.
- 605.** El concepte de **sostenibilitat** és fonamental per a la construcció del parc públic d'habitatge, però també per al parc privat. Fomentar la construcció i la rehabilitació sostenible, més concretament orientat a l'eficiència energètica, la gestió de residus i l'ús de les energies renovables.
- 606.** Per a la consecució d'aquest objectiu serà fonamental l'arribada de fons europeus. El 2021 es destinaran 28 milions d'euros per a la rehabilitació energètica d'habitatges ja construïts, amb previsió de més recursos a anys vinents vinculats als Fons Europeus Next Generation.

- 607.** Pel que fa als mecanismes de control per a evitar abusos en el sector immobiliari, destacam que la Llei d'Habitatge de les Illes Balears ens ha proporcionat mecanismes molt necessaris perquè les **inspeccions** als habitatges siguin efectives. És important treballar en augmentar els cossos d'inspecció i incrementar els controls per evitar abusos i mals usos especialment pel que fa als habitatges de protecció oficial i els infrahabitatges.
- 608.** Així mateix sol·licitarem a l'Estat que ens proporcioni les eines necessàries per a poder regular els **preus del lloguer** a les nostres illes, especialment a llocs com a Eivissa o la Ciutat de Palma, zones especialment tensionades.
- 609.** Finalment, considerem que és important regular també l'activitat de les immobiliàries, reglamentar uns requisits administratius per a prevenir abusos i que la seva activitat es doni amb garanties per a la ciutadania, així com evitar l'intrusisme al sector.
- 610. Recuperem l'espai públic a les nostres ciutats i pobles. Dret a viure a un espai públic de qualitat.**
- 611.** Si l'habitatge ha demostrat ser l'espai d'intimitat i desenvolupament personal per excel·lència, les nostres ciutats i pobles són l'espai de desenvolupament social i col·lectiu principal, escenari de convivència ciutadana que mereix, més que mai, la implementació de mesures que provoquin un canvi en la nostra forma d'interactuar amb l'escenari urbà.
- 612.** La situació creada arran de la pandèmia de la COVID-19 ens ha de fer reflexionar sobre la forma de gestionar els nostres pobles i ciutats i ens dóna l'oportunitat de fer un canvi de paradigma que tendeixi a un entorn urbà més amable, saludable i sostenible.
- 613.** Els i les socialistes de les Illes Balears donam tot el nostre suport als ajuntaments, que són els veritables protagonistes d'aquestes polítiques per canviar i millorar les nostres ciutats i pobles.
- 614.** Entre les mesures que proposam per a afavorir aquest espai públic de qualitat estan:
- 615.** + Ampliació de les **xarxes específiques per a vianants i ciclistes**. S'ha de potenciar l'ús de la bicicleta i l'anar a peu a les curtes i mitjanes distàncies com a forma de transport alternativa als cotxes, que evita remor, embossos i contaminació.
- 616.** + S'ha de continuar amb la implementació de **mesures de pacificació del trànsit** a les ciutats i pobles, com ara la prioritització de zones peatonals i la reducció de velocitat, i fer servir **eines d'urbanisme tàctic**, que són de baix cost, ràpides i reversibles i molt efectives en quant a la generació de nous espais públics guanyats als vehicles a motor.
- 617.** + **Reforç del transport públic**. Hem de tendir sempre a reforçar l'ús del transport públic, ajustant el servei a les necessitats de transport de la ciutadania. El servei ha de ser eficaç, assequible i sostenible. S'han de cercar alternatives de mobilitat a l'ús del cotxe privat. Per això el transport públic és essencial per millorar la mobilitat i la sostenibilitat.

618. + Ciutats assequibles per tothom. Replantejament de l'urbanisme de les ciutats des d'una **perspectiva d'edat i de gènere**, per què l'espai públic sigui un lloc on tothom se senti representat en igualtat de condicions.
619. + **Espais nets.** És primordial que els nostres carrers i places estiguin netes i ben mantingudes. Tenir uns espais públics ben arreglats i higiènics, a part de ser una qüestió fonamental de salubritat i seguretat sanitària (que tanta rellevància ha agafat en els darrers temps), dona bona imatge i contribueix al benestar de la ciutadania.
620. + Aposta per la rehabilitació. Les ciutats i els pobles són ens en constant moviment. Ha de ser una prioritat de les Administracions locals, en coordinació també amb altres nivells i el sector privat, **apostar per la rehabilitació** d'edificis i espais públics. En l'escenari actual en què ens trobam, recuperar edificis i habitatges privats, ajudarà a crear llocs de feina i combatre l'emergència habitacional, contribuint a la regeneració dels barris i pobles.

621. 7. Drets dels animals i el seu benestar

622. El tracte de les persones cap els animals domèstics ens dóna mida de quin tipus de societat som. Els animals es mereixen una vida sense sofriment, humiliacions i sense explotació.
623. Per aquest motiu, els i les socialistes apostam també per les polítiques de benestar animal, equiparant el grau de sensibilització i protecció dels animals al nivell dels països europeus més avançats. La nostra normativa ha avançat, els darrers temps, gràcies al reconeixement dels animals com a "éssers que senten", superant-se la seva "cosificació" també a efectes legals.
624. Amb l'objectiu de "sacrifici zero" d'animals de companyia, impulsarem la seva adopció i promourem programes de rescat d'animals sense llar.
625. Els i les socialistes pensam que cal seguir avançant en la sensibilització contra el maltractament i el dolor innecessari i impulsarem un nou marc de protecció i treballarem per prohibir pràctiques i conductes que afecten el seu benestar.
626. Així mateix és important que els nostres nins i nines rebin una educació consistent amb el respecte a la vida en les seves diverses manifestacions.
627. **Aquest nou marc de protecció ho desenvoluparem mitjançant d'una nova llei autonòmica de benestar animal i promourem també una regulació de la compravenda il·legal d'animals.**

628. 8. Una mirada a la nostra joventut

- 629.** La joventut, per definició, és l'etapa de la vida en què les persones desenvolupen un procés de creixement personal. Durant la joventut les persones sumem tot un seguit d'experiències que ens encaminen a viure de forma autònoma a través de l'educació, el treball i les relacions interpersonals.
- 630.** Aquest procés d'autocreixement personal ens emancipa com a individus i ens dignifica com a persones, ja que és el que ens permet tenir projectes de vida propis, sense la necessitat de la tutela familiar que tenim durant la infància.
- 631.** A Espanya, i també a les Illes Balears, els i les joves troben obstacles molt grans en aquest procés d'emancipació. Segons presenta l'Informe Juventud en España 2020 elaborat pel Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030, en l'any 2010, immediatament posterior a la gran crisi econòmica, un 53,3% de les persones joves entre 18 i 34 anys encara vivia amb els seus tutors/pares, mentre que al 2019 aquesta xifra s'elevava fins al 64,5%. Aquesta situació és fruit d'una conjunció de factors entre els quals trobem l'atur juvenil, la precarietat laboral quan s'accedeix a una feina i l'augment de preus de l'habitatge.
- 632.** Aquesta situació de precarietat en la vida dels joves s'ha manifestat, sobretot, a partir de la Crisi Financera del 2008 i la Gran Depressió, però s'ha mantingut en el temps des de llavors, accentuant-se encara més durant l'actual crisi econòmica provocada per la pandèmia de la Covid-19.
- 633.** Els joves són, al cap i a la fi, el col·lectiu que més pateix les conseqüències de les crisis econòmiques i l'actual joventut es pot catalogar com la "generació entre-crisis": una generació que veu com el progrés que se'ls hi havia promès, i del qual han gaudit els seus pares, s'interromp indefinidament i és substituït per la precarietat. I el fet que aquesta situació de precarietat estigui prolongant-se tant en el temps i de manera més accentuada que en altres països del nostre entorn significa que els obstacles a l'emancipació dels joves a Espanya i a les Illes Balears no són fruit de fenòmens socioeconòmics aïllats, sinó d'un problema estructural en el nostre país.
- 634.** Tota aquesta situació reflecteix una generació amb poc marge de maniobra en tot el que respecta a la construcció del seu futur. Aquesta situació repercuteix en el benestar social i en el futur de tot el país, afectant a la natalitat i al nivell de vida dels infants que neixen en condicions, molt sovint de pobresa. Si no es pot accedir a una feina no precaritzada, o un habitatge digne no és possible la paternitat, com mostra l'informe que diu que el 2008 la taxa de natalitat entre les persones de 15 i 29 anys era del 11.9%, mentre que el 2019 només arribava al 7.8%.
- 635.** Per arribar a la mitjana de qualitat de vida de la Unió Europea entre els i les joves encara necessitem fer molts d'esforços, és per això que el PSIB-PSOE ha de reconèixer aquest problema

estructural que pateixen els i les joves de les Illes Balears i ha de tenir com un dels seus principals objectius l'eliminació d'obstacles en el procés d'emancipació de la joventut.

- 636.** Com que aquest procés és el que dignifica els joves dins la societat, veure'l permanentment frustrat per obstacles exògens crea un estat d'ànim de desesperança. Aquest estat d'ànim és molt perillós en una societat, ja que pot derivar en comportaments reaccionaris que posin en perill la democràcia. És a dir, la tasca de donar més oportunitats als joves per a emancipar-se no només té objectius econòmics i socials, sinó també el de mantenir els nostres sistemes democràtics amb bona salut.
- 637.** El PSIB-PSOE ha d'identificar tres grans pilars en la tasca de facilitar l'emancipació juvenil: la formació, l'ocupació i l'accés a l'habitatge.
- 638.** La formació, basada en el sistema educatiu públic, ha de continuar complint amb la funció de l'ascensor social que ha garantit la igualtat d'oportunitats i la justícia social des de la Transició. És el pilar fonamental que ha permès que les generacions nascudes en democràcia hagin gaudit del nivell més gran d'igualtat i prosperitat econòmica que ha hagut a Espanya.
- 639.** Resta dir que l'educació pública sempre ha estat un dels compromisos del socialisme, cosa que ha quedat provada en els successius governs que hem presidit a Espanya. Tradicionalment la dreta sempre ha apostat per l'educació privada enfront de l'impuls i el desenvolupament de l'educació pública que l'esquerra ha hagut de fer en solitari.
- 640.** Aquesta realitat ha provocat que el pes de l'educació d'un país sencer hagi caigut durant dècades sobre les esquenes socialistes. Un repte que hem sabut gestionar de forma eficaç articulant un sistema que permet l'accés universal a una educació de qualitat des de les etapes bàsiques a les superiors, i que permet garantir la igualtat d'oportunitats entre tot l'alumnat.
- 641.** L'educació pública és l'eina fonamental per a fer possible que tots els col·lectius de la societat s'integrin. Els i les joves, a l'escola pública, no només es formen, també socialitzen dins la diversitat, acceptant els valors de la convivència i la tolerància, fonamentals per a la nostra societat.
- 642.** A més, l'educació pública, i en especial la formació professional i la universitat pública, són elements clau en el procés d'emancipació dels i les joves. És en aquestes etapes que la formació està més orientada a preparar els i les joves per a l'accés al mercat de treball. L'especialització en un camp professional fa més fàcil aconseguir llocs de feina qualificats, amb condicions laborals dignes, que assegurin un futur a les generacions joves.
- 643.** La política d'ocupació ha de tenir com a objectiu la creació de llocs de feina amb condicions dignes. L'alta taxa de temporalitat i els sous baixos són factors de precarietat. Per tant, llocs de treball dignes són llocs de treball amb contractes a mitjà i llarg termini i amb uns salaris que permetin fer front al cost de vida.

644. La política de formació i la política d'ocupació no poden anar deslligades. La inversió pública en formació ha de ser estratègica, i ha de tenir en compte les necessitats laborals de les Illes Balears, mentre que, a la inversa, la política d'ocupació sempre ha de preveure quin tipus d'oportunitats laborals ha de crear per a oferir-les als joves balears que s'han format en els centres educatius de dins i de fora de la nostra Comunitat Autònoma.
645. S'han de crear moltes més sinèrgies entre el món acadèmic i el món laboral, apostant per un major nombre de professorat de caire professional i per més ofertes de pràctiques pagades per a estudiants en empreses de les Illes Balears. També és primordial seguir millorant els plans de retorn d'aquells joves balears que estudien o treballen fora perquè no troben oportunitats aquí.
646. A més a més, el PSIB-PSOE no només s'ha de marcar com a objectiu oferir oportunitats laborals a qui no en tingui, o a proveir d'eines per a la inserció laboral. La nostra política d'ocupació també ha de cercar la creació de riquesa, a través de la inversió pública en projectes que prometin creixement i llocs de feina qualificats.
647. La socialdemocràcia s'ha de basar en la igualtat d'oportunitats, però no es pot conformar en la creació de condicions de vida dignes, també ha de facilitar el creixement econòmic dels i les joves a través de la innovació i l'emprenedoria. Crear riquesa també serveix per a crear societats més justes. **Pensem que hem de reflexionar sobre si per atraure talent jove podem potenciar durant un període de temps limitat que podria ser d'un màxim de dos anys un contracte-programa similar al que ha llançat la UE (projecte Alma) que suposàs una oportunitat laboral per a joves amb talent i que permetés que quedassin a les Balears i no haguessin d'anar a fora.**
648. Finalment, la política d'habitatge constitueix el tercer pilar de la tasca d'eliminar els obstacles de l'emancipació juvenil.
649. Un habitatge digne és un dret, i la casella de sortida del projecte vital de la joventut. Aspirar a l'emancipació passa per l'autogestió dels recursos necessaris per la vida quotidiana, entre ells la llar, on poder projectar el futur espai de vida en família. L'accés a l'habitatge per part dels i les joves compta amb diferents factors que hi juguen en contra, i que com a socialistes hem de mitigar per poder garantir aquest dret fonamental.
650. Primer hem de valorar la situació geogràfica que ocupem dins del mapa europeu i nacional, i que determina els factors econòmics que influeixen en l'accés a l'habitatge. Tots sabem que el motor econòmic del nostre país és el turisme, en comparació amb el d'altres països europeus més industrialitzats com França o Alemanya.
651. Dins aquest marc econòmic la nostra comunitat autònoma és de les regions amb més consum de mitjana per part del turisme. Essent 2019 l'any en el qual les Illes Balears varen arribar a la quarta posició nacional en consum per visitant. Aquesta situació afavoreix un clima de

prosperitat per a determinats sectors empresarials, entre els quals darrerament destaquen els de lloguer turístic i vacacional. Negocis que conseqüentment generen un col·lapse del mercat de l'habitatge durant la temporada alta.

- 652.** Des del PSIB-PSOE hem d'assumir la realitat limitada dels recursos dels quals disposem en les nostres illes i garantir, mitjançant polítiques adients, un entorn de convivència entre els empresaris i particulars que participen del lloguer turístic i els joves que volen accedir a un habitatge. Per tal d'assegurar l'exercici dels drets i llibertats a ambdós col·lectius.
- 653.** Per altra banda, segons el Govern de les Illes Balears, l'any 2019 les Illes Balears acumulaven un parc de vivenda buida de més de 70.000 habitatges. Xifra que representa un 12% del d'habitatges de les nostres illes. El Govern ha tractat de gestionar el dret a l'accés a l'habitatge posant en circulació aquestes vivendes buides i promovent la cessió dels particulars i grans tenedors de forma temporal. Iniciant una tendència positiva en aquest aspecte.
- 654.** Precisament per acompanyar aquestes iniciatives el PSIB-PSOE ha de lluitar per aconseguir compromisos específics amb la joventut, que faciliti ajudes econòmiques i de caràcter social als i les joves que vulguin accedir a un habitatge.

**PSIB-PSOE:
UNA ORGANITZACIÓ AL SERVEI
DE LA SOCIETAT DE LES ILLES BALEARS**

655. 1. Introducció

- 656.** Han passat 10 anys de la crisi econòmica global que va sobrepassar a la socialdemocràcia provocant l'establiment de governs de dretes que sotmeteren al conjunt de la societat a l'austeritat i a les desigualtats com forma de vida. Avui, el Partit Socialista és la força política més votada de les Illes Balears, que governa de forma eficaç i rigorosa, fent polítiques coherents per complir amb la paraula donada. Mentre fem front a la crisi sanitària més gran de la història moderna, des de les institucions continuem donant resposta a les necessitats de la ciutadania i atenent els seus problemes, construint una societat de futur més igualitària, més justa, més sostenible i més social, blindant el benestar de les persones.
- 657.** Després de perdre les institucions el 2011, els i les socialistes de les Illes Balears realitzàrem un procés de reflexió per reconnectar amb la societat d'aquesta terra i recuperar la credibilitat, que culminà amb la realització de les primeres primàries obertes a la ciutadania. Així, després d'anys de desigualtat, precarietat, retallades, corrupció, autoritarisme i manca absoluta de diàleg, el canvi que iniciàrem el 2015 es va fer atenent a la nova pluralitat social i de les urnes, traduïnt-la en governs de coalició progressistes que impulsàrem polítiques valentes per fixar un nou rumb.
- 658.** Perquè el Partit Socialista entén que la democràcia és molt més que el respecte a unes certes normes de joc que s'han desenvolupat en un moment i en unes circumstàncies concretes. Entenem que la finalitat última de la democràcia i de tots els instruments que ens dona és eliminar progressivament les desigualtats. Els i les socialistes concebem la política com l'eina que ajuda a crear un entorn propici pel desenvolupament d'una societat més pròspera, participativa, dinàmica i integradora i per tant subjecte a les crítiques, modificacions, reformes, replantejaments necessaris perquè sigui útil a les circumstàncies del present.
- 659.** Concebem la política per construir espais per la confrontació pacífica d'idees i opinions amb l'objectiu d'arribar a un consens que estableixi unes bases comunes per la convivència en societat. Aquest esperit de pacte i consens, que ja hem dit que no vol dir unanimitat, s'aplica en totes les esferes de la gestió diària i en els punts programàtics elementals.
- 660.** Un esperit amb més de 25 anys d'experiència a les institucions que ens ha permès consolidar un model de pacte d'èxit, que ha generat governs de coalició progressistes i que ens ha fet liderar les institucions de la nostra terra. Un model que finalment s'ha extrapolat a l'àmbit estatal. Model que no renúncia i aposta de forma clara pel federalisme, la cogovernança i la codecisió, tant a l'esfera interna com externa de la nostra organització política.
- 661.** El maig del 2019, per primera vegada a l'història democràtica de la nostra comunitat autònoma, el PSIB-PSOE fou la força política més votada. El projecte progressista impulsat institucionalment des del 2015, que va fer avançar a la nostra societat cap a la prosperitat econòmica compartida,

creant ocupació i distribuint millor la riquesa per així caminar cap al progrés social, que recuperà drets perduts mentre reforçava els serveis públics essencials i que establí un clima de pau social i de diàleg, va rebre el suport majoritari dels ciutadans i ciutadanes de les Illes Balears.

- 662.** Davant aquesta oportunitat històrica, els i les socialistes, i la resta de forces de progrés d'aquesta terra, signarem nous pactes de govern amb la finalitat de culminar les accions iniciades en el 2015 per seguir millorant la vida de les persones mentre es consoliden unes Illes Balears més justes i preparades per afrontar els complexos reptes polítics, socials, econòmics i climàtics del nostre temps.
- 663.** Entrats a l'any 2020, la pandèmia global de la COVID-19 sacsejava la nostra realitat situant-nos davant un desafiament sanitari sense precedents, que obligà a establir mesures governamentals excepcionals per controlar l'expansió del virus amb la idea prioritària de salvar vides.
- 664.** Hem anteposat la salut a qualsevol altra consideració, amb el suport dels agents institucionals, socials i sectorials, i amb una Unió Europea amb un paper absolutament diferent que ha dut a terme un viratge molt clar respecte la crisi del 2008, realitzant una aposta clara per la modernització, la digitalització sostenible i el rebuig a l'austeritat.
- 665.** S'ha disposat la inversió social més gran de la història al nostre país. Inversió encaminada a combatre els múltiples efectes de la crisi provocada per la pandèmia, impulsant la reconstrucció social i econòmica i l'acceleració de la transformació del nostre model productiu, sense deixar ningú enrere.
- 666.** El 2021 començà amb el procés de vacunació massiva que avui ens permet afrontar el virus amb més seguretat per seguir recuperant activitat perduda i per continuar oferint solucions als problemes de la ciutadania en aquest nou context, sense perdre de vista els objectius ecològics, econòmics i socials pactats.
- 667.** Els i les socialistes hem demostrat que era possible governar d'una altra forma. Hem demostrat que l'únic camí possible és generar creixement econòmic de la mà del benestar social, distribuint aquest i protegint la salut. Hem demostrat que uns serveis públics forts són claus per afrontar crisis com l'actual. Hem demostrat que el pacte, el diàleg i saber escoltar són elements clau per establir governs sòlids i eficaços que representin al conjunt d'habitants d'aquesta terra sense discriminacions. Som el partit progressista de referència, que ofereix solucions pel present pensant en el futur.
- 668.** Primer vam fer front a una emergència, després vam posar en marxa un pla de xoc i ara hem de fer que la recuperació arribi a tothom, i això és faci per millorar la qualitat de vida, des del diàleg, l'acord i el pacte.

669. 2. Les Illes Balears, una comunitat històrica consolidada en la tradició federal

670. El reconeixement de la diversitat històrica, cultural, sociològica, demogràfica, lingüística, territorial i política espanyola va motivar l'aparició d'un important corrent descentralitzador (des de l'autonomista a propostes federalitzants) per part de les forces progressistes a l'hora d'encarar la redacció de la Constitució.
671. Un esperit, però, que va ser fortament mediatitzat per les exigències de consens del moment constitucional de la democràcia espanyola i la pressió de les forces de dretes (amb forts vincles amb el franquisme) fins a assolir un model de descentralització més limitat, però obert i que s'ha desenvolupat lentament, fins a la realitat política que coneixem avui com l'Estat de les Autonomies.
672. S'ha fet evident que la diversitat territorial de l'Estat espanyol és d'una heterogeneïtat que no pot ser resolta a partir del tractament uniforme de la disparitat, amb l'horitzontalitat que ha caracteritzat el desenvolupament de l'Estat de les Autonomies, que, no obstant això, partia d'una singular asimetria entre les comunitats denominades "històriques" i les de règim comú, asimetria que amb els anys s'ha diluït. Ni pot encarar-se, tampoc, a partir de les pulsions recentralitzadores de les forces polítiques de la dreta, que generen un efecte multiplicador de la magnitud sociològica i política del conflicte territorial.
673. Des del PSIB-PSOE consideram que l'única via de superació del problema territorial espanyol és la recuperació dels principis federalitzants dels impulsors progressistes de la Constitució i reprendre el procés descentralitzador que dugui a consolidar l'autogovern assolit des de 1978 fins a l'actualitat, amb una visió netament federal, cal impulsar una nova fase en el procés autonòmic espanyol. Es tracta d'establir vincles de diàleg i d'acord entre les autonomies i entre aquestes amb l'Estat, crear una vertadera cogovernança on els territoris participin de les decisions del govern l'estat impulsant els mecanismes de cooperació institucional.
674. S'ha de concloure el mapa competencial i polític previst pel títol VIII (encara no plenament desenvolupat) i, a la vegada, començar a encarar des del diàleg obert i franc la seva superació a partir de la imprescindible (en tants d'àmbits) reforma constitucional pendent.
675. I per això és necessari, endemés de la reforma del títol VIII de la Constitució amb criteris de federació, convertir el Senat en una cambra legislativa vinculada a la política i la representativitat territorials de les Comunitats Autònomes.
676. El Senat ha de ser la via de participació efectiva de les Comunitats Autònomes en la definició de les polítiques de l'Estat com a expressió de la representació de la pluralitat territorial d'Espanya.

En conseqüència, l'elecció dels seus membres l'haurien de fer les cambres parlamentàries territorials amb uns criteris de distribució que igualin la representativitat dels diferents territoris, primant la generació de consensos entre les Comunitats Autònomes en l'aplicació de les noves competències assignades al Senat en la reforma constitucional.

677. Les Illes Balears i Espanya

678. Les Illes Balears som, possiblement, la representació més clara de la complexitat territorial, social i política d'Espanya i una de les que millor representa, probablement, la diversitat consubstancial a l'Estat espanyol actual.

679. Hem de voler jugar un paper central en el debat territorial d'Espanya. Hem de reforçar i consolidar el paper de les Illes Balears en l'estructura política i administrativa de l'Estat, d'acord amb la nostra condició insular i les nostres peculiaritats socioeconòmiques, demogràfiques, històriques i culturals.

680. Així, necessitam tancar el procés competencial i financer estatutari des d'una lectura federalitzant (no restrictiva, com s'acostuma) de l'Estat de les Autonomies constitucional. I això implica la necessitat de consolidar els àmbits de diàleg amb el govern d'Espanya, comprar d'una veu política forta i representativa de les ambicions de més autogovern i més ben finançat com la que representam els i les socialistes i ha impulsat el govern progressista liderat per Francina Armengol.

681. La reforma de l'articulació del model polític i territorial espanyol ha d'anar acompanyada, sinó precedida, per la dels instruments reguladors de les relacions financeres entre l'Estat i les Comunitats així com de l'actual Model de Finançament.

682. A favor d'un sistema més transparent i amb un correcte equilibri entre les administracions estatal i autonòmiques que fomenti la responsabilitat fiscal de les autonomies, que adopti el principi d'ordinalitat i que, en definitiva, basculi cap a la perifèria, amb una clara singularització de la nostra singularitat econòmica, territorial i poblacional: **avui necessitam un tractament estrictament específic perquè tenim una problemàtica única a Espanya.**

683. Som un territori limitadíssim, amb un creixement de la població resident i amb la taxa de creixement relatiu més alta de tot l'Estat. L'INE augura que les Illes Balears seran la CCAA amb major creixement de població en els propers anys.

684. Avui una de cada quatre persones residents a les Illes Balears ha nascut a l'estranger. De fet, en el 2035 més del 50% de les migracions a les illes seran estrangeres. I això no es tradueix en un augment de la renda per càpita.

685. I això en un marc marcat per la massiva compra de propietats per una població flotant cada vegada amb més pes, i amb un increment d'una població també que ve a fer feina i que demanda més serveis, des d'educació a sanitat.

- 686.** Això necessita d'un tractament fiscal, econòmics i de serveis específic. No hi ha cap territori tan limitat a la UE que gestioni amb èxit de 16 milions de visitants anuals en un context d'emergència climàtica, superpoblació i decreixement de rendes en els darrers 20 anys.
- 687.** Per tot això, pel fet que l'INE pronostiqui que les Illes Balears seran la Comunitat que més creixerà en la pròxima dècada, necessitam ser reconeguts a Espanya i a la UE com a territori superpoblat amb una alta exposició climàtica i demogràfica. Aquest creixement serà del 13% a les Illes Balears per un 0,8% a Espanya en els propers anys, amb tot el que significa per al nostre territori, que ha passat de 880.000 habitants en el 2001 a una previsió de 1.335.000 en el 2035. En 30 anys, gairebé un creixement de mig mil·lió d'habitants.
- 688.** Es tracta per tant de donar una resposta suficient i digna a les legítimes demandes de serveis essencials per part de les ciutadanes i ciutadans, visquin o visquin. La igualtat d'oportunitats en l'accés als drets inherents a la condició de ciutadà en una societat moderna i avançada com la de les Illes Balears i d'Espanya no pot ser mediatitzada financerament per la condició insular (i de doble i triple insularitat) de la nostra Comunitat.
- 689.** La superpoblació i la insularitat, dos reptes en el camí de l'equitat
- 690.** Les xifres són més que evidents. La població de les Illes Balears ha crescut un 39% en vint anys (més del doble de la mitjana estatal) i gairebé s'ha duplicat a Eivissa i Formentera. Ha estat a conseqüència de migracions de persones a la recerca de les oportunitats i el benestar que ofereixen les nostres illes. Això, afegit a la dependència d'un model econòmic basat en el turisme, ha multiplicat la pressió damunt els serveis públics, el medi ambient i, en conseqüència, sobre la ciutadania i la seva qualitat de vida.
- 691.** S'han d'aplicar factors de correcció coherents amb les importants fluctuacions migratòries existents tant en el model de finançament de les Comunitats Autònomes així com de les inversions estatals territorialment distribuïdes.
- 692.** Perquè la superpoblació obliga a determinats territoris receptors d'aquestes fluctuacions i de manera especial a les Illes Balears a invertir en importants dotacions d'equipaments, infraestructures i serveis bàsics així com en correccions dels greus problemes ambientals causats pels increments poblacionals.
- 693.** Sense que aquest esforç financer sobrevingut (que condemna a un superior endeutament la nostra Comunitat) no es vegi compensat, ni tan sols, d'acord amb la participació fiscal de les ciutadanes i ciutadans de les Illes Balears al bé comú d'Espanya.
- 694.** La superpoblació ha de ser, per tant, un dels temes i reivindicacions que ha de posar-se en l'agenda nacional en els propers anys. Es l'element que ens marcarà el futur, conjuntament amb el canvi climàtic i el model turístic del futur.

- 695.** La reforma del sistema de finançament autonòmic és imprescindible i urgent. S'ha de regir pel criteri d'ordinalitat i a partir d'una dotació adequada a les necessitats reals de la població real i creixent de les Illes Balears. Som una de les comunitats que més aporta, sinó la que més, al model de finançament. No podem continuar relegats a ser la vuitena en ingressos, una asimetria injustificable.
- 696.** El govern d'Espanya ha fet i està fent uns enormes esforços financers en favor de les necessitats específiques de les ciutadanes i ciutadans de les Illes Balears a conseqüència de l'especial afectació dels efectes de la pandèmia en l'economia, el mercat de treball i, en conseqüència en la vida i el benestar de les famílies.
- 697.** Des del reconeixement de la dificultat del moment que vivim i dels esforços financers que el govern d'Espanya està fent, no podem deixar de constatar que l'aprovació del REIB per part de les Corts Generals a iniciativa del govern progressista presidit per Francina Armengol és una enorme oportunitat i el reconeixement d'un dret de les ciutadanes i ciutadans de les Illes Balears.
- 698.** Les mesures contemplades en el REIB s'han de desplegar totalment com abans millor. Tant per augmentar la inversió pública estatal a les Illes Balears, a partir de la concreció formal, consensuada i efectiva del factor d'insularitat, com per afavorir la inversió privada a través d'incentius fiscals que compensin la pèrdua de competitivitat de les empreses a causa de la insularitat.
- 699.** Quatre illes i la diversitat
- 700.** Les Illes Balears conformam internament una societat diversa i complexa. En tant que ens polític i territorial hem d'acabar d'establir els mecanismes polítics i administratius de la nostra articulació com a Comunitat. I ho hem de seguir fent d'acord amb la nostra pròpia i particular configuració, construïda a partir de la suma de les voluntats col·lectives de les quatre illes i d'acord amb les peculiaritats socioeconòmiques, demogràfiques, històriques i culturals de cadascuna d'elles.
- 701.** Com en una matrioixka política, per poder encaixar les Illes Balears en la pluralitat de l'Estat espanyol és necessari, també, que les quatre peces insulars que conformen la realitat política de la nostra Comunitat trobin el seu encaix entre elles a partir dels mateixos criteris federalitzants que reclamam per a l'Estat espanyol.
- 702.** Es tracta d'acabar de convertir en real l'objectiu i el lema que va inspirar el primer govern socialista de les Illes Balears: "quatre illes, un país, cap frontera".
- 703.** Per a consolidar aquest país que ja anem fent, que a la fi comença a ser nostre, disposam de les eines polítiques bàsiques necessàries (Estatut d'Autonomia) així com de la capacitat d'articulació legislativa (Parlament) i administrativa (govern i Consells) que se'n deriva.

- 704.** Però hem de superar encara algunes fronteres sociològiques (conseqüència de desavinences arcaïques que són fruit dels centralismes de distint nivell inherents als períodes autàrquics de la nostra història) i que dificulten l'harmonització de la complexa articulació política de les Illes Balears.
- 705.** Es tracta de continuar consolidant de manera efectiva la suma de les voluntats de les quatre illes a partir de la confiança mútua i la corresponsabilitat en la governança i en el desenvolupament de la prosperitat i el benestar de les ciutadanes i ciutadans de cadascuna de les illes, visquin on visquin, a partir sempre del principi d'equitat.
- 706.** Hem de tancar el desenvolupament competencial i financer estatutari (Govern d'Espanya, Govern de les Illes Balears i Consells Insulars) amb responsabilitat i ordenament. Des d'una perspectiva federalitzant de la Constitució i de l'Estatut, respectuosa amb les responsabilitats competencials de cada nivell però a partir del principi progressista de la desconcentració del poder i de l'equitat.
- 707.** I hem de consolidar el model polític i legislatiu per a les Illes Balears que hem anat construint durant les etapes de governs progressistes liderats pels i les socialistes Francesc Antich i Francina Armengol, que ha impulsat el diàleg institucional amb les Conferències de presidents i presidentes de Consells Insulars, mecanisme que s'ha de seguir potenciant igual que altres eines de cogovernança entre governs insulars i govern autonòmic.
- 708.** Allò que és vàlid per a les Illes Balears ho és per a Espanya i viceversa. Els i les socialistes de les Illes Balears, a la vegada que estem políticament obligats a exigir a l'Estat espanyol, amb lleialtat i responsabilitat, les quotes competencials de govern i financeres que ens pertoquen d'acord amb la nostra realitat i peculiaritats, hem d'impulsar a les Illes Balears les mateixes polítiques articuladores, equilibradores i descentralitzadores que reclamam al govern d'Espanya. I ho hem de fer sempre a partir del principi superior de l'equitat, car només tractant a cadascuna de les societats insulars segons les seves necessitats i especificitats podrem avançar en la igualtat real i efectiva entre els territoris i les persones.
- 709.** El paper dels municipis, la força del municipalisme
- 710.** L'estructura política i social de les Illes Balears i d'Espanya s'ha de fonamentar en el vigoreconòmic i la capacitat política de l'organització social i administrativa dels municipis. Els ajuntaments no només són l'administració més propera a les ciutadanes i els ciutadans sinó que són a la base de tota l'organització política de la societat.
- 711.** Les històriques mancances financeres i administratives dels ajuntaments afebleixen l'estructura política de les Illes Balears i d'Espanya i penalitzen el benestar i la prosperitat dels ciutadans i les ciutadanes que es troben en una situació d'indefensió major, en perjudicar greument l'aplicació efectiva del principi irrenunciable de l'equitat.

- 712.** Per tant, no avançarem de manera suficient i efectiva en el camí de la igualtat si (en paral·lel a la implantació d'un nou sistema de finançament autonòmic basat en el principi d'ordinalitat) no encaram la revisió del sistema de finançament dels municipis així com el pes de la seva participació en la política fiscal global, d'acord amb la importància capital dels serveis essencials que presten a les ciutadanes i els ciutadans, inclosos tots aquells que estan obligats políticament a afrontar tot i no ser de la seva competència.
- 713.** El diàleg com a instrument de cohesió i progrés
- 714.** Les dinàmiques de decisió inherents a l'acció de govern (i més quan aquesta es desenvolupa en episodis socialment i/o econòmicament crítics) solen tendir a generar impulsos polítics centrípets. Només des de l'articulació de mecanismes de cogovernança i espais de diàleg entre els diferents estadis de l'administració (d'igual a igual i cadascú d'acord amb el seu àmbit competencial) és possible promoure la generació de lògiques de corresponsabilitat. Tot parlant la gent s'entén i també les societats, els territoris. I per poder parlar hi ha d'haver àmbits de debat generadors de confiança.
- 715.** Així com una suma és el resultat d'unir diverses quantitats en una sola, la unitat no pot ser, en democràcia, cap altra cosa que el resultat de la suma, la unió, d'unes parts que, al seu torn, no són altra cosa, cadascuna d'elles, que el fruit d'una unió anterior i més bàsica.
- 716.** Si volem superar l'actual dinàmica de desavinences territorials, hem de superar la lògica centralització/ descentralització política i administrativa per a passar a impulsar dinàmiques coherents amb l'esperit federalitzant de la Constitució.
- 717. 3. La diversitat dins un marc comú: Un projecte institucional de futur per a les Illes Balears, Espanya i el PSOE**
- 718.** La governança basada en el pacte, diàleg i consens: una tradició illenca consolidada
- 719.** A mitjans dels anys 90, la dreta política i mediàtica de les Illes Balears es referien a les experiències de pacte o d'enteniment dels progressistes com "ensaladilla, gàbia de grills, radicals, experiments, front popular", etc. Els acords al Consell de Mallorca del 1995, de l'agrupació d'electors d'Eivissa i Formentera al Senat el 1996, de la COP a Formentera el 1999 o dels pactes a Menorca als anys 80 tant al Senat com després al Consell, van ser el preludi del que a poc a poc s'ha anat consolidant com una forma de governar pels i les progressistes a les Illes Balears.
- 720.** El PSIB-PSOE ha impulsat i format part sempre d'aquests acords, formes de coalició que ara ja vivim amb més naturalitat, però que en els inicis sempre havien provocat debats ideològics

i d'estratègia. Es qüestionava si perdiem identitat o si aquests governs implicaven una forma de fer política que no seria la que voldríem aplicar al cent per cent els i les socialistes. Després de més de 25 anys d'experiència, podem afirmar que han estat experiències enriquidores, que l'esquerra és plural perquè la societat és diversa. Hem traslladar la pluralitat i diversitat social a les institucions. El diàleg permanent entre socis, sempre cercant el consens i les àmplies majories a través del debat constant, han format part de la forma de cogovernar dels i les socialistes.

- 721.** Ja duim anys d'experiència, i el que va començar com un "experiment", s'ha traduït en governs que han aportat polítiques pioneres i de benestar a les Illes Balears: renda social garantida, impost turisme sostenible, llei d'igualtat i de protecció del col·lectiu LGBTI, lleis de memòria democràtica i de fosses, llistes cremallera per garantir la igualtat en la participació de la vida pública, targeta sanitària universal i gratuïta, avançar en la normalització lingüística, aposta per les energies renovables, limitació de vehicles a Formentera, aposta ferma i contundent contra el canvi climàtic, etc. Uns governs de coalició construïts des de l'acord, que han generat una tradició illenca consolidada.
- 722.** Aquesta forma de governar consolidada a les Illes Balears, i que tant ha criticat la dreta, ara es veu com l'única possible també per a ells, amb la gran diferència que només ho podrien aconseguir pactant amb la ultradreta, amb tots els retrocessos en drets fonamentals i llibertats públiques que això suposaria.
- 723.** Perquè el que ara ha passat a ser una excepció són els governs monocolors. No són la norma ni a Europa, ni a Espanya ni a les Illes Balears. A Espanya tenim per primera vegada un govern de coalició d'esquerres. I a les Comunitats Autònomes la majoria estan governades per coalicions tant de dretes com d'esquerres.
- 724.** A les Illes Balears seguirem apostant pel diàleg i el consens, que s'intensifica amb els governs de Pacte, dels que portam més de 25 anys d'experiència. En definitiva, és l'anomenada cultura del pacte, que inicià el president Antich i que ha revalidat amb la presidenta Armengol.
- 725.** Un partit que continua vertebrant les institucions de les Illes Balears
- 726.** L'any 2020 ha marcat un abans i un després en les nostres vides. La pandèmia ha canviat moltes de les nostres prioritats, però també ha posat en valor molts dels principis que marquen la nostra identitat socialista: la llibertat, la igualtat i la solidaritat.
- 727.** Hem de seguir aprofundint amb aquests valors, enfront del perill que suposa la individualitat, que en la gestió de la pandèmia i en els últims temps, alguns han intentat que passi per damunt del benefici col·lectiu. Un benefici col·lectiu que en suposa el dels individus. Però no a l'inrevés: un benefici individual no té per què repercutir en benefici de la col·lectivitat.
- 728.** Des del diàleg permanent seguirem apostant per una cultura del pacte que va més enllà de

la forma de governar. És una forma de viure també el feminisme, la sostenibilitat ambiental, la cohesió social i territorial, que preserva la nostra identitat a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

- 729.** I dins aquest diàleg permanent, el Govern és un exemple en la presa de decisions. Decisions de les més difícils que s'han hagut de prendre en tota la història autonòmica. I a més, s'ha fet de la mà dels agents socials, a través de la Mesa de diàleg social, amb organitzacions empresarials i sindicals. Això no vol dir que sempre hi hagi hagut un acord absolut, però sí un diàleg permanent. Ara és més necessari que mai el consens. Enfront dels que aposten per la crispació i la confrontació negativa, pensant que d'aquesta forma poden treure rèdit electoral d'una situació delicada com la que vivim actualment, nosaltres apostam pel diàleg i el consens.
- 730.** Aquest mateix diàleg i consens es practica i s'ha de practicar a totes les institucions: Europa, Govern d'Espanya, Consells Insulars i Ajuntaments. La presa de decisions és cada vegada més multilateral i això provoca la necessària lleialtat institucional.
- 731.** Enfront a la crispació que altres forces volen provocar amb polítiques ja conquerides, no podem donar ni una passa enrere. El feminisme i la igualtat en són de les més destacables, en un moment en què el fonamentalisme ha tornat a evidenciar com les dones segueixen patint pel fet de ser dones.
- 732.** Llengua i cultura: elements de cohesió
- 733.** Durant la pandèmia s'ha evidenciat que la cultura és un bé essencial -i així ho va declarar formalment el Govern de les Illes Balears-. Els i les socialistes sempre hem estat compromesos i convençuts que la cultura s'ha de promoure des de totes les seves dimensions: cultura com a motor del país, com a vector de la societat i de la seva cohesió, com a element de la memòria, de la diversitat i de la universalitat de les nostres illes davant el món global, amb una identitat arrelada en la llengua i la cultura pròpia dins un marc de diversitat i tolerància, però també com a element vector de les indústries culturals, de la creació, la divulgació, la internacionalització, la producció, etc.
- 734.** Actualment, des del Govern de les Illes Balears treballam en una Llei d'Indústries Culturals que ha d'incentivar la producció dels creadors, lluitar contra la precarització del sector i atreure produccions audiovisuals.
- 735.** Tenim clar que el camí a seguir ha de ser l'impuls de les instal·lacions culturals a cada illa i la protecció del nostre gran patrimoni cultural illenc. Promoure i transformar la cultura és del tot impossible si no treballam de la mà dels protagonistes que la fan dia a dia. Per tant, no podem oblidar a les associacions sense ànim de lucre o les associacions professionals que ajuden al desenvolupament i a la difusió de la nostra cultura.
- 736.** És imprescindible que el consens imperi en aquesta matèria per no caminar cap a una involució letal.

- 737.** Tampoc podem compartir ni participar de la confrontació que s'intenta, una vegada més, amb una de les senyes més importants de la nostra identitat: la llengua pròpia de les Illes Balears. Recollida en l'Estatut d'Autonomia, reconeguda en la Constitució espanyola, amb una llei de normalització lingüística de fa 35 anys que es va fer des del consens, segueix essent necessari el pacte i el consens en la matèria: no acceptarem cap reforma legislativa que suposi un retrocés. Volem seguir avançant en la normalització lingüística de les nostres Illes amb el català de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.
- 738.** Seguirem treballant des del PSIB-PSOE per tots aquests objectius, en una organització oberta a tothom, on la participació i el diàleg siguin una constant.
- 739.** Unes Administracions públiques digitals i àgils per millorar la vida de la ciutadania i per accelerar el projecte d'unes Illes de futur
- 740.** Una administració pública i uns serveis públics dirigits a la ciutadania, que garanteixin els seus drets i que donin suport a l'impuls de la reactivació econòmica, són un dels motors de la promoció de la igualtat d'oportunitats i millora de la cohesió social.
- 741.** Amb la COVID-19, les administracions públiques han estat capaces de passar d'una gestió presencial a una gestió telemàtica, gràcies als avanços en la digitalització, encara que també s'han pogut avaluar les mancances del sector públic.
- 742.** Continuarem treballant en la transformació de l'administració pública, amb l'objectiu d'establir una gestió pública orientada a la modernització que permeti agilitzar els tràmits i gestions a la ciutadania.
- 743.** El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència inclou accions per a reformar i modernitzar les administracions públiques, impulsant la millora dels serveis públics digitals. L'objectiu que es persegueix és millorar l'eficiència de les administracions mitjançant l'ús de solucions d'automatització i intel·ligència artificial que serviran per a reduir temps de gestió i donar una atenció més ràpida en la gestió de tràmits, prestacions o subvencions.
- 744.** A més de la transformació tecnològica, és evident que requerim noves actuacions per a millorar la gestió de recursos humans. Des de les nostres responsabilitats institucionals, hem promogut la introducció de mesures que permeten avançar en matèria de conciliació, de teletreball, d'avaluació del personal o de processos selectius amb les noves convocatòries públiques.
- 745.** Com a socialistes estam absolutament compromesos amb la funció pública i la millora de la gestió de recursos humans. Durant els pròxims anys, seguirem impulsant estratègies que permetin materialitzar aquest objectiu. Estratègies centrades en una sèrie d'actuacions prioritàries: el desenvolupament d'un pla d'ocupació pública (amb especial incidència a la reducció de la temporalitat), un pla d'ordenació i organització dels recursos humans i de foment de la formació, o l'impuls de l'avaluació del personal com a una vertadera eina de gestió dels recursos humans.

- 746.** Els mitjans de comunicació públics com a elements vertebradors de la comunitat autònoma
- 747.** El PSIB-PSOE vol consolidar el seu compromís institucional amb els mitjans públics de comunicació com a garantia d'equitat, pluralisme i qualitat amb un l'objectiu de garantir la sostenibilitat econòmica i la major rendibilitat social, així com garantir la funció social de la radiotelevisió pública recollida a la llei de l'ens. I precisament en un moment en el què els mitjans públics, i també private, afronten una nova dècada de canvis profunds marcats per avenços tecnològics, les noves plataformes, les aliances i la forma de consumir informació i entreteniment que té la ciutadania.
- 748.** La voluntat dels i les socialistes és de pensar com encaixen aquests serveis públics en la construcció del país, en la qualitat de la informació i de l'entreteniment, amb l'ús de la llengua catalana i l'impuls de la cultura, a una comunitat diversa, rica i plural.
- 749.** Avui, la complexitat del fenomen comunicatiu és tal que resulta imprescindible reforçar el concepte de servei públic aplicat als mitjans audiovisuals. Ara per ara, la ràdio i la televisió són els mitjans tradicionals amb més impacte i influència. De fet, configuren un poderós factor de socialització dirigit a la més àmplia i diversa franja de la ciutadania de les Illes Balears. En conseqüència, és natural que el marc de servei públic essencial resulti la millor garantia social per desenvolupar aquesta gran capacitat de mediatitzar el coneixement i de contribuir a la formació de les persones. En especial a una Comunitat Autònoma amb un creixement poblacional al nivell que han viscut les Illes Balears les darreres dècades, on IB3 pot ser un factor de cohesió.
- 750.** La gestió pública d'aquests mitjans s'ha de seguir reforçant sobre els valors cívics tradicionals - la llibertat, la igualtat i la solidaritat - i també sobre els del segle XXI: la consciència ambiental, les polítiques de gènere, la participació i la transparència. Aquesta geografia de valors ha estat inspiradora de la gestió de l'Ens Públic de Ràdio i Televisió durant els mandats socialistes en els quals s'hi ha posat especial esment en la qualitat informativa i tècnica del producte final.
- 751.** La comunicació d'avui desborda el marc audiovisual i ja circula torrencialment pels paratges de les xarxes socials, que de cada vegada assoleixen un espai de consum més ample en la societat. Aquesta nova circumstància ha de despertar també l'interès de les institucions, que han de participar des del seu compromís de mantenir el fil comunicatiu amb la societat i utilitzar els nous codis i llenguatges propis de les xarxes.
- 752.** **En aquesta dècada, el sector audiovisual públic sofrirà profundes transformacions. I per tant hem de repensar el model actual, analitzar els canvis necessaris per fer front al repte tecnològic i laboral, adaptant el model actual un marc que serà molt més tecnològic, fragmentat en matèria d'audiències, però que ha de ser capaç d'oferir un servei públic de qualitat des d'una televisió que vertebrí les Illes Balears.**

753. 4. EL PSIB-PSOE, força hegemònica vertebradora de la col·lectivitat de les Illes Balears

- 754.** En un moment on el sistema bipartidista imperfecte està evolucionant cap a un sistema de partits de pluralisme limitat i moderat que sembla consolidat, a les Illes Balears es poden observar fins a vuit formacions polítiques amb capacitat d'assolir representació en les diferents esferes i circumscripcions electorals.
- 755.** Aquest fet reflecteix la diversitat d'idees i la pluralitat de pensaments que són presents en la nostra societat i, que al marge de la seva heterogeneïtat ideològica, segueix reclamant diàleg i acord per aconseguir solucions d'alt consens que reverteixin amb la màxima celeritat els efectes directes i indirectes de la pandèmia, amb uns objectius molt clars: preservar la salut, reactivar l'activitat econòmica, minvar les desigualtats, i mantenir i reforçar els mecanismes de l'Estat del Benestar.
- 756.** Consolidar i captar els votants transversals des de l'esquerra amb una visió de conjunt per oferir solucions globals
- 757.** Avui el PSIB-PSOE és la primera formació política en percentatge i nombre de vots a les Illes Balears. En l'any 2020, la irrupció de la COVID-19 situà a les Illes Balears davant un repte sanitari sense precedents, que obliga a establir mesures governamentals excepcionals per controlar l'expansió del virus i, alhora, els seus efectes socials i econòmics. Els canvis que suposa la configuració d'aquest nou context, i la seva constant evolució, té efectes sociològics que incideixen sobre la intenció de vot de la ciutadania, tal com s'ha pogut observar en les recents eleccions del nostre entorn i on es poden identificar diferents comportaments macroelectorals.
- 758.** A més, dins aquest nou paradigma, una part de la ciutadania a partir del 2011 va perdre la confiança en les institucions públiques i els partits polítics com a referents per a solucionar els seus problemes i necessitats quotidianes. La desafecció política s'ha contagiat a una part molt important de la població.
- 759.** Aquest sentiment de desafecció s'ha traduït en una societat molt més exigent amb les institucions públiques i els partits polítics, demandant més democràcia i més transparència en les seves activitats. Així, les institucions i els partits estan implantant més espais de participació i de deliberació per tota la ciutadania. Per als i les socialistes representa un gran repte i prioritat de present i de futur que la societat torni a recuperar la confiança perduda en les institucions com a baluard de defensa dels seus interessos.
- 760.** Tenim el repte de donar resposta a aquesta situació electoral, apostant per la unitat d'acció i el diàleg constant amb tota la societat. Traslladant la idea que en les eleccions vinents ens jugam mantenir i ampliar el progrés i els nous drets assolits en aquesta terra.

- 761.** És vital mantenir la mobilització, l'activisme i afavorir la participació des de la base -dins del partit i fora, al teixit social-, per consolidar i captar nous votants pel PSIB-PSOE. La nostra posició natural al tauler polític és l'esquerra que governa. I des d'aquesta posició progressista som la formació política capaç de sumar multitud de voluntats transversals i diverses des de l'esquerra fins al centre.
- 762.** Som l'única organització amb capacitat de gestió contrastada per revertir la situació actual i fer front a la regressió en drets i llibertats que proposen altres formacions polítiques, e particular a la ultradreta. Tot i aquests intents, seguim plantejant un futur que consolida i millori les prestacions sanitàries, educatives, socials i mediambientals, i ofereix respostes a problemes estructurals com el de l'accés a l'habitatge.
- 763.** Som el partit que fa realitat la igualtat d'oportunitats, lluita activament contra la violència masclista i que aprofundeix en la qualitat de l'ocupació per eliminar progressivament les desigualtats.
- 764.** Lideratges corals: diferents realitats insulars, diverses veus, un missatge en comú pel progrés de les Illes Balears
- 765.** Per la nostra llarga història i tradició, sempre hem tengut molt present el fet insular de la nostra comunitat autònoma i les seves implicacions sobre l'estructura institucional i competencial de les Illes Balears i, també, sobre la nostra organització política.
- 766.** Les particularitats territorials i els matisos de cada indret tenen una incidència directa sobre les demandes, tant dels electors, com de la militància. Per afrontar els pròxims processos electorals amb la finalitat de consolidar-nos com a primera força política de les Illes Balears, és necessari partir d'un marc comú, establint diferents línies d'actuació per reforçar i ampliar el suport electoral assolit el 2019.
- 767.** El marc comú d'actuació que projectam no contempla la uniformitat. La diversitat territorial, els trets diferencials institucionals i la pluralitat d'opinions enriqueixen un projecte polític centenari. Hem forjat lideratges consolidats arreu del territori. Des de petits municipis fins al conjunt de la comunitat autònoma. Lideratges referents a molts d'àmbits que no actuen tots sols, sinó amb responsabilitats compartides.
- 768.** Aquesta idea de reforçament col·lectiu cala en la ciutadania i així se'ns percep i se'ns ha de continuar percebent. Continuarem profunditzant i perfeccionant aquesta manera d'entendre la nostra organització i de fer política en equip: el Partit Socialista no el compon un únic actor al capdavant, sinó tota la seva militància que envolta a companys i companyes que lideren coralment un projecte polític, representant realitats heterogènies amb diverses veus, però amb un missatge en comú.

- 769.** El marc comú d'actuació col·lectiva ha d'anar dirigit a la necessitat d'amplificar la base social del vot socialista realitzat en les eleccions del 2019 amb unes finalitats molt clares:
- 770.** > Perquè els governs de les Illes Balears, liderats pel Partit Socialista, puguin continuar desenvolupant polítiques progressistes que estan cuidant i millorant la qualitat de vida dels nostres ciutadans davant la pitjor pandèmia dels últims 100 anys.
- 771.** > Per aturar als partits de dreta i extrema dreta i que no puguin dur endavant les seves polítiques regressives i de falsa llibertat.

772. 5. Un partit arrelat al territori en constant evolució: L'instrument al servei de la ciutadania

- 773.** El partit transformador del present amb una mirada constant cap al futur
- 774.** Som el Partit Socialista de les Illes Balears. Som el partit centenari que s'ha anat transformant al llarg de la història al mateix temps que evolucionava la societat illenca i del nostre país. Hem estat els arquitectes del país que coneixem. Som els pensadors i constructors del futur que imaginam i al que aspiram. Perquè hem estat, som i serem els protagonistes de les majors conquestes de drets i llibertats que han fet i faran de la nostra societat una més democràtica, sostenible, pròspera, igualitària, diversa i justa.
- 775.** Som el partit amb la major implantació territorial i social de la nostra terra. Un partit que és dels seus militants, que els uneix la força dels valors i les conviccions que possibilita la transformació de les Illes Balears. Una formació política que duu la cultura del pacte, del consens i diàleg com a bandera. Una organització moguda per milers de voluntats que treballa per generar idees i solucions realistes, justes i solidàries per donar resposta als grans reptes globals que hem d'afrontar. Som l'esquerra de govern que assumeix que no hi ha creixement sense benestar social, i que la crisi climàtica, la lluita contra el terrorisme masclista o la generació d'un horitzó de futur i d'oportunitats per als i les joves són la prioritat d'una societat que ha donat el millor de si mateixa.
- 776.** Un partit que, una vegada més torna a obrir una reflexió sobre el que deu ser com a organització. Que cerca actualitzar-se i enfortir-se per complir la seva missió: ser útils a la societat i donar esperances de futur al conjunt de la ciutadania fent realitat la igualtat d'oportunitats.
- 777.** Afrontam aquest procés de discussió intern en un moment de sortida de la pandèmia de la COVID-19 i de recuperació econòmica, on el PSIB-PSOE és la primera força política a les Illes

Balears, governant en la major part de les institucions de la comunitat autònoma.

- 778.** Aquest fet no és aliè a la realitat orgànica del nostre partit. El passat mandat del PSIB-PSOE havia d'afrontar l'adaptació del partit en un context de govern i la preparació del mateix per una revalidació de les institucions el 2019. Avui, la dificultat no és menor: hem de consolidar la confiança donada per la ciutadania reforçant i actualitzant la nostra estructura, acció política i comunicació com a partit. Ara toca aprofundir en un Partit Socialista més obert i proper a la ciutadania, que consolidi la base que hem construït els darrers deu anys.
- 779.** Repensar i reforçar l'estructura i l'acció de l'organització
- 780.** Els i les socialistes entenem la realitat territorial d'Espanya i de les Illes Balears com una realitat federal. Practicam el federalisme, també amb un caràcter molt especial, en l'activitat de govern i en totes les institucions que vertebran la comunitat autònoma. Allò que és vàlid per a l'articulació social, institucional i política de les Illes Balears i d'Espanya ho ha de ser també en la conformació de l'estructura del PSOE, a partir de la seva definició com a partit federal en la seva fundació, i constituït a les Illes Balears per la suma de les quatre federacions insulars que conformam el PSIB-PSOE. Una estructura territorial insular que es configura fortament arrelada al territori.
- 781.** Així, la veu dels i les socialistes de les Illes Balears ha de ser la suma solidària i coherent de les veus dels i les socialistes de cadascuna de les illes, amb lleialtat des de la diversitat, amb equitat des de la suma de les voluntats. Compartim els valors, compartim el projecte i compartim les polítiques. Hem de compartir el partit.
- 782.** Les federacions i agrupació insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera són el principal suport logístic i polític de les agrupacions locals, que són els primers punts de trobada de la militància, i per tant, el cor del Partit Socialista.
- 783.** En aquest sentit, en un moment en què la nostra activitat està mutant en una acció híbrida entre la presencialitat i la via telemàtica, el PSIB-PSOE té l'obligació de continuar aprofundint, no només en una major coordinació de l'acció institucional i de la comunicació estratègica, sinó en un suport més directe i constant a les federacions insulars. Dissenyarem i desenvoluparem més eines de col·laboració amb les federacions insulars, que puguin identificar i donar resposta a les necessitats que té la nostra estructura territorial-organitzativa i l'acció del dia a dia.
- 784.** Dins les estratègies que defineixen les federacions insulars, haurem d'avançar en una major flexibilitat en l'estructura i col·laboració territorial a l'àmbit municipal. Hem d'avançar la possibilitat d'impulsar grups d'actuació que, amb una estructura no necessàriament formal, puguin generar espais de confluència de militants i simpatitzants de diferents agrupacions que puguin treballar conjuntament en un barri o nucli de població determinat.
- 785.** En la base i justificació de de tota l'estructura orgànica, és imprescindible el reforçar el paper de

les agrupacions locals com a autèntic pulmó polític que haurien de ser del partit en tant que l'espai natural del debat, la decisió col·legiada i l'acció polítiques socialistes, i han de poder ser la millor escola de solidaritat, de democràcia i de convivència. Una escola i una àgora de debat sempre obertes de bat a bat a la ciutadania en benefici de la prosperitat i el benestar de tothom. La tradicional denominació "Casa del Poble" de les nostres seus ha de guanyar un nou sentit amb l'ampliació a l'àmbit digital de la seva activitat i ha de recuperar el sentit originari de lloc útil i segur de trobada per a les classes populars, cada vegada més mancades d'àmbits accessibles de participació política tant en la vida civil dels municipis com en l'activitat social i laboral.

- 786.** Assumint les agrupacions locals com el vertader motor del partit, com a element dinamitzador de la nostra militància, hem de caminar en una simplificació administrativa, econòmica i de gestió en el dia a dia orgànic. L'objectiu és que les agrupacions locals dediquin major temps, esforç i recursos a l'activitat política i la presència en el territori. De la mà de les federacions insulars, adaptarem els processos de gestió administrativa per disminuir la càrrega burocràtica.
- 787.** A l'àmbit de la Comissió Executiva del PSIB-PSOE, s'ha de treballar en la potenciació de les sectorials, i, seguint el camí iniciat al passat mandat, les vocalies hem de valorar la possibilitat de que passin a ser denominades secretaries adjuntes a les àrees corresponents, amb l'esperit de clarificar competències, diversificar càrrega de feina i de coordinar i impulsar la consecució dels objectius marcats al Pla de Treball de l'executiva.
- 788.** S'impulsarà la creació de grups de treball sectorials dins del si de la Comissió Executiva, com a mecanisme de feina habitual, pel desenvolupament d'accions, propostes o campanyes concretes que per la seva complexitat o importància estratègica requereixin una actuació coordinada. Aquests grups de treball, baix la responsabilitat d'una o més secretaries d'àrea, estaran coordinats per les secretaries adjuntes corresponents, i el compondran les persones designades per la Comissió Executiva, a proposta de les secretaries d'àrea.
- 789.** Construïm nous mecanismes de coordinació
- 790.** El nostre partit és una organització amb un abast immens. Arribam a racons recòndits del país i de les nostres Illes a través dels regidors i regidores, batles i batllesses, militants i simpatitzants que constitueixen el Partit Socialista. Això ho permet una estructura àmpliament desenvolupada i estesa en el temps per més de 140 anys d'història, més de 100 d'implantació a les Illes Balears. No obstant això, aquest fet suposa una complexitat important quan sumam al vessant orgànic les responsabilitats institucionals que ostentam a l'obtenir la confiança de la ciutadania. En aquest escenari, la coordinació de tota la maquinària del PSIB-PSOE esdevé el pilar fonamental d'una actuació política que la societat demana que estigui a l'altura de les circumstàncies.
- 791.** Per fer realitat una acció política coordinada en el si de la nostra organització i a l'àmbit institucional, es fan necessaris establir canals i mecanismes que permetin que la dinàmica del

dia a dia sigui molt més fluida i eficient. Per tant, volem seguir impulsant i constituint nous espais que assoleixin aquest objectiu:

- 792.** + El PSIB-PSOE ha d'impulsar mecanismes interns de consulta, organització, seguiment i coordinació entre la direcció del partit a l'àmbit autonòmic i les direccions insulars, al màxim nivell, entre secretaris/es Generals i secretaris/es d'Organització, a través de la constitució d'àmbits de caràcter consultiu i de coordinació, per la qual cosa qualsevol decisió requerirà la ratificació de l'executiva.
- 793.** + Espais de coordinació interinstitucional: S'impulsaran mecanismes de coordinació interparlamentària i interinstitucional del nostre partit, per millorar l'establiment de missatges i posicionaments comuns, així com la definició d'una estratègia comunicativa i política harmonitzada entre els i les nostres representants dels diferents àmbits parlamentaris; on puguin participar membres del grup parlamentari socialista al Congrés dels Diputats, al Senat, al Parlament de les Illes Balears i al Parlament Europeu. A més, formarà part i exercirà la seva coordinació la secretaria de política autonòmica del PSIB-PSOE.
- 794.** + Banc d'iniciatives polítiques; Donarem continuïtat i impulsarem les actuacions dutes a terme en el passat mandat per recopilar i posar a l'abast de la militància, dels quadres i càrrecs del partit, totes aquelles iniciatives polítiques desenvolupades i presentades a diferents àmbits. L'objectiu és clar: extrapolar mocions, resolucions o qualsevol mena de proposició, a altres institucions amb un exercici previ d'adaptació segons l'espai d'actuació. Amb aquests mecanismes, dotarem de major contingut a la nostra activitat política institucional i, alhora, ajudarem a incrementar el ressò de determinades iniciatives i campanyes estratègiques.
- 795.** L'impuls del PSIB-PSOE: el partit de la militància que construeix un projecte de futur
- 796.** El nostre partit és una organització de base. La peça fonamental d'aquest partit és, i ha de ser, la militància. El PSIB-PSOE és de la seva militància, i mai no ha estat un espai encapçalat per lideratges personalistes, sinó més aviat una formació política amb lideratges que abanderaren de forma coral un projecte centenari. Sabem que les idees no caminen soles, necessiten gent que les faci avançar amb determinació, per transformar la nostra realitat.
- 797.** L'objectiu principal en aquest sentit és fer més gran el projecte socialista. Un projecte format per persones que el fan avançar i que duen amb orgull la militància socialista allà on faci falta. La militància la formen ciutadans i ciutadanes que esdevenen agents socials i electorals. És fonamental que el partit sigui un espai accessible per la gent del carrer, però hem de fer una passa més.
- 798.** Ens hem d'apropar i involucrar de forma directa en el dia a dia de la societat civil i la ciutadania

en el seu conjunt, i en fer-ho, crear un sentiment de pertinença al projecte. És, amb aquesta via, on aconseguirem un creixement continuat de la nostra militància i on serem capaços d'atreure i captar nou talent. Serà mandat de la Comissió Executiva del PSIB-PSOE, el disseny i desenvolupament d'un Pla d'augment de l'afiliació que tindrà caràcter anual.

- 799.** Les agrupacions locals, coordinades per les federacions insulars, són la pedra angular de la dinamització dels i les afiliades, i per tant, del cor del partit. Són els principals espais de participació de la militància.
- 800.** És indispensable que el PSIB-PSOE doti de les eines necessàries perquè les federacions insulars i les agrupacions puguin desenvolupar una estratègia clara i perfectament definida a curt, mitjà i llarg termini per generar un sentiment de germanor entre els afiliats i afiliades, i per impulsar i fer créixer el partit. És important créixer en nombre de militants, però és més important encara que aquests militants es facin seu el projecte socialista i el duguin a tot arreu. En aquest sentit, ha de ser prioritari l'acompanyament del militant en totes les etapes de la seva participació política, començant per la seva benvinguda i integració.
- 801.** Hi ha moltes formes de sumar voluntats al nostre partit, i no totes van de la mà d'una fitxa d'afiliació. Som conscients dels milers i milers de simpatitzants que té el Partit Socialista al voltant de tot el país. Simpatitzants que, en molts casos, gaudeixen d'una forta influència dins dels seus àmbits d'actuació, siguin socials, econòmics o acadèmics. Són referents en els seus espais i col·lectius, que capten demandes de la ciutadania i que, amb les seves crítiques i propostes, poden sumar de forma molt activa al projecte socialista des d'una posició externa. Amb experiències com la del Consell Assessor en Polítiques d'Igualtat, hem constatat que aquesta forma de participar i relacionar-nos més enllà del nostre partit ens proporciona un excel·lent exercici de connexió amb la ciutadania, de reflexió i de debat constructiu.
- 802.** Amb aquesta realitat, des del PSIB-PSOE dedicarem esforços per fer més gran aquesta xarxa de persones satèl·lits, i per desenvolupar espais de treball en comú. En aquest sentit, haurem de treballar en el foment i transformació que el PSOE vol dur a terme respecte de les organitzacions sectorials. Aprofitant el que ens proporcionarà les Conferències Virtuals Sectorials, desenvoluparem mecanismes per impulsar la participació en format presencial i virtual, establint vertaders espais propositius constructors de noves idees, que pugui suposar, a més d'un espai de dinamització i participació directa de la militància, un lloc de confluència amb simpatitzants i actors externs. Volem assolir una evolució d'aquests fòrums en espais oberts, dinàmics i de vertader debat polític.
- 803.** Transparència i democràcia interna, la governança del PSIB-PSOE
- 804.** El Partit Socialista és un partit amb fortes conviccions democràtiques, que pretén traslladar aquests valors al conjunt de les polítiques encaminades a transformar el món en què vivim. De la mateixa manera, mai hem perdut la voluntat d'assumir aquests principis en la mateixa estructura i vida orgànica.

- 805.** La transparència, la rendició de comptes o la participació directa de la militància en els processos de decisió han dibuixat una governança que pivota sobre el principi de la democràcia interna.
- 806.** Des de fa anys, el PSIB-PSOE ha estat un exemple de transparència al nostre partit, practicant-la dia a dia, tant pel que fa als processos de presa de decisions, com amb la rendició de comptes dels nostres càrrecs, incloent-hi les despeses o les seves retribucions a la nostra pàgina web. La transparència és clau per mantenir la credibilitat i la confiança de la ciutadania. Ser creïbles no és tan sols una qüestió de treball, sinó també de rendició de comptes amb la ciutadania, reforçant així la pròpia democràcia. Per aquest motiu, sense conformar-nos en el que ja hem consolidat, continuarem fent passos per avançar amb noves iniciatives que ens permetin aprofundir en una major transparència.
- 807.** A més de la transparència, la democràcia interna en la governança ha de ser un eix que vertebrï l'acció del partit aproximant-lo a les bases i facilitant la participació de la militància. Existeixen mecanismes de codecisió directa dels afiliats i afiliades que hem implementat els darrers anys. Parlam d'eleccions primàries per escollir als nostres líders i candidats, de processos de rendició de comptes o de consultes vinculants. L'existència d'aquests mecanismes demostra la valentia i la maduresa democràtica del Partit Socialista i la ferma convicció de què l'organització pertany a la seva militància.
- 808.** El repte que tenim al davant és el de continuar donant impuls i assumint en el dia a dia l'execució d'aquestes bones pràctiques fins que formin part, de forma recurrent, del normal funcionament de l'organització.
- 809.** Com a partit amb clara voluntat democratitzadora de la seva estructura i funcionament intern, sorgeix la necessitat d'establir equilibris entre els lideratges escollits i els òrgans que representen la diversitat del nostre partit. Reforçarem l'activitat dels nostres òrgans de control i decisió per generar una governança de contrapesos de responsabilitats compartides i militància empoderada.
- 810.** El partit a la teva mà: noves formes de participació digital
- 811.** La crisi de la COVID-19 ha canviat la vida de les persones en multitud de sentits, també en la forma en què ens comunicam i relacionam amb el nostre entorn. A conseqüència del confinament, se'ns va obrir una finestra d'oportunitats per impulsar un canvi en la forma de treballar i militar a la nostra organització.
- 812.** El PSIB-PSOE, una vegada més, va estar al capdavant de la resta d'organitzacions polítiques i va presentar durant l'any 2021 una nova eina, la seu virtual Miracle!, que ha suposat un revulsiu molt important en matèria de modernització i comunicació interna del partit amb els seus càrrecs orgànics, institucionals i amb el conjunt de la militància.

- 813.** Miracle! constitueix una vertadera seu virtual a l'abast de tota l'estructura del partit. Miracle! sorgeix així com una nova oportunitat de modernitzar l'organització i fer-la més integradora. Durant el futur mandat, l'objectiu ha de ser desenvolupar i emplenar de vida aquesta seu virtual per fer realitat l'equilibri entre una nova participació política presencial i digital.
- 814.** Aquesta digitalització i modernització del PSIB-PSOE ha d'anar de la mà d'una contínua formació dels quadres i de tota la militància. Si avançam cap a un PSIB-PSOE digitalitzat, hem de garantir la connectivitat de la nostra militància, aportant coneixements que assegurin una formació digital per a empoderar-los davant els nous processos, enfrontant les bretxes digitals existents per raó d'ingressos, gènere, formació, edat o nivell de renda, i per tant, impulsant mesures que garanteixin una digitalització inclusiva dels afiliats i afiliades.
- 815.** Els sistemes híbrids, presencial i digital, de les nostres trobades i reunions han vengut per quedar-se. En aquest sentit, hem de contemplar i tenir present aquesta realitat en el moment de desenvolupar la nostra activitat. Aquest nou format d'acció fa més extensa la possibilitat de la militància de participar en la vida orgànica del partit, i ens ha de dur a la reflexió necessària d'impulsar nous canals i espais de participació més informals que s'adaptin millor als nous temps.
- 816.** En cap cas, tenir el partit a la nostra mà, amb la implantació i desenvolupament de la seu virtual Miracle!, com d'altres mitjans digitals, no cerca substituir l'activitat presencial, ni renunciar a les nostres assemblees, reunions, trobades o, en definitiva, tot allò que ens defineix com a partit. Només la complementa, obri noves opcions i canals de participació.
- 817.** El mandat d'aquest 14è Congrés del PSIB-PSOE ha de tenir com a objectiu, també, donar continuïtat a la digitalització i simplificació dels processos de reemissió documental, informació i comunicació amb la nostra militància, i crear nous hàbits que ens puguin ajudar en aquest procés de modernització, sempre tenint en compte la realitat del nostre partit.
- 818.** Tots aquests canvis ens duen necessàriament a reflexionar sobre el nou model que volem que representin les nostres seus físiques. Al llarg d'aquests més de 140 anys d'història, les nostres seus han estat un referent territorial molt clar, però moltes vegades ens ha costat obrir-les i mantenir-les. Les cases del poble s'han de convertir, per tant, en espais amb activitat política permanent, centrats en la cultura i la reflexió, espais de trobada per la ciutadania i un lloc de treball orgànic. El PSIB-PSOE es sumarà al replantejament i projecte de modernització que ha obert el PSOE a nivell federal per decidir quin serà el camí del nou model de la casa del poble.
- 819.** Una comunicació estratègica adaptada a la realitat del segle XXI
- 820.** Des de fa anys, amb la irrupció de les xarxes socials, la comunicació política va canviar per complet la forma d'entendre i fer política. Ara, si alguna cosa no està a les xarxes socials, no existeix.

- 821.** Els hàbits de la ciutadania han evolucionat i ja no només empren els mitjans de comunicació tradicional per informar-se. Altres plataformes digitals han ocupat aquest espai, sobretot pel que fa a les generacions més joves. Parlam de Facebook, Twitter, Instagram, Whatsapp, Telegram i, fins i tot, TikTok.
- 822.** El nostre partit no s'ha quedat enrere, incrementant i professionalitzant l'ús de les xarxes socials com a principal mitjà de comunicació de difusió de la nostra activitat i posicionaments polítics.
- 823.** El PSIB-PSOE sempre s'ha definit com un partit municipalista que ha fet del carrer la seva principal eina per fer arribar el seu missatge a la ciutadania. Pels i les socialistes, el carrer és un entorn de feina al que mai renunciarem. No obstant això, avui en dia el carrer també és virtual. Cal consolidar la tasca que es fa actualment, però també obrir-se camí a explorar nous espais de comunicació on el nostre missatge pugui captar a nous públics.
- 824.** Hem de pensar què volem comunicar, i com ho volem fer arribar tant a la societat com al conjunt de la nostra militància. Hem de fer que aquells companys i companyes que militen a l'organització es sentin participants del nostre projecte i no només siguin agents passius. La informació i la comunicació entre partit i militància ha de ser més fluida i més accessible per aconseguir que el missatge arribi més fàcilment i poder convertir-se en agents reals de la nostra acció política.
- 825.** L'estratègia comunicativa seguida a les darreres campanyes electorals anava dirigida a realitzar un equilibri important entre els mitjans tradicionals i digitals. La prioritat era enviar un missatge harmonitzat, amb una sola marca i amb un objectiu molt clar: revalidar la confiança ciutadana. Aquest fet, juntament amb les noves narratives, va encetar el canvi en la forma de comunicar-nos, apostant per la diversificació i la innovació. Canvi que, per al proper mandat, hem de consolidar i desenvolupar més enllà del període electoral.
- 826.** Dedicarem tots els esforços a explorar nous espais i fer que la nostra política arribi a tot arreu. Per fer-ho possible, la Comissió Executiva del PSIB-PSOE traçarà una estratègia compartida amb tots els àmbits del partit que es materialitzarà en un Pla de Comunicació Estratègica de vigència anual.
- 827.** L'Escola de Formació del PSIB-PSOE, un nou espai democratitzador de transferència de coneixements
- 828.** El context econòmic i social derivat de la pandèmia, barrejat amb l'actual clima de crispació i d'alta polarització política, fan necessària l'articulació d'una militància que disposi d'un ampli ventall d'eines multidisciplinàries que reforcin la seva capacitat d'anàlisi i reflexió davant una realitat canviant, per poder fer front als diferents fenòmens i reptes del present i del futur a través de les certes del coneixement acumulat.

- 829.** Així, es constituirà l'Escola de Formació del PSIB-PSOE amb la finalitat de generar un espai professional sòlid de formació continua dins el si del partit que, de forma oberta i participativa, ens permeti garantir una transferència de coneixement transversal i específic a través de diferents recursos formatius i, a més, d'actors polítics, acadèmics, culturals i socials rellevants en les esferes autonòmica, estatal i internacional.
- 830.** Volem construir una formació política integral que, de la mà de perfils amb experiència orgànica i institucional contrastada, així com de professionals acreditats de diversos sectors, dibuixi uns continguts diversos i transversals: des de l'anàlisi política i electoral, passant per experiències i eines de gestió i comunicació, fins a una formació més ideològica, històrica i de teoria política.
- 831.** El projecte formatiu, que aprofitarà també noves plataformes digitals com la seu virtual Miracle!, anirà dirigida a càrrecs orgànics, institucionals i al conjunt de la militància del Partit Socialista. L'Escola de Formació configurarà un nou espai democratitzador de la nostra organització, on podrem treballar també en una major integració de la militància del partit. També serà un espai que permetrà coordinar i impulsar totes les iniciatives formatives de les federacions insulars.
- 832.** L'Escola de Formació tindrà una planificació anual que es desenvoluparà i coordinarà des de la secretaria de formació del PSIB-PSOE, amb col·laboració constant amb la Fundació Gabriel Alomar. La programació es materialitzarà en diferents vessants:
- 833.** **1.** Producció de recursos formatius tant genèrics com temàtics.
- 834.** **2.** Formacions virtuals i presencials per al conjunt de la militància de diferents caires: ponències, debats, cursos sostinguts en el temps...
- 835.** **3.** Suport formatiu a càrrecs orgànics i institucionals que donin eines per recolzar la seva gestió, sobretot als primers moments després d'assumir una nova responsabilitat.
- 836.** **4.** Escola de formadors. Actuacions encaminades a instruir a nous formadors que capacitin a la resta d'àmbits territorials del partit a articular altres accions i projectes formatius complementaris.
- 837.** L'Històric: l'arxiu del PSIB-PSOE
- 838.** Comprendre la història ens fa entendre el nostre present. L'any 2017, amb l'inici del mandat del 13è Congrés del PSIB-PSOE, començà el procés d'ordenació i neteja del fons documental del nostre partit que fins aleshores no existia com a conjunt reconegut per la nostra organització. Fins aquell moment, la conservació del nostre llegat havia estat gràcies a la tasca voluntària de la militància socialista. Des del passat Congrés, els estatuts reconeixien que el nostre partit té un arxiu històric conformat per la documentació, biblioteca, hemeroteca i contingut audiovisual del nostre passat que s'ha de conservar.

- 839.** Durant el mes d'octubre de l'any 2020, la Comissió Executiva del PSIB-PSOE aprovà la creació del Grup de Treball de l'Històric, obert a tota la militància del PSIB-PSOE i de Joventuts Socialistes, que tenia com a objectiu donar continuïtat a aquesta tasca de recuperació i difusió, una vegada s'havia finalitzat la primera fase d'identificació, ordenació i neteja del material existent.
- 840.** El passat 1 de juliol de 2021, aquesta tasca de neteja i ordenació del nostre fons documental es feia realitat amb la signatura del conveni de comodtat, per cinc anys, amb la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura, amb l'Arxiu del Regne de Mallorca i la secretaria d'organització del PSIB-PSOE, amb l'objectiu que aquest fons documental es conservi per l'Arxiu i en el futur pugui ser consultat pel conjunt de la militància, investigadors i investigadores, i la ciutadania en general.
- 841.** Una vegada signat aquest conveni, s'obrin noves fases de feina que complementaran tot el que s'ha fet fins ara, i ens ajudaran a consolidar el projecte de l'Històric durant aquest mandat del 14è Congrés. Els reptes que l'organització ha d'assumir a partir d'ara són molt clars: tenim una història i un llegat com cap altra organització política, i cal seguir ampliant-lo i donant-li la màxima difusió.
- 842.** Per aquest motiu, la Comissió Executiva del PSIB-PSOE sorgida del 14è Congrés, amb el suport de la Fundació Gabriel Alomar i el Grup de Treball de l'Històric, tindrà com a objectiu desenvolupar un Pla Rector sobre la correcta conservació, desenvolupament i divulgació de l'Històric.
- 843.** Joventuts Socialistes de les Illes Balears: organització germana punta de llança del PSIB-PSOE
- 844.** Malgrat els avanços de l'Estat del Benestar en les darreres dècades, hem pogut comprovar com els i les joves han de fer front a una situació molt delicada: són una de les principals víctimes de la crisi econòmica de la passada dècada i, de nou, pagadores de les conseqüències econòmiques de la pandèmia. La conjuntura ha provocat unes dades d'atur juvenil desorbitades al nostre país, que sumat a un mercat de l'habitatge inaccessible, llastren completament la possibilitat d'emancipar-se.
- 845.** Així i tot, els i les joves han mostrat una actitud majoritàriament responsable davant la pandèmia de la COVID-19. Sense defallir segueixen sent capdavanters en la lluita pels drets de les persones LGTBI, en el feminisme o l'ecologisme. Han remogut milions de consciències fent-nos recordar que el principal repte que tenim com a humanitat és l'emergència climàtica.
- 846.** És la nostra responsabilitat treballar per incrementar la implicació política de la joventut en la nostra terra. És imprescindible pel futur de la societat que siguem capaços de detectar i donar solucions efectives. En definitiva, capaços de generar un horitzó d'esperança i d'oportunitats per a la joventut de les Illes Balears.
- 847.** En aquest sentit, Joventut Socialistes de les Illes Balears esdevé un actor fonamental. Com una

organització germana, JSIB ha estat sempre motor i punta de llança de les nostres polítiques. Com s'estableix als nostres estatuts i a l'àmbit federal, JSIB defineix transversalment les polítiques de joventut del nostre partit. No només coneixen la realitat del jovent de les Illes Balears, la viuen dia a dia. JSIB pot arribar i connectar amb espais socials i col·lectius amb els quals el PSIB-PSOE té més dificultats per abastir.

- 848.** Des dels acords i les discrepàncies, amb una crítica constructiva, JSIB ens ha de continuar aportant la visió i les solucions als problemes de tota una generació que ha estat especialment castigada en les darreres crisis.
- 849.** La relació i les sinergies del PSIB-PSOE amb les Joventuts Socialistes de les Illes Balears es converteix en un factor elemental. A més de la participació de JSIB a les Comissions Executives de cada àmbit territorial, com ja està regulat, la participació de JSIB ha d'anar augmentant progressivament en tots els espais de debat polític i decisió del Partit. Com sempre, el PSIB-PSOE continuarà donant suport econòmic i humà a JSIB per seguir treballant en la consecució dels objectius que tenim en comú.
- 850.** Ambdues organitzacions també consolidaran estratègies en comú a tots els àmbits territorials perquè la militància de JSIB militi al PSIB-PSOE, però també de forma inversa: que els i les joves entre 18 i 30 anys que militen al Partit, formin part de JSIB.

27 i 28 de novembre de 2021

www.psib-psoe.org/14-congres